

Obsah

1	Úvod	4
2	Legislativní a správní činnost	6
2.1	Novela zákona č. 458/2000 Sb. a zákona č. 165/2012 Sb.	6
2.2	Základní změny právních předpisů v působnosti ERÚ.....	7
2.3	Nová evropská legislativa	10
2.4	Správní řízení	12
3	Ochrana spotřebitele – postavení na liberalizovaném energetickém trhu	16
3.1	Řešení podání a sporů	16
3.2	Právní ochrana spotřebitele	16
3.3	Politika a strategie v ČR a EU	17
4	Regulace v síťových odvětvích	18
4.1	Zásady cenové regulace	18
4.2	Elektroenergetika	18
4.2.1	Tvorba a stanovení cen	18
4.2.2	Regulované ceny za související službu v elektroenergetice	19
4.2.3	Neregulovaná cena silové elektřiny.....	22
4.2.4	Posouzení plánu rozvoje přenosové soustavy	22
4.3	Plynárenství.....	25
4.3.1	Trh s plynem	25
4.3.2	Tvorba a stanovení cen	27
4.3.3	Regulované části ceny související s dodávkou plynu.....	28
4.3.4	Neregulované části ceny související s dodávkou plynu	31
4.3.5	Bezpečnostní standard dodávek.....	32
4.3.6	Posouzení plánu rozvoje přepravní soustavy.....	32
4.4	Teplárenství.....	34
4.4.1	Charakteristika trhu	34
4.4.2	Regulace cen tepelné energie	35
4.4.3	Vyhodnocování cen tepelné energie.....	36
4.4.4	Vývoj cen tepelné energie	36
4.5	Podporované zdroje energie a jejich notifikace	41
4.6	Licenční politika – vývoj	43
4.6.1	Uznávání odborné kvalifikace	45
4.6.2	Energetický regulační fond.....	45
4.6.3	Řízení ve věcech správních poplatků	45
5	Kontrolní činnost úřadu.....	46
5.1	Kontroly v oblasti elektroenergetiky a plynárenství	46
5.2	Kontroly v oblasti podporovaných zdrojů energie.....	47
5.3	Kontroly v oblasti teplárenství	48
5.4	Kontroly nákladů.....	49
5.5	Správní řízení	50
6	Mezinárodní vztahy	52
6.1	Evropské aktivity	52
6.1.1	Elektroenergetika.....	52
6.1.2	Plynárenství	53
6.1.3	Spotřebitelé.....	53
6.1.4	Spolupráce regulátorů v rámci zemí Visegrádské čtyřky	54
6.2	Nařízení REMIT	54
7	Vnitřní vztahy	55
7.1	Spolupráce s ústředními orgány státní správy a Parlamentem ČR	55

7.2	Vztah k veřejnosti a ke sdělovacím prostředkům	55
7.3	Publikační činnost	56
7.4	Účast ERÚ v programu BETA2 a THÉTA (pod vedením Technologické agentury ČR).....	57
8	Rozpočtové hospodaření	59
8.1	Rozpočet kapitoly	59
8.2	Příjmy kapitoly.....	59
8.2.1	Správní pokuty.....	59
8.3	Výdaje kapitoly	60
8.3.1	Úspory běžných a kapitálových výdajů	60
8.3.2	Programové financování	60
8.3.3	Výdaje na zahraniční pracovní cesty	61
8.3.4	Vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti hospodaření úřadu	62
8.4	Lidské zdroje	63
8.5	Peněžní fondy.....	68
8.6	Údaje o majetku, pohledávkách a závazcích	68
8.7	Plnění závazných ukazatelů	69
9	Vnitřní kontrolní systém	71
9.1	Vnější kontrola	71
9.2	Vnitřní kontrola a interní audit.....	71
Příloha č. 1		74
Příloha č. 2		75

1 Úvod

Energetický regulační úřad (ERÚ, úřad) působí v souladu se zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon, EZ), ve znění pozdějších předpisů, zejména zákona č. 131/2015 Sb. a změně zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, jako správní úřad pro výkon regulace v energetických odvětvích od 1. ledna 2001.

Úkolem úřadu je zejména ochrana oprávněných zájmů zákazníků a spotřebitelů v energetických odvětvích, regulace cen, dohled nad energetickým trhem a nad dodržováním podmínek hospodářské soutěže všemi účastníky tohoto trhu tam, kde není možná konkurence. Udělování licencí včetně kontrol licencovaných subjektů, rozhodování sporů, podpora využívání podporovaných zdrojů energie (POZE) a kontrola dodržování podmínek podnikání u držitelů licencí, jako základ podmínek pro spolehlivé dodávky elektřiny, plynu a tepelné energie, patří, spolu s koordinací mezinárodní spolupráce, k dalším hlavním úkolům ERÚ.

V roce 2016 vstoupila v účinnost novela energetického zákona – zákon č. 131/2015 Sb., jehož cílem mj. bylo zajištění souladu s novým občanským zákoníkem, novým kontrolním řádem a posílení ochrany spotřebitele.

K návrhu Nové tarifní struktury v roce 2016 proběhl největší veřejný konzultační proces Energetického regulačního úřadu a úřad shromáždil více než 16 tisíc podnětů. Zaměstnanci úřadu se v regionech s občany setkávali také osobně při osvětě ke spotřebitelské problematice. Úřad se ochraně zájmů zákazníků a spotřebitelů v energetice věnoval aktivně a vyřídil více než 9600 podání, z nichž část již byla vyřízena mimosoudním řešením dle novely zákona o ochraně spotřebitelů. Většina podnětů se týkala neoprávněných odběrů energie, postupu při změně dodavatele, postupu podomních prodejců, kupních smluv na LED žárovky, sankcí a vyúčtování. Byl dopracován Etický kodex obchodníka, který přispívá k posílení ochrany spotřebitelů.

Rok 2016 se stal současně i prvním úspěšným rokem IV. regulačního období, kdy se podařilo za přísných pravidel regulování nezastavit údržbu a rozvoj soustav. Úřad v průběhu roku zavedl na základě monitoringu trhu s plynem indikativní ceny plynu, které pomohly zákazníkům neregulovaných obchodníků plynem získat představu o ceně plynu, kterou mohou od obchodníků vyžadovat. Indikativní ceny plynu suplovaly chybějící zákonné oprávnění ERÚ zasáhnout do trhu v případě nutnosti chránit spotřebitele. Byla zahájena činnost dohledu dle nařízení REMIT o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií, jehož účelem je zamezení zneužívání trhu a podpora spravedlivé hospodářské soutěže.

Energetický regulační úřad úspěšně pokračoval v přípravě regulace cen pro rok 2017, k čemuž napomohlo i to, že Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR (MPO) se podařilo zajistit potřebná notifikační rozhodnutí Evropské komise (EK, Komise) o slučitelnosti s vnitřním trhem Evropské unie (EU) pro většinu zdrojů POZE. Na základě těchto notifikačních rozhodnutí vydal ERÚ neprodleně příslušná cenová rozhodnutí, kterými byly stanoveny podpory pro většinu POZE.

Úřad nadále aktivně spolupracuje jak s orgány státní správy, tak i s tuzemskou Technologickou agenturou ČR, evropskými institucemi Agenturou pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) a s Radou evropských energetických regulátorů (CEER).

Významným tématem roku 2016 byla intenzifikace kontrolní činnosti v oblasti klasických zdrojů energie, která byla více zaměřena na konkrétní podněty od spotřebitelů a současně byla orientována i na kontrolu nápravy v minulosti zjištěných porušení zejména v oblasti cenové a v oblasti ochrany zákazníků a spotřebitelů. Rovněž výsledky kontroly nákladů, zejména u největších účastníků energetického trhu, se začaly pozitivně projevovat v regulačním rozhodování ERÚ.

2 Legislativní a správní činnost

2.1 Novela zákona č. 458/2000 Sb. a zákona č. 165/2012 Sb.

- **Implementace novelizace zákona č. 458/2000 Sb. (energetický zákon) a zákona č. 165/2012 Sb. (o podporovaných zdrojích energie) zákonem č. 131/2015 Sb.**

V průběhu roku 2016 se Energetický regulační úřad podílel na implementaci legislativních změn v souvislosti s nabytím účinnosti tzv. velké novely zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tato rozsáhlá novelizace citovaných předpisů byla přijata zákonem č. 131/2015 Sb. a vstoupila v platnost 5. června 2015, přičemž účinnosti z velké části nabyla 1. ledna 2016 a vyvolala mimo jiné potřebu rozsáhlých změn zejména prováděcí legislativy v gesci Energetického regulačního úřadu.

Tato tzv. velká novela energetického zákona byla iniciována zejména z důvodu zajištění souladu s novým občanským zákoníkem, kontrolním řádem, z důvodu posílení ochrany spotřebitele a také v návaznosti na praktické zkušenosti účastníků trhu s energiemi a aplikační praxí zjištěné nesrovnalosti. Novelizace byla provedená také v návaznosti na evropskou legislativu, kterou bylo třeba implementovat do právního řádu, přičemž se jedná zejména o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES, a dále rovněž nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií.

Zároveň s novelou energetického zákona byla přijata s účinností od 1. ledna 2016 v rámci jednoho novelizačního zákona také rozsáhlá novelizace zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o podporovaných zdrojích energie). Hlavními důvody novelizace zákona o podporovaných zdrojích energie byla zejména implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti v oblasti podpory vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a v oblasti vysokoúčinných soustav zásobování tepelnou energií (přičemž některá ustanovení směrnice jsou implementována shora uvedenou novelou energetického zákona), a dále požadavky vyplývající z rozhodnutí o notifikaci zákona č. 165/2012 Sb. u Evropské komise v oblasti podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů energie: řízení SA.35177 (2014/NN) – Podpora energie z obnovitelných zdrojů a vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla u poskytování podpory podle zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie. V neposlední řadě došlo rovněž k úpravám, které vychází z aplikační praxe, a požadavků na zlepšení kontrolního procesu a na optimalizaci vynakládání prostředků na podporu.

V návaznosti na legislativní chybu, kterou novela č. 131/2015 Sb. obsahovala v ustanovení o účinnosti, kdy byla chybně nastavena účinnost novelizace zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, spočívající v nahrazení předsedy a místopředsedy za členy Rady dříve, než je stanovena účinnost samotného vzniku Rady Energetického regulačního úřadu, byly bezprostředně po vydání zákona č. 131/2015 Sb. zahájeny práce na technické novele tohoto zákona, která měla tuto chybu prostřednictvím novelizace ustanovení o účinnosti napravit ještě před jeho nabytím účinnosti. Tato technická novela byla v roce 2016 dokončena a vyšla jako zákon č. 190/2016 Sb. dne 25. května 2016.

Tím došlo k posunutí účinnosti změny zákona o státní službě tak, aby jeho změna korespondovala s datem zřízení Rady Energetického regulačního úřadu.

- **Příprava novelizace zákona č. 458/2000 Sb. (energetický zákon) na základě usnesení vlády č. 851 z 20. října 2014**

Usnesením č. 851 ze dne 20. října 2014 vláda uložila ministrovi průmyslu a obchodu předložit návrh novely energetického zákona s úpravou základních pravidel pro výkon regulace v energetických odvětvích a oblasti správního trestání při porušení povinností vyplývajících z energetického zákona. V roce 2015 byly zahájeny práce na této novele v rámci pracovní skupiny vedené gestorem zákona, Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR (MPO), za účasti zástupců regulovaných subjektů a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). V roce 2016 práce pokračovaly, v první polovině roku se ještě několikrát sešla pracovní skupina za účasti ERÚ, následně však byly práce v rámci této pracovní skupiny na novele pozastaveny.

Vzhledem k tomu, že se tato novela týká především výkonu působnosti Energetického regulačního úřadu, a to regulace cen v oblasti energetiky a správního trestání za delikty podle energetického zákona, je zájmem Energetického regulačního úřadu podílet se i nadále aktivně prostřednictvím svých zástupců na její přípravě.

2.2 Základní změny právních předpisů v působnosti ERÚ

Energetický regulační úřad vydal v roce 2016 k zákonu č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákonu č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, následující prováděcí právní předpisy:

- **Vyhláška č. 8/2016 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích**

Vyhláška byla vydána na základě zmocnění Energetického regulačního úřadu podle § 98a odst. 2 písm. a) energetického zákona a nahradila předchozí vyhlášku č. 426/2005 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích, ve znění pozdějších předpisů.

Energetický regulační úřad vydal novou vyhlášku o podrobnostech udělování licencí, která však z pohledu žadatelů nepředstavuje zásadní změny v oblasti podmínek pro udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích a v zásadě navazuje na předchozí právní úpravu.

Vyhláška nově systematicky odpovídá členění podle zmocnění dle § 98a odst. 2 písm. a) energetického zákona. Byla tak výrazně upravena systematika celé vyhlášky proti předchozí vyhlášce, což výrazně zlepšuje přehlednost vyhlášky a uživatelský komfort.

Na základě zkušeností s aplikací předchozí vyhlášky ve správních řízeních o udělení licence byla změněna či zrušena některá ustanovení, respektive dokládání podmínek pro udělení licence, která se ukázala jako nadbytečná nebo neúčelná. Změny rovněž navazují na novelu energetického zákona zákonem č. 131/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kdy bylo nutné některé změny na úrovni zákona promítnout i do prováděcí právní úpravy touto vyhláškou. Totéž platí o změnách navazujících na nový občanský zákoník.

Vyhláškou jsou také stanoveny vzory tiskopisů vztahujících se k žádostem o udělení, změnu, nebo zrušení licence jakož i uznání oprávnění podnikat. Tyto vzory byly touto vyhláškou upraveny a zrevidovány v návaznosti na novou primární právní úpravu.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. února 2016.

V létě roku 2016 se Energetický regulační rozhodl tuto vyhlášku na základě zkušeností z praxe a z důvodů snížení administrativní zátěže novelizovat. Konkrétně bylo snahou odstranit některé požadované doklady ohledně technické způsobilosti z důvodu jejich duplicitního předkládání a dokládání téhož ve stavebním řízení, je-li zařízení stavbou. Tato novelizace nebyla v roce 2016 dokončena a pokračuje v roce 2017.

- **Vyhláška č. 9/2016 Sb., o postupech registrace podpory u operátora trhu a provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie (registrační vyhláška)**

Energetický regulační úřad je podle ustanovení § 53 odst. 2 písm. c), d), e), f) a i) zákona o podporovaných zdrojích zmocněn k vydání vyhlášky, kterou se stanoví termíny a postupy výběru formy podpory elektřiny u operátora trhu, postup registrace formy podpory elektřiny u operátora trhu, termíny a postupy výběru a změn režimů zeleného bonusu na elektřinu, postup registrace provozní podpory tepla u operátora trhu a termín nabídnutí elektřiny výrobcem elektřiny z obnovitelných zdrojů povinně vykupujícímu.

Ke dni 1. ledna 2016 nabyl účinnosti zákon č. 131/2015 Sb., který novelizuje mimo jiné zákon o podporovaných zdrojích energie, týkající se ukončení podpory na biometan a na decentralní výrobu elektřiny a současně nabyla účinnosti ustanovení týkající se nové provozní podpory na teplo. Energetický regulační úřad byl zmocněn v § 53 odst. 2 zákona o podporovaných zdrojích k vydání prováděcích právních předpisů tak, aby nová právní úprava týkající se registrace stávajících provozních finančních podpor a nové provozní finanční podpory na užitečné teplo mohla řádně fungovat.

Dosavadní postup registrace byl podroben revizi a v úzké spolupráci s operátorem trhu byl přizpůsoben aktuální praxi fungování celého systému výplaty a evidence podpor.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 19. ledna 2016.

- **Vyhláška č. 16/2016 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě**

Vyhláška byla vydána na základě zmocnění podle § 98a odst. 2 písm. g) energetického zákona, přičemž nahradila vyhlášku č. 51/2006 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě, ve znění pozdějších předpisů.

Nutnost nové právní úpravy vyvolala zejména novela energetického zákona zákonem č. 131/2015 Sb., která stanovila právní základ pro zjednodušení procesů provozování a tedy i připojování malých výroben elektřiny k distribuční soustavě a výroby elektřiny ve výrobnách s instalovaným výkonem do 10 kW bez licence. Vyhláška jednotným způsobem stanoví obecné podmínky připojení zařízení jednotlivých účastníků trhu s elektřinou k přenosové soustavě nebo distribuční soustavě. Vyhláška dále v návaznosti na změny týkající se výroby elektřiny ve výrobnách do 10 kW bez licence nově specifikuje podmínky pro připojení mikrozdroje k distribuční soustavě a dále určení podílu žadatele o připojení zařízení k přenosové soustavě nebo distribuční soustavě na oprávněných nákladech.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. února 2016.

- **Vyhláška č. 70/2016 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích**

Vyhláška byla vydána na základě ustanovení § 98a odst. 2 písm. j) energetického zákona, podle něhož je Energetický regulační úřad zmocněn k vydání vyhlášky, kterou se stanoví rozsah, náležitosti a termíny vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb v elektroenergetice a souvisejících služeb v plynárenství.

Důvodem pro vydání nové vyhlášky byla zejména novela energetického zákona zákonem č. 131/2015 Sb., kterým byly v § 2 odst. 2 změněny definice některých pojmů pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství, používaných i v předešlé vyhlášce č. 210/2011 Sb. Nová vyhláška sjednotila pojmosloví s nadřazeným právním předpisem a dále upřesnila a doplnila stávající základní, resp. minimální, standardy vyúčtování dodávky energie zákazníkovi, neboť vyúčtování má být vyhovující především potřebám zákazníků, kteří jej obdrží od výrobce elektřiny nebo plynu, obchodníka s elektřinou nebo s plynem, provozovatele distribuční soustavy, provozovatele přenosové soustavy, provozovatele přepravní soustavy nebo dodavatele tepelné energie. Cílem je zajistit odpovídající kvalitativní požadavky na vyúčtování zejména zvýšením přidané hodnoty pro zákazníka v podobě přehlednosti a transparentnosti údajů při poskytování vyúčtování služeb napříč odvětvími elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství v návaznosti na energetický zákon a dotčené směrnice Evropského společenství.

Energetický regulační úřad předložil návrh vyhlášky s informací o tom, zda je smlouva uzavřena na dobu určitou nebo neurčitou s uvedením doby trvání, jde-li o smlouvu na dobu určitou. Tento údaj byl však z návrhu vyhlášky nakonec vypuštěn na základě stanoviska pracovní komise Legislativní rady vlády, která se k tomuto vyjádřila negativně v tom smyslu, že přesahuje zákonné zmocnění, neboť při stanovování náležitostí vyúčtování je třeba vycházet z jeho účelu, který však údaj o smlouvě překračuje a tato náležitost vyúčtování je proto se zákonným zmocněním v rozporu.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. července 2016.

- **Vyhláška č. 266/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 296/2015 Sb., o technicko-ekonomických parametrech pro stanovení výkupních cen pro výrobu elektřiny a zelených bonusů na teplo a o stanovení doby životnosti výroben elektřiny a výroben tepla z obnovitelných zdrojů energie (vyhláška o technicko-ekonomických parametrech)**

Vyhláška je vydávána na základě zmocnění podle § 53 odst. 2 písmene a) a b) zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, k provedení ustanovení § 7 odst. 3, § 12 odst. 1 písm. a) zákona o podporovaných zdrojích energie, kterou stanoví technicko-ekonomické parametry obnovitelných zdrojů pro výrobu elektřiny a dobu životnosti těch výroben elektřiny z podporovaných zdrojů, pro které má současně zmocnění stanovit podporu formou výkupních cen, a dále k provedení ustanovení § 26 odst. 4 a § 27 odst. 9 zákona o podporovaných zdrojích energie, kdy stanoví technicko-ekonomické parametry výroben tepla z bioplynu a dobu životnosti výroby tepla z bioplynu.

Technické a ekonomické parametry pro výrobu elektřiny a výrobu tepla jsou stanoveny v příloze vyhlášky a za podmínky jejich splnění je výrobci elektřiny zajištěno dosažení patnáctileté prosté doby návratnosti investic při podpoře výkupními cenami, nebo je výrobci tepla zajištěno dosažení patnáctileté prosté doby návratnosti investic při podpoře zelenými bonusy na užitečné teplo stanovenými Energetickým regulačním úřadem.

S ohledem na neustálý vývoj a zdokonalování technologií využívajících obnovitelné zdroje na jedné straně a změny cen vstupů na straně druhé je nezbytné tyto technické a ekonomické parametry v čase měnit. Z tohoto důvodu byla v závěrečné zprávě o hodnocení

dopadu regulace k návrhu vyhlášky č. 296/2015 Sb. stanovena roční perioda přezkumu této vyhlášky. Každoročně proto dochází ke sběru dat a v případě zjištění nesouladu mezi zjištěnými daty a hodnotami z vyhlášky je vyhláška novelizována.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2017.

- **Vyhláška č. 404/2016 Sb., o náležitostech a členění výkazů nezbytných pro zpracování zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích, včetně termínů, rozsahu a pravidel pro sestavování výkazů (statistická vyhláška)**

Vyhláška byla vydána na základě ustanovení § 98a odst. 2 písm. m) energetického zákona, podle něhož je ERÚ povinen stanovit prováděcím právním předpisem náležitosti a členění výkazů nezbytných pro zpracování zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích, včetně termínů, rozsahu a pravidel pro sestavování výkazů.

Důvodem pro vydání nové vyhlášky byla novela energetického zákona zákonem č. 131/2015 Sb., která nové zmocnění zavedla. Jedná se tedy o zcela novou vyhlášku, jelikož tato oblast doposud nebyla legislativně řešena.

Energetický regulační úřad je na základě § 17 odst. 7 písm. m) energetického zákona povinen zveřejňovat roční a čtvrtletní zprávu o provozu soustav v energetických odvětvích. Uvedené zprávy jsou základním zdrojem dat pro státní i nestátní instituce, odbornou a laickou veřejnost. Zprávy zároveň slouží jako podklad pro další práce a analýzy institucí jako je MPO, Ministerstvo životního prostředí ČR, Český statistický úřad (ČSÚ), Ministerstvo zahraničních věcí ČR (MZV) nebo Operátor trhu. Do doby vydání vyhlášky docházelo ke sběru statistických dat, která sloužila pro vytvoření zpráv o provozu soustav na základě „zažité a historické praxe“ z minulosti bez jakékoliv legislativní opory. Tento stav byl nevyhovující a neposkytoval Energetickému regulačnímu úřadu žádnou oporu pro zajištění svých povinností.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2017.

- **Vyhláška č. 416/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 349/2015 Sb., o Pravidlech trhu s plynem**

Vyhláška byla vydána na základě zmocnění podle § 98a odst. 2 písm. i) energetického zákona.

Okruh upravované problematiky vycházel ze zkušeností Energetického regulačního úřadu s fungováním modelu trhu s plynem a z podnětů předaných účastníky trhu s plynem na základě zveřejněné výzvy k podání podnětů na změny vyhlášky o Pravidlech trhu s plynem. Vyhláška přináší úpravy zejména technického charakteru.

Vyhláška částečně adaptuje právní řád na článek 26 odst. 2 nařízení Komise (EU) č. 984/2013 ze dne 14. října 2013, kterým se zavádí kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách a kterým se doplňuje nařízení (ES) č. 715/2009, a nařízení Komise (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2017.

2.3 Nová evropská legislativa

Rok 2016 byl z pohledu evropské právní úpravy významný zejména pro sektor elektroenergetiky. Byly přijaty nové kodexy sítí upravující podmínky připojení různých energetických zařízení:

- nařízení Komise (EU) 2016/631 ze dne 14. dubna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě
- nařízení Komise (EU) 2016/1388 ze dne 17. srpna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro připojení spotřeby
- nařízení Komise (EU) 2016/1447 ze dne 26. srpna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro požadavky na připojení vysokonapěťových stejnosměrných soustav a nesynchronních výrobních modulů se stejnosměrným připojením k elektrizační soustavě

Energetický regulační úřad zřídil pracovní skupiny, jichž se budou účastnit i významní zástupci energetického trhu, které se budou zabývat dopadem jednotlivých kodexů do národní právní úpravy.

Kromě výše uvedených kodexů bylo pro oblast elektroenergetiky přijato nařízení Komise (EU) 2016/1719 ze dne 26. září 2016, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity na dlouhodobém trhu, ke kterému (stejně jako k výše uvedeným kodexům) přijal Energetický regulační úřad gesci.

V oblasti plynárenství byly zatím návrhy některých kodexů sítě představeny pouze na pracovní úrovni a probíhají diskuze o jejich konečném znění (např. kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách nebo kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn).

Koncem roku byl Evropskou komisí představen dlouho připravovaný a dlouho avizovaný tzv. zimní balíček legislativních návrhů Komise, který obsahuje novelizace významných předpisů pro oblast elektroenergetiky sdružených v tzv. třetím liberalizačním balíčku z roku 2009.

Součástí zimního balíčku je tak např.

- návrh nařízení o připravenosti k rizikům v sektoru elektřiny rušící směrnici 2005/89/ES
- revize směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES
- revize směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES
- revize nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 ze dne 13. července 2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů
- revize nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003

Energetický regulační úřad přijal gesci k revizi nařízení č. 713/2009, u ostatních předpisů je gestorem MPO se spolugescí Energetického regulačního úřadu.

2.4 Správní řízení

A) Správní řízení vedená a ukončená v roce 2016 oddělením sporných a schvalovacích řízení ERÚ

A.1 Sporná řízení

Oddělení sporných a schvalovacích řízení vede sporná řízení ve smyslu ustanovení § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, v rámci své působnosti v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství.

V oblasti **elektroenergetiky** v roce 2016 ERÚ vedl 162 správních řízení, z nichž pravomocně ukončil **58 správních řízení**. Stejně jako v předchozích letech, se na úřad obracela řada držitelů licencí a zákazníků s návrhy na zahájení sporných správních řízení v tomto odvětví energetiky. V tomto smyslu zůstává vedení sporných řízení týkajících se elektroenergetiky nejpočetnější rozhodovací agendou. Dá se říci, že složitost rozhodovaných sporů roste, neboť ubývá typově podobných případů a přibývá případů právně a věcně složitých. Proti roku 2015 narostl počet řešených případů trojnásobně.

Návrhy na rozhodnutí sporu Energetickým regulačním úřadem tvořily z části spory ve smyslu ustanovení § 52 zákona č. 165/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, týkající se podpory výroby elektřiny z OZE (především pak z fotovoltaických elektráren a malých vodních elektráren) a elektřiny z vysokoúčinné KVET. Pro zákazníky odebírající elektřinu v domácnosti představují významnou rozhodovací agendu potom řízení podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. a) a e) energetického zákona, zejména pak ty, jejichž prostřednictvím se domáhají určení o vzniku, trvání či zániku právního vztahu založeného smlouvou o sdružených službách dodávky elektřiny nebo o splnění povinnosti z této smlouvy.

V oblasti **plynárenství** v roce 2016 ERÚ vedl 14 správních řízení, z nichž pravomocně ukončil **7 správních řízení**. V tomto odvětví energetiky je dlouhodobě řešeno nejméně sporů. Ve většině případů se v rozhodnutích deklarovalo, že právní vztah založený smlouvou o sdružených dodávkách plynu vznikl, trvá či zanikl ve smyslu ustanovení § 17 odst. 7 písm. e) bodu 2 energetického zákona. Proti roku 2015 narostl počet řešených případů dvojnásobně.

V oblasti **teplárenství** v roce 2016 ERÚ vedl 21 správních řízení, z nichž pravomocně ukončil **6 správních řízení**. Typicky pro teplárenství se jedná o spory ohledně uzavření smlouvy o dodávce tepelné energie či o její podstatné náležitosti v podobě ceny tepelné energie podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona. Proti roku 2015 narostl počet řešených případů téměř dvojnásobně.

A.2 Schvalovací řízení

V průběhu roku 2016 ERÚ v rámci zákonné kompetence podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. g) a písm. i) energetického zákona (pravidla provozování přenosové soustavy a distribučních soustav v elektroenergetice, obchodní podmínky operátora trhu, řády provozovatelů přepravní soustavy, zásobníku plynu a distribučních soustav v plynárenství, desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy a přepravní soustavy) vedl 45 správních řízení, kdy pravomocně ukončil celkem **34 správních řízení**.

A.3 Správní řízení podle nařízení Komise (EU)

V průběhu roku 2016 ERÚ v rámci zákonné kompetence podle čl. 8 odst. 2 a odst. 9 nařízení Komise (EU) č. 984/2013, podle nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES)

č. 715/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005, příloha I bod 2.2.5. odst. 1 a odst. 4, podle čl. 9 odst. 6 nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení, jakož i nařízení (ES) č. 714/2009, podle čl. 13 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009, podle čl. 23 nařízení Komise (EU) 2015/703 ze dne 30. dubna 2015, kterým se stanoví kodex sítě pro pravidla týkající se interoperability a předávání údajů, podle přílohy I bod 2.2.5. odst. 1 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009, podle čl. 9 odst. 3 nařízení Komise (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích, vedl 14 správních řízení, kdy pravomocně ukončil **7 správních řízení**.

Celkem oddělení sporných a schvalovacích řízení v roce 2016 vedlo 256 správních řízení, z nichž bylo 112 pravomocně ukončeno. Celkový nárůst vedených správních řízení proti roku 2015 byl téměř trojnásobný.

Přehled vedených správních řízení podle agendy:

Sporná řízení	197
- elektroenergetika	162
- plynárenství	14
- teplárenství	21
Schvalovací řízení	45
Správní řízení podle nařízení (EU)	14
Vedená správní řízení celkem za rok 2016	256

Přehled pravomocně ukončených správních řízení podle agendy:

Pravomocně rozhodnutá sporná řízení	71
- elektroenergetika	58
- plynárenství	7
- teplárenství	6
Pravomocně rozhodnutá schvalovací řízení	34
Pravomocně rozhodnuto podle nařízení (EU)	7
Pravomocná rozhodnutí ve správních řízeních celkem za rok 2016	112

B) Správní řízení vedená a ukončená v roce 2016 na oddělení právním POZE

B.1 Správní řízení

Oddělení právní POZE vede správní řízení v prvním stupni ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů v rámci své působnosti v oblasti týkající se správních deliktů podle zákona č. 458/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 165/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů týkajících se oblasti a problematiky POZE.

V roce 2016 bylo oddělením právním POZE vedeno v dané oblasti celkem 21 správních řízení, v rámci kterých bylo rozhodováno o správních deliktech ve smyslu § 91 odst. 1 písm. b) energetického zákona, § 91 odst. 1 písm. h) energetického zákona a § 91 odst. 1 písm. e) energetického zákona. V rámci těchto řízení bylo v roce 2016 pravomocně ukončeno 12 řízení.

B.2 Sporná řízení

V rámci oddělení právního POZE bylo v roce 2016 vedeno celkem 7 sporných řízení ve smyslu § 141 správního řádu podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. d) energetického zákona, jejichž předmětem je rozhodování sporů týkajících se podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů nebo elektřiny z kombinované výroby elektřiny a tepla, elektřiny vyrobené z druhotných energetických zdrojů nebo tepla z obnovitelných zdrojů.

B.3 Výpomoc odboru správních řízení

V rámci výpomoci odboru správních řízení byl v roce 2016 vydán oddělením právním POZE celkem 81 příkaz, jejichž předmětem bylo uložení pokuty za porušení § 68 odst. 3 energetického zákona, ve kterém je stanoveno, že v ochranném pásmu i mimo ně je každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení.

B.4 Jiná správní řízení

Oddělením právním POZE bylo v roce 2016 vedeno také jedno řízení o žádosti ve smyslu zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, ale v uvedeném roce nebylo vydáno rozhodnutí.

Přehled vydaných rozhodnutí podle agendy:

Správní řízení	18
Sporná řízení	8
Výpomoc odboru správních řízení	81
Jiná správní řízení	0
Celkem vydaných rozhodnutí v roce 2016	107

C) Řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím

ERÚ v roce 2016 vydal celkem 24 odmítnutí žádosti, popřípadě odmítnutí části žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a to na základě procesního ustanovení § 15 zákona ve spojení s konkrétním ustanovením hmotného předpisu v případech, kdy ERÚ jako povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhověl, a proto byl povinen vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti.

K vydání rozhodnutí o odmítnutí žádosti, resp. části žádosti, o poskytnutí informace, došlo v níže uvedených oblastech žádostí žadatelů o informaci.

Přehled vydaných rozhodnutí o odmítnutí:

Oblast licencí	3
Oblast regulace	3
Oblast kontroly	1
Oblast legislativně správní	10
Oblast podporovaných zdrojů	5
Ostatní	2
Celkem vydaných rozhodnutí v roce 2016	24

D) Řízení o rozkladu v roce 2016

Rozhodování o rozkladu jako opravném prostředku proti prvostupňovým rozhodnutím ERÚ ve smyslu § 152 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je svěřeno předsedkyni Energetického regulačního úřadu. Předsedkyně ERÚ rozhoduje o rozkladech na základě doporučení rozkladové komise zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu. Energetický regulační úřad má v současné době zřízeny dvě rozkladové komise, jednu pro oblast obnovitelných zdrojů a jednu pro oblast zdrojů konvenčních.

Rozkladové komise předsedkyně ERÚ projednaly v roce 2016 celkem 140 rozkladů. Na základě jejich projednání bylo rozhodnuto o 99 rozkladech. O 41 rozkladech projednaných rozkladovými komisemi předsedkyně ERÚ v roce 2016 nebylo do konce roku 2016 rozhodnuto. Předsedkyně ERÚ v roce 2016 dále rozhodla o 7 rozkladech, které byly rozkladovou komisí projednány ještě v roce 2015. Dále rozkladové komise projednaly 9 podnětů k provedení přezkumného řízení.

Celkem předsedkyně ERÚ v roce 2016 vydala 106 rozhodnutí o rozkladu.

Přehled v roce 2016 rozhodnutých rozkladů podle agendy:

Rozklady proti rozhodnutím ve sporných řízeních	51
- elektroenergetika	17
- plynárenství	9
- teplárenství	9
- obnovitelné zdroje	16
Rozklady proti rozhodnutím o správních deliktech	32
- podle energetického zákona	13
- podle zákona o cenách	18
- podle zákona o podporovaných zdrojích	1
Rozklady ve věci žádostí o informace	11
Rozklady proti rozhodnutím ve věcech licenčních	10
Rozklady ostatní	2
Rozhodnutí o rozkladu celkem za rok 2016	106

Seznam správních řízení vedených v roce 2016 je členěn podle typu. Podrobný seznam správních řízení je uveden na webových stránkách ERÚ v kategorii Správní řízení.

Oddělení sporných a schvalovacích řízení ERÚ v roce 2016 vedlo 127 sporných řízení, kdy na straně navrhovatele na zahájení sporného řízení byla osoba v postavení spotřebitele. Z tohoto počtu řízení bylo v roce 2016 uzavřeno pravomocným rozhodnutím 41 sporné řízení, z čehož bylo spotřebiteli vyhověno v 11 případech, nevyhověno v 9 případech a 21 sporné řízení bylo pravomocně zastaveno nebo odloženo v souladu s ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb.

3 Ochrana spotřebitele – postavení na liberalizovaném energetickém trhu

Ochrana spotřebitele na energetickém trhu je upravena zejména v zákoně č. 458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění pozdějších předpisů, v zákoně č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Zákony upravující ochranu spotřebitele v ČR byly přijaty za účelem harmonizace právního řádu ČR se směrnicemi a nařízeními EU.

Za názorem občanů vyrazili zaměstnanci úřadu také osobně. V prvním pololetí roku 2016 ERÚ zorganizoval přednášky ve víc než 30 městech, kromě Nové tarifní struktury byla tématem spotřebitelská problematika a posilování gramotnosti v oboru energetiky. Také tato setkání ukázala potřebu vzdělávání spotřebitelů jak v rovině možností i nebezpečí, která skýtá liberalizovaný trh, tak na úrovni obecného fungování energetiky, která v posledních letech prochází podstatnými změnami. Potřebu vzdělávání proto úřad ihned zohlednil ve svých mediálních výstupech, publikační činnosti, ale i v přípravě dalších setkání s občany i pro rok 2017.

3.1 Řešení podání a sporů

Odbor právní ochrany spotřebitele (OPOS) informoval o vydání novely energetického zákona č. 131/2015 Sb., kdy podle ustanovení § 11a odst. 3 tohoto zákona v případě smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu nebo smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu, kterou při změně dodavatele uzavřel zákazník v postavení spotřebitele s držitelem licence distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory držitele licence, je zákazník oprávněn bez sankce vypovědět smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou nebo určitou, ve lhůtě do patnáctého dne po zahájení dodávky elektřiny nebo plynu. Lhůta je zachována, je-li v jejím průběhu výpověď odeslána držiteli licence. Záměrem této novely, stejně jako ustanovení § 30 odst. 2 písm. m) a § 61 odst. 2 písm. m) energetického zákona, bylo posílení postavení a ochrany spotřebitele na energetickém trhu.

Energetický regulační úřad během roku 2016 přijal a vyřídil 9615 podání spotřebitelů, která se týkala průběhu změny dodavatele, sankcí, neoprávněných odběrů, fakturace, cen, podomního prodeje a také postupů obchodníků při souběžném uzavírání poradenských smluv, kupních smluv na LED žárovky a dalších produktů. Řada těchto podnětů, z nichž mnohé měly sociálně citlivý podtext, se týkala hned několika výše uvedených kategorií. V písemné podobě úřad obdržel 3499 podání, v telefonické formě 5827 podání a vedle toho spotřebitelé v 289 případech osobně ERÚ navštívili za účelem řešení sporů či problémů k danému tématu. Předmětem 65 procent všech podání (celkem 6250) bylo řešení sporů, z toho 45 procent, což činí 4327 podání, bylo oprávněných a 20 procent neoprávněných podání. Zbývajících 35 procent z celkového počtu podání mělo informativní charakter (např. dotazy ohledně aktuálního dodavatele energie).

3.2 Právní ochrana spotřebitele

Úřad vydal nový Etický kodex obchodníka, ve kterém je proti původnímu Kodexu požadavek, aby obchodníci uváděli na svých vyúčtováních pro domácnosti datum ukončení smlouvy, přestože jim to zákon nenařizuje.

Byla vypracována Směrnice o úpravě podmínek k poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, která byla vydána jako Opatření předsedkyně Energetického regulačního řádu č. 38/2016.

3.3 Politika a strategie v ČR a EU

OPOS se aktivně účastnil práce meziresortní pracovní skupiny pro koordinaci realizace úkolů vyplývajících z Priorit spotřebitelské politiky 2015 - 2020 zřízené na MPO. Předmětem jednotlivých setkání byly především informace o plnění uložených úkolů, vztahujících se k ochraně spotřebitele, na kterých se podílel ERÚ:

- zvážit přípravu spotřebitelského kodexu a případně připravit návrh - v současné době probíhá postupná příprava návrhu na zprehlednění spotřebitelské legislativy včetně konzultací a přípravy nelegislativního materiálu ke schválení vládou, který iniciuje přípravu věcného záměru,
- posílit kontrolní činnost zaměřenou na porušování zákonných ustanovení o zákazu uplatňování nekalých obchodních praktik,
- realizovat systém mimosoudního řešení spotřebitelských sporů v návaznosti na přijatou legislativu, když příslušná část novely zákona o ochraně spotřebitele vstoupila v účinnost k 1. únoru 2016.

Na základě ustanovení § 20e písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byl Energetický regulační úřad určen subjektem mimosoudního řešení spotřebitelských sporů v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství, a to v rozsahu působnosti stanovené právním předpisem upravujícím elektroenergetiku, plynárenství a teplárenství, tedy energetickým zákonem.

Cílem mimosoudního řešení spotřebitelských sporů je dospět ke smírnému urovnání sporu a dohodě stran na základě vzájemné komunikace prostřednictvím OPOS.

V roce 2016 byly učiněny takové kroky, aby v roce 2017 bylo v rámci OPOS zřízeno oddělení pro řešení spotřebitelských sporů ve správním řízení.

Energetický regulační úřad v zájmu ochrany spotřebitele spolupracuje s občanskými sdruženími a dalšími organizacemi založenými za účelem ochrany práv spotřebitele.

ERÚ v zájmu ochrany spotřebitele spolupracuje s institucemi v rámci EU, jako je například CEER (Council of European Energy Regulators), a to v rámci pracovní skupiny Posilování práv zákazníků. Sdružení si klade za cíl zpřístupnit nejpočetnějšímu segmentu spotřebitelů nezbytnou orientaci na liberalizovaném trhu, především pokud jde o ceny energií a kvalitu služeb souvisejících s dodávkou komodity.

V rámci EU úřad spolupracuje i se sítí národních energetických ombudsmanů NEON (National Energy Ombudsmen Network), kde ERÚ vyvíjí činnost v oblasti ochrany spotřebitele v České republice.

Oddělení sporných a schvalovacích řízení ERÚ v roce 2016 vedlo 127 sporných řízení, kdy na straně navrhovatele na zahájení sporného řízení byla osoba v postavení spotřebitele. Z tohoto počtu řízení bylo v roce 2016 uzavřeno pravomocným rozhodnutím 41 sporné řízení, z čehož bylo spotřebiteli vyhověno v 11 případech, nevyhověno v 9 případech a 21 sporné řízení bylo pravomocně zastaveno nebo odloženo v souladu s ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

4 Regulace v síťových odvětvích

4.1 Zásady cenové regulace

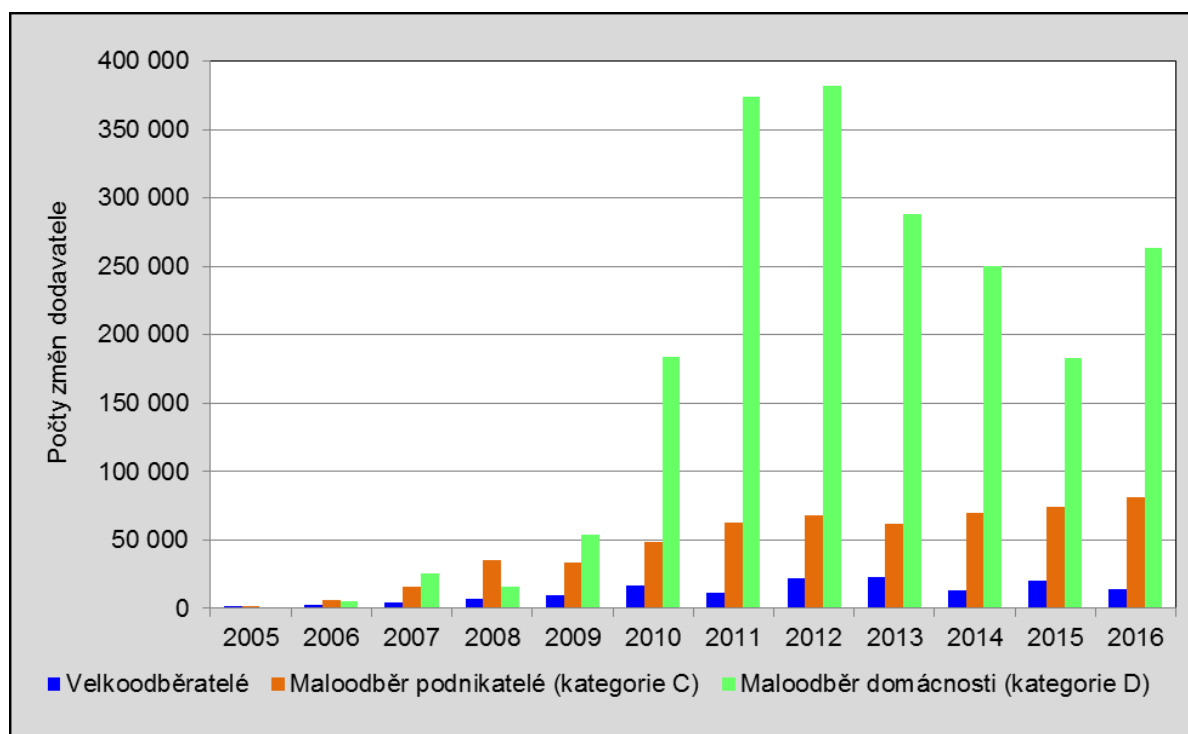
Zásady cenové regulace slouží k nastavení jednoznačných a neměnných pravidel, podle kterých je postupováno při cenové regulaci v určitém delším časovém období tak, aby byla zajištěna předvídatelnost a stabilita regulovaného prostředí. Aktuálně používaná pravidla cenové regulace pro IV. regulační období jsou zakotvena v *Zásadách cenové regulace pro období 2016-2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství*. Tento dokument z roku 2015 definuje obecné principy i detailní postupy při regulaci cen. Rok 2016 byl prvním rokem IV. regulačního období, které ERÚ stanovil jako tříleté tedy do roku 2018.

4.2 Elektroenergetika

Trh s elektřinou 2016

V roce 2016 změnilo dodavatele elektřiny téměř 359 tisíc zákazníků, což představuje relativní meziroční nárůst změn dodavatele elektřiny o 29,3 procenta. Za celkovým nárůstem změn dodavatele elektřiny stojí především meziroční nárůst v kategorii domácností o 43,7 procenta. V kategorii maloodběru podnikatelů došlo k meziročnímu zvýšení počtu převodů odběrných míst k jinému dodavateli o 9,9 procenta, v kategorii velkoodběratelů naopak došlo k poklesu změn dodavatele elektřiny o 29,8 procenta.

Graf č. 1 - Roční změny dodavatele elektřiny u hlavních kategorií zákazníků

Zdroj: OTE, a. s.

4.2.1 Tvorba a stanovení cen

V roce 2016 byla vydána čtyři cenová rozhodnutí týkající se elektroenergetiky. První cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 3/2016, kterým se stanovují některé

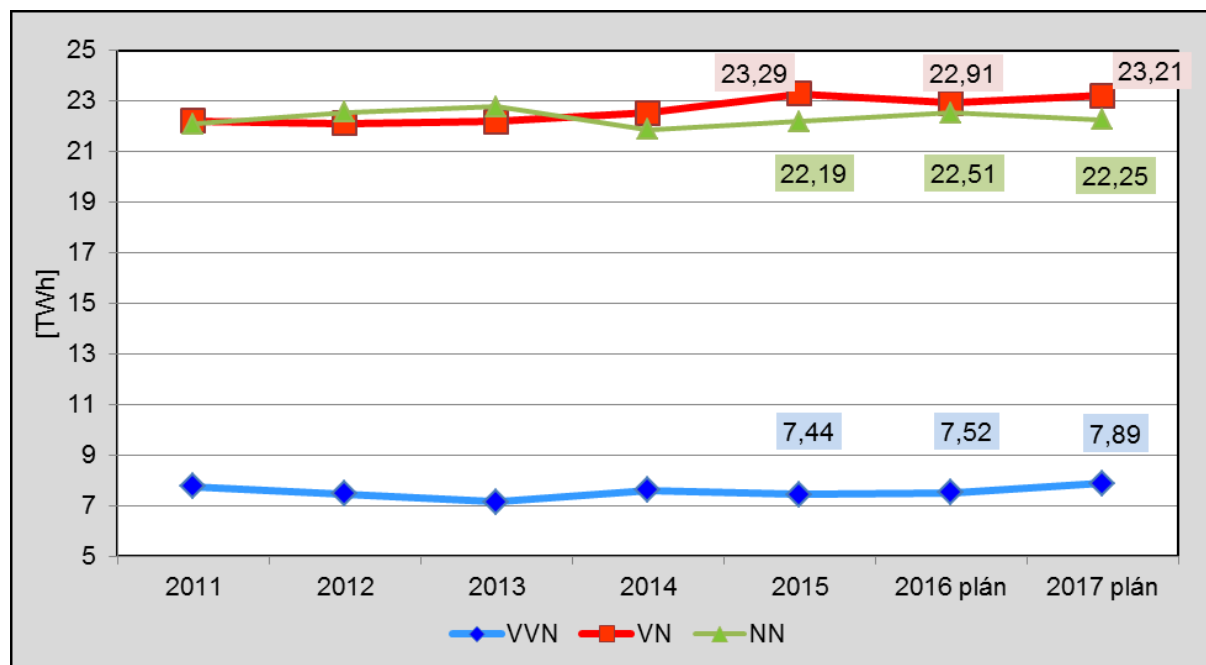
regulované ceny podle zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, bylo vydáno již 23. září 2016, což souvisí s novou povinností ERÚ vydat cenová rozhodnutí týkající se regulovaných cen podle zákona č. 165/2012 Sb. nejpozději do 30. září roku předcházejícího roku, pro který v cenovém rozhodnutí Energetický regulační úřad regulované ceny stanoví. Dále bylo v roce 2016 vydáno cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 7/2016 ze dne 25. listopadu 2016, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice a další regulované ceny, a cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 8/2016, ze dne 25. listopadu 2016, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice odběratelům ze sítě nízkého napětí.

Z důvodu vydání aktualizace cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 5/2016, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje, bylo vydáno cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 10/2016 ze dne 14. prosince 2016, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 7/2016, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice a další regulované ceny.

4.2.2 Regulované ceny za související službu v elektroenergetice

Výše regulovaných cen souvisejících s dodávkou elektřiny je ovlivněna výchozími parametry regulace, investiční aktivitou provozovatelů soustav, odběrem elektřiny, na který jsou jednotlivé ceny rozpočítány (graf č. 2), rezervovanou kapacitou přenosové soustavy a distribučních soustav, cenou silové elektřiny na krytí ztrát v přenosové soustavě a v distribučních soustavách, výší dotace ze státního rozpočtu na úhradu složky ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie, a dále korekčními a inflačními faktory.

Graf č. 2 - Vývoj odběru elektřiny z úrovní VVN, VN a NN

Pozn.: VVN – velmi vysoké napětí; VN – vysoké napětí; NN – nízké napětí

Přehled regulovaných cen souvisejících s dodávkou elektřiny pro rok 2017

Cena zajišťování přenosu elektřiny

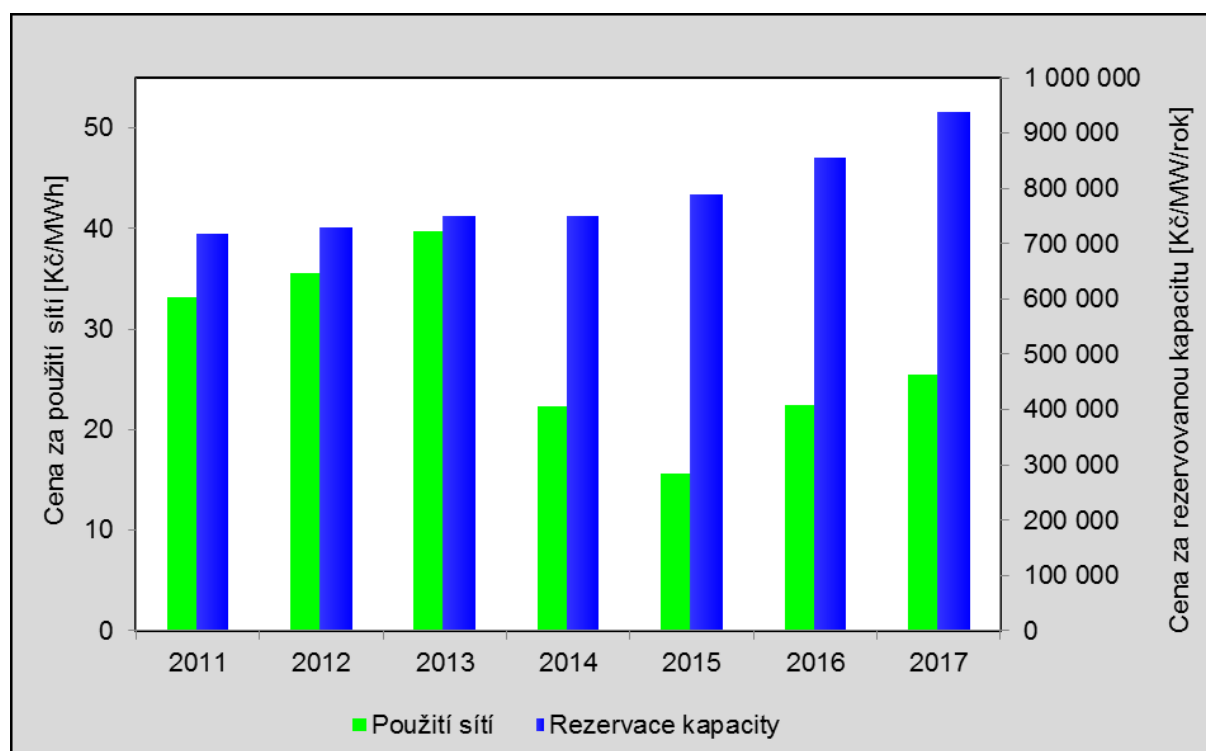
Cena zajišťování přenosu elektřiny je složena z ceny za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy a z ceny za použití sítě přenosové soustavy.

Cena za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy meziročně vzrostla o 9,6 procenta. Nárůst ceny za rezervovanou kapacitu je způsobený především významnými investicemi do přenosové soustavy.

Cena za použití sítí přenosové soustavy meziročně vzrostla o 13,5 procenta. Meziroční nárůst je způsobený nárůstem plánovaného množství ztrát, korekčním faktorem za rok 2015 a zároveň mírným poklesem předpokládaného odebraného množství elektřiny z přenosové soustavy. Pozitivně je cena za použití sítí přenosové soustavy ovlivněna poklesem ceny silové elektřiny na krytí ztrát v přenosové soustavě.

Vývoj cen zajišťování přenosu elektřiny v letech 2011 až 2017 je uveden v grafu č. 3.

Graf č. 3 - Vývoj jednotlivých složek cen zajišťování přenosu elektřiny

Cena zajišťování distribuce elektřiny

Cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině velmi vysokého napětí (VVN) a vysokého napětí (VN) se skládá z ceny za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy a z ceny za použití sítí distribuční soustavy. Cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině nízkého napětí (NN) se skládá z ceny za příkon podle jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem a z ceny za distribuované množství elektřiny.

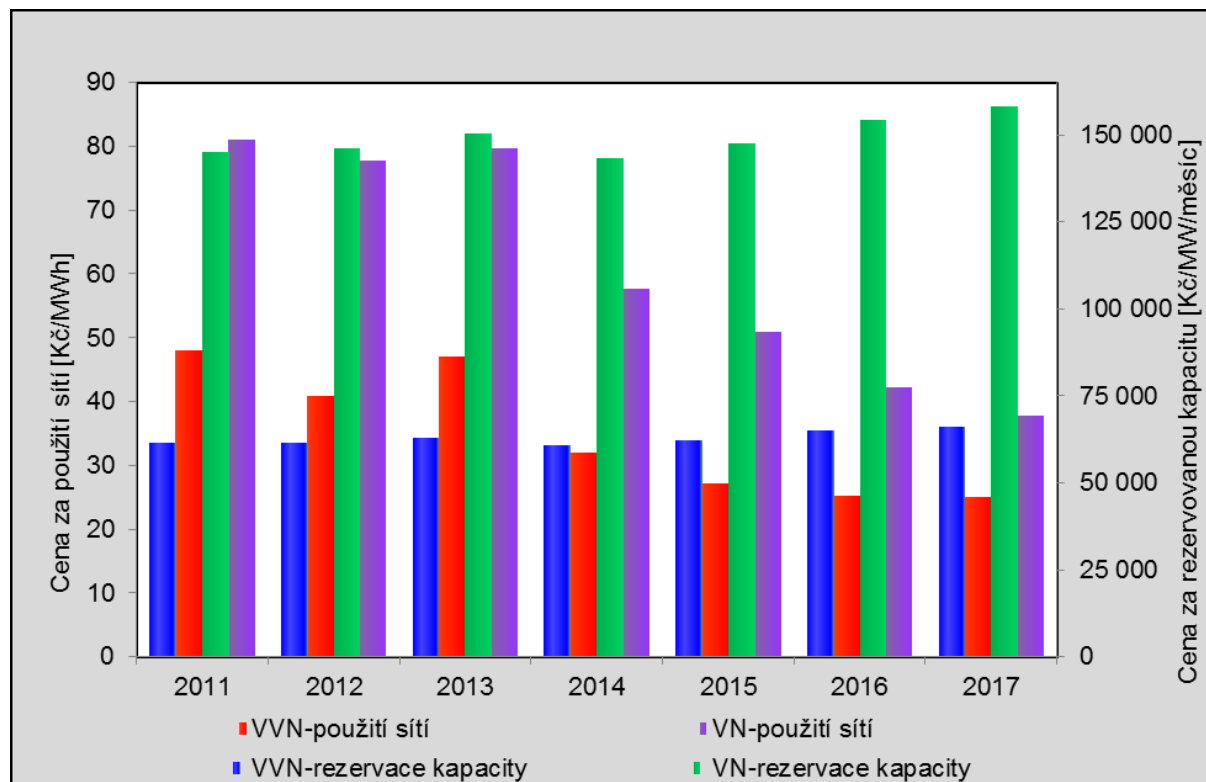
Cena za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy na hladině VVN meziročně narostla o 1,7 procenta, na hladině VN cena za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy meziročně vzrostla o 2,4 procenta. Nárůst ceny za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy byl způsoben nárůstem ceny za rezervovanou kapacitu provozovatele přenosové soustavy a nárůstem investiční aktivity provozovatelů distribučních soustav.

Cena za použití sítí distribuční soustavy meziročně poklesla o 0,7 procenta na hladině VVN, na hladině VN cena za použití sítí distribuční soustavy meziročně poklesla o 10,5 procenta. Pokles ceny za použití sítí distribuční soustavy je dán především poklesem ceny silové elektřiny na krytí ztrát v distribučních soustavách a zároveň poklesem povoleného

množství ztrát. Současně došlo k mírnému nárůstu předpokládaného množství elektřiny zpoplatněného cenou za použití sítě distribuční soustavy.

Vývoj obou uvedených složek ceny zajišťování distribuce elektřiny v letech 2011 až 2017 je uveden v grafu č. 4.

Graf č. 4 - Vývoj jednotlivých složek ceny zajišťování distribuce elektřiny na napětových hladinách VVN a VN

Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie

Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie je pro rok 2017 stanovena pro napětovou hladinu VVN a VN na základě sjednaného rezervovaného příkonu na 78 289,70 Kč/MW/měsíc. Na napětové hladině NN je na základě jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem stanovena na 18,01 Kč/A/měsíc. Maximální platba za složku ceny na podporu elektřiny je určena součinem částky 495 Kč/MWh a celkového odebraného množství elektřiny.

Náklady neuhrazené tržbami z plateb složky ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie jsou hrazeny z prostředků státního rozpočtu podle již zmíněného zákona č. 165/2012 Sb.

Cena za systémové služby

Cena za systémové služby meziročně poklesla o 5,8 procenta a její výše pro rok 2017 činí 93,94 Kč/MWh. Pokles této ceny je dán především korekčním faktorem za rok 2015.

Cena za činnost operátora trhu v elektroenergetice

Cena za činnosti operátora trhu v elektroenergetice poklesla meziročně o 25,5 procenta a pro rok 2017 je stanovena ve výši 4,90 Kč/odběrné místo/měsíc. Pokles této ceny je dán nižšími odpisy, a dále i korekčním faktorem za rok 2015.

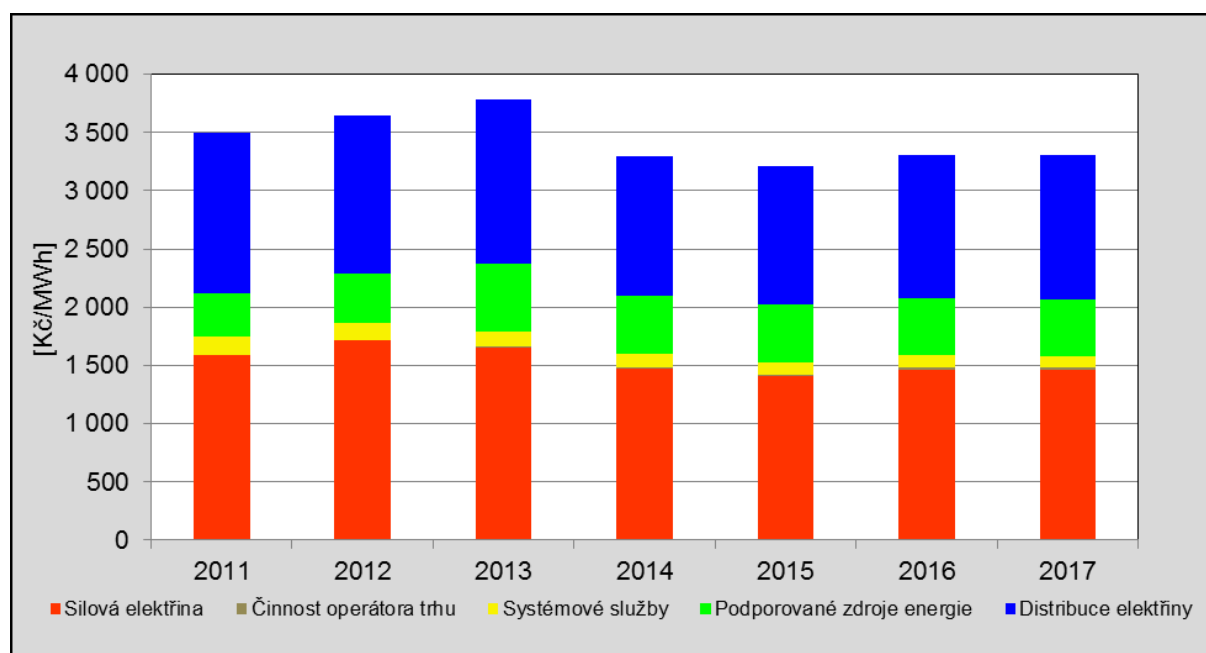
Cena dodávky elektřiny pro domácnosti a podnikatelský maloodběr

Průměrná regulovaná složka ceny související s dodávkou elektřiny pro maloodběr domácností pro rok 2017 činí 1843,01 Kč/MWh, což představuje meziroční nárůst o 0,1 procenta (při srovnání ceny za distribuci elektřiny za rok 2016 na stejný charakter a výši plánovaného odběru elektřiny jako pro rok 2017).

Průměrná regulovaná složka ceny související s dodávkou elektřiny pro maloodběr podnikatelů pro rok 2017 činí 2069,23 Kč/MWh, což představuje meziroční nárůst o 0,7 procenta (při srovnání ceny za distribuci elektřiny za rok 2016 na stejný charakter a výši plánovaného odběru elektřiny jako pro rok 2017).

Vývoj průměrné ceny dodávky elektřiny pro maloodběr domácností a jejich jednotlivých složek od roku 2011 je uveden v grafu č. 5.

Graf č. 5 - Vývoj průměrné ceny dodávky elektřiny pro domácnosti

4.2.3 Neregulovaná cena silové elektřiny

Výše ceny silové elektřiny je na současném liberalizovaném trhu závislá především na cenové úrovni produktů obchodovaných na burzách s elektřinou. Pro český trh je rozhodující obchodování na burze EEX v Německu (European Energy Exchange AG) a Energetické burze Praha v PXE (Power Exchange Central Europe), kde ceny základního pásma ročního produktu v první polovině sledovaného období (říjen 2015 až září 2016) postupně klesaly až na hodnotu 21 EUR/MWh a následně v druhé polovině sledovaného období opět narůstaly až na hodnotu přibližně 29 EUR/MWh. Aritmetický průměr cen základního pásma ročního produktu za sledované období byl přibližně 26 EUR/MWh.

4.2.4 Posouzení plánu rozvoje přenosové soustavy

Provozovatel přenosové soustavy společnost ČEPS, a. s., má podle § 24 odst. 10 písm. j) energetického zákona povinnost každé dva roky zpracovávat desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy (plán), který má obsahovat vymezení potřeb pro výstavbu, modernizaci a uvedení investic do přenosové soustavy, včetně termínů jejich realizace. Na základě proběhlé diskuse se společností ČEPS, a. s., bylo dohodnuto vydání plánu i pro období 2017 - 2026, mimo zákonnou povinnost tak, aby došlo k zajištění návaznosti mezi desetiletým

plánem rozvoje přenosové soustavy a Evropským rozvojovým plánem elektroenergetických soustav (TYNDP - Ten Year Network Development Plan), na který dále navazuje výběr projektů společného zájmu.

Z evropského hlediska jsou hlavními motivy pro plánování výstavby a modernizace energetické infrastruktury: dosažení větší efektivity, konkurenceschopné ceny, bezpečnost dodávek, solidarita mezi státy a začlenění obnovitelných zdrojů energie. Z národního hlediska se především jedná o motiv zajištění trvalé bezpečnosti a spolehlivosti provozu přenosové soustavy.

Plánované investice do přenosové soustavy jsou vyvolány snahou o podporu trhu v rámci domácí i mezinárodní spolupráce a přijatou koncepcí postupné obnovy přenosové soustavy. Investiční plán společnosti ČEPS, a. s. pro období 2017–2026 zahrnuje objem investičních výdajů ve výši 47,81 mld. Kč, přičemž při ideálním rovnoměrném rozložení investic bude průměrná roční míra předpokládaných investičních výdajů činit 4,78 mld. Kč. Investice jsou plánovány v krátkodobém, respektive střednědobém, a dlouhodobém časovém horizontu. Účelem krátkodobých a střednědobých investic je najít méně časově náročné řešení, které by zajistilo zvýšení přenosové schopnosti, než budou moci být provedeny dlouhodobé investice jako přestavba stávajících dvojitých vedení 220 kV na dvojitá vedení 400 kV, zdvojování jednoduchých vedení 400 kV a komplexní rekonstrukce či rozšíření trafostanic. Mezi provozně i ekonomicky přijatelná krátkodobá a střednědobá řešení patří zejména: modernizace vedení na teplotu 80°C, dynamické zatěžování vedení, kompletní modernizace vedení bez významných zásahů do stožárové konstrukce, automatiky omezování výkonu a plánované omezení výkonu zdrojů.

Plánované investice závisí především na šesti základních faktorech uvedených v plánu rozvoje přenosové soustavy. Prvním faktorem je rozvoj zdrojové základny, tedy např. vyvedení výkonu bloku v Ledvicích (660 MW), zajištění bezpečného vyvedení výkonu připojeného paroplynového bloku v Počeradech (841 MW), vyvedení výkonu větrného parku Chomutov (asi 140 MW) a výstavba jaderných zdrojů v Dukovanech a Temelíně. Druhým faktorem je rozvoj transformačních vazeb mezi přenosovou a distribuční soustavou, který má především lokální charakter. Jedná se zejména o západní Čechy, Ostravsko, region Prahy a uzlovou oblast Milín. Rozvoj transformačních vazeb je ovlivňován předpokládaným mírným nárůstem spotřeby v České republice, rozvojem intermitentní decentralizované výroby a postupným odstavováním zastaralých či ekologicky nevyhovujících zdrojů vyvedených do distribuční soustavy. Třetím faktorem je již zmíněný vliv zahraniční spolupráce, přičemž úkolem společnosti ČEPS, a. s., je také příprava opatření, která by omezila vzniklé tranzitní toky za účelem zachování bezpečného a spolehlivého provozu přenosové soustavy. Čtvrtým a pátým faktorem je obnova vedení a stanic přenosové soustavy a náhrada vedení 220 kV vedením o napětí 400 kV. Tyto faktory jsou odůvodněny posílením přenosové schopnosti a zajištěním bezpečnosti a spolehlivosti provozu. Posledním faktorem je potřeba vyřešení kompenzace jalového výkonu, protože dochází k negativnímu ovlivnění provozního napětí přenosové soustavy, což vede i k vypínání celé transformovny v rámci dispečerského řízení.

Energeticky regulační úřad obdržel desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy pro období 2017 až 2026, včetně souhlasného stanoviska MPO, od společnosti ČEPS, a. s., 27. prosince 2016. Desetiletý plán byl společností ČEPS, a. s., doplněn o podrobný popis a hodnocení rozvojových záměrů a zahrnuje projekty, které mají významný pozitivní vliv na provoz přenosové soustavy z pohledu zvýšení přenosové kapacity, flexibility zapojení a spolehlivosti dodávek elektrické energie. Současně s podrobným popisem projektů byla

detailně rozpracována i kapitola týkající se výsledků výpočtů, přičemž výše uvedené změny přispěly ke zkvalitnění a větší transparentnosti plánu rozvoje přenosové soustavy.

4.3 Plynárenství

4.3.1 Trh s plynem

Energetický regulační úřad v roce 2016 v oblasti trhu s plynem vykonával činnosti v rámci kompetencí definovaných energetickým zákonem, které směřovaly k ochraně trhu a spotřebitelů, a zejména k podpoře hospodářské soutěže na tomto trhu. Všechna opatření přijatá úřadem byla důsledně konfrontována jak s požadavkem na ochranu oprávněných zájmů zákazníků a spotřebitelů, tak s požadavkem na ochranu oprávněných zájmů držitelů licencí.

Úřad důsledně dbá na to, aby svými rozhodnutími přispíval ke kontinuálnímu rozvoji trhu s plynem v České republice, který je založen na transparentním a předvídatelném základě tak, aby nedošlo k nerovnováze mezi jednotlivými účastníky trhu s plynem nebo ohrožení zajištění bezpečnosti dodávek plynu pro zákazníky a zároveň k nárůstu cen pro konečné spotřebitele v důsledku přijetí řešení vyvolávajícího neopodstatněné náklady. Všechna opatření vykonaná úřadem jsou, současně s výše uvedenými cíli, v souladu s Cílovým modelem trhu s plynem z roku 2015¹⁾, a vytváří nezbytné předpoklady pro realizaci vysoce likvidního a dynamického trhu s plynem. Tím je všem spotřebitelům plynu v ČR umožněno profitovat z bezpečných dodávek plynu a efektivní konkurence na maloobchodním trhu s plynem.

Vyhláška o Pravidlech trhu s plynem

Novela vyhlášky o Pravidlech trhu s plynem, jež byla připravena v roce 2016, reagovala na kontinuálně prováděné vyhodnocování podmínek na trhu s plynem v České republice a požadavky účastníků trhu s plynem. Na základě tohoto monitoringu byla identifikována tato témata, která se stala předmětem úpravy:

- podněty účastníků trhu s plynem na úpravu podmínek pro přístup k zásobníkům plynu,
- aktualizace nastavení mechanismů pro řízení nedostatku přepravních kapacit s postupy pro řízení překročení kapacity v případě smluvního překročení kapacity,
- úprava ustanovení, u kterých byla identifikována možná nejednoznačnost výkladu nastavených procesů, nebo u kterých byla zjištěna písařská nebo stylistická nesrovnalost.

Jednotlivé návrhy úprav byly předmětem vícekolového veřejného konzultačního procesu, který byl fakticky zahájen na počátku roku 2016. Všichni dotčení účastníci trhu s plynem měli možnost vyjádřit svůj postoj k předkládaným návrhům tak, aby Energetický regulační úřad měl dostatečně velké množství kvalifikovaných stanovisek k dopadu na výkon licencované činnosti. V rámci tohoto konzultačního procesu byly respektovány základní pilíře konzultačního procesu dané § 17e energetického zákona. Všechny připomínky doručené v souladu s pravidly konzultačního procesu byly zveřejněny způsobem umožňujícím dálkový přístup. Po každém kole veřejného konzultačního procesu úřad zveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup vypořádání připomínek, které případně obsahovalo požadavky na doplnění argumentace.

Výsledné řešení realizovaných úprav ve vyhlášce o Pravidlech trhu s plynem představuje kompromisní návrh mezi vizí ERÚ a jednotlivými požadavky účastníků trhu.

¹⁾ <http://www.acer.europa.eu/en/Gas/Gas-Target-Model/Pages/Background.aspx>

V tomto kontextu je nutné uvést, že požadavky účastníků trhu byly v řadě případů v antagonistickém vztahu. Úřad tak naplnil svou roli správního úřadu pro výkon regulace v energetice, kdy o konečné podobě rozhodl na základě posouzení dopadů jednotlivých návrhů.

Nový systém vyrovnávání odchylek

K 1. červenci 2016 došlo k dokončení procesu implementace nařízení Komise (EU) č. 312/2014 do modelu trhu s plynem v ČR. Od tohoto data je systém vyrovnávání odchylek v ČR založen na splnění požadavků předmětného nařízení. To znamená, že již není možné, tak jako tomu bylo v minulosti, vyrovnávat vzniklé odchylky naturálním způsobem. Tato úprava legislativy si kromě této významné změny klade za cíl nevytvářet bariéry pro malé obchodníky pro účast na trhu s plynem v České republice a nezvyšovat obchodní rizika pro oba pilíře tohoto systému – operátora trhu a provozovatele přepravní soustavy. Úřadem stanovená pravidla pro vyrovnávání odchylek v co největší míře podporují obchodování na krátkodobém trhu s plynem v ČR, přispívají ke zvýšení konkurenceschopnosti ceny plynu, vedou k nákupům a prodejm plynů pro potřeby vyrovnávání za co nejpríznivější tržní ceny a řídí balance uživatelů sítě efektivně a nediskriminačně. Záměr a cíl úřadu byl v tomto smyslu potvrzen průběžně se zvyšující se likviditou krátkodobého trhu s plynem organizovaného operátorem trhu v České republice.

V návaznosti na tuto legislativní změnu bylo nezbytné provést také úpravu znění cenového rozhodnutí ERÚ č. 6/2015, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu ve znění cenového rozhodnutí č. 1/2016 tak, aby cenové rozhodnutí bylo v souladu s nadřazenými právními předpisy. V souladu s energetickým zákonem zveřejnil ERÚ dne 12. května 2016 návrh znění cenového rozhodnutí do veřejného konzultačního procesu. Veřejný konzultační proces proběhl v souladu s požadavky energetického zákona a stanovenými pravidly konzultačního procesu a byl ukončen 26. května 2016. Cenové rozhodnutí bylo dne 1. června 2016 vydáno jako cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 2/2016.

Indikativní ceny

Úřad v souladu s energetickým zákonem provádí průběžný monitoring trhu s plynem za účelem zjištění, zda na tomto trhu existuje účinná hospodářská soutěž. Součástí tohoto monitoringu je i vyhodnocování podmínek pro fungování liberalizovaného trhu s plynem v České republice. Na základě analýz provedených v roce 2016 úřad konstatoval, že tyto podmínky jsou nastaveny správně a zajišťují, že lze trh s plynem v České republice označit jako jeden z nejrozvinutějších v rámci Evropské unie. Přesto možnosti změnit dodavatele a zvolit si tak výhodnější podmínky služeb dodávky využívá poměrně malá část zákazníků. Konkurenční tlak na obchodníky s plynem proto není tak silný a řada obchodníků tedy může nabízet své služby za vyšší ceny, protože ty jsou jejich zákazníky akceptovány.

Energetický regulační úřad proto v souladu se svou povinností chránit spotřebitele začal v druhé polovině roku 2016 zveřejňovat na svých internetových stránkách indikativní ceny služby dodávky plynu s cílem zvýšení informovanosti spotřebitelů. Tyto ceny slouží jako orientační hodnota pro spotřebitele. Indikativní ceny představují pro zákazníka nezávaznou informaci o tom, zda ceny, za které pořizuje služby dodávky plynu, odpovídají reálné situaci na maloobchodním trhu s plynem.

V indikativních cenách služeb dodávky jsou zohledněny velkoobchodní ceny vlastního plynu obchodovaného na energetických burzách, za které mají obchodníci možnost plyn nakoupit pro dané období. Dále obsahují marži obchodníků, která pokrývá jejich náklady

související se zajištěním služby dodávky plynu pro své zákazníky. Součástí zmíněné marže jsou také odpisy a přiměřený zisk.

Indikativní ceny služeb dodávky plynu představují průměrnou hodnotu, která již v sobě obsahuje jak cenu za odebraný plyn, tak i stálý měsíční plat za dodávku plynu. Naopak v sobě nezahrnuje regulovanou cenu služby distribuční soustavy a regulovanou cenu za činnost operátora trhu, které jsou stanovené cenovými rozhodnutími ERÚ.

Integrace trhů s plynem mezi Českou republikou a Rakouskem

Energetický regulační úřad v roce 2016 pokračoval v rámci mezinárodní pracovní skupiny, tvořené dále zástupci rakouského regulačního úřadu (Energie-Control Austria) a provozovateli přepravních soustav (Gas Connect Austria GmbH, NET4GAS, s.r.o.), v práci na projektu propojení plynárenských trhů České republiky a Rakouska jako pilotního projektu integrace trhů s plynem v Evropě. Pracovní skupina analyzovala několik alternativ, jakým způsobem lze v rámci integrace postupovat. Ze strany ERÚ byl kladen maximální důraz na nalezení řešení, které je z hlediska fungování jednoduché, flexibilní, vyžaduje minimum legislativních změn a je nákladově nenáročné. Úřadem byl opakovaně akcentován požadavek na minimalizaci nákladů vyvolaných projektem a vyčíslení přínosů tohoto propojení trhů pro české spotřebitele.

Na úrovni pracovní skupiny byl vypracován dokument, jehož cílem bylo objasnit zásadní aspekty fungování zvoleného konceptu integrace, tzv. opce TRU. Dokument měl zároveň sloužit jako podklad pro připravovaný veřejný konzultační proces. Kvalitativní i kvantitativní úroveň konzultovaného dokumentu byla předmětem četných diskusí, kdy bylo ze strany regulačních úřadů požadováno hlubší rozpracování základních aspektů TRU v prezentovaném dokumentu. Národní regulátoři představovali v konzultačním procesu (KP) dohledovou roli. Jsou garantem transparentnosti KP, nikoli však kvality dokumentu, za vlastní zpracování odpovídají provozovatelé přepravních soustav.

Sběr připomínek v rámci veřejné konzultace probíhal od 30. března do 19. dubna 2016. Konzultace se zúčastnilo celkově 15 subjektů a zájmových organizací působících na trhu s plynem v České republice a Rakousku. Účastníci obou trhů v rámci konzultace ve všeobecnosti projevíli zájem o podrobnější informace o fungování modelu integrace a způsob její realizace bez existence přímého propojení. Upozornili na otevřené otázky s ohledem na soulad s legislativním rámcem v obou zemích a v neposlední řadě zdůraznili potřebu bližší determinace benefitů a nákladů.

Vypořádání připomínek nebylo do konce roku 2016 dokončeno. Projekt a činnost pracovní skupiny tak bude pokračovat i v roce 2017.

4.3.2 Tvorba a stanovení cen

V pravomoci ERÚ v oblasti plynárenství je regulace cen souvisejících služeb v plynárenství. Cenou související služby v plynárenství je cena služby přepravy plynu nebo služby distribuční soustavy, které zahrnují i cenu za činnosti operátora trhu včetně poplatku na činnost Energetického regulačního úřadu. Úřad nemá kompetence stanovit ceny za službu dodávky obchodníků s plynem a ceny za uskladňování, tyto složky celkové ceny dodávky plynu jsou tedy neregulované.

Úřad v roce 2016 vydal pro sektor plynárenství tři cenová rozhodnutí. Všechna zveřejněná cenová rozhodnutí byla vydána v souladu se zákonem č. 458/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 195/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v plynárenství, vyhláškou č. 196/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech

pro regulaci cen za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství, a zveřejněnými Zásadami cenové regulace pro období 2016–2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství.

Vydání cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 1/2016 ze dne 29. února 2016, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 6/2015 ze dne 25. listopadu 2015, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu, souviselo s udělením licence na uskladňování plynu společností Moravia Gas Storage a.s. Vydání cenového rozhodnutí umožnilo využívat vstupní a výstupní body virtuálního zásobníku Moravia Gas Storage a.s., a tedy nabízet skladovací kapacitu účastníkům trhu s plynem.

Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 2/2016 ze dne 1. června 2016, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 6/2015 ze dne 25. listopadu 2015, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu ve znění cenového rozhodnutí ERÚ č. 1/2016 ze dne 29. února 2016, souviselo se zavedením nových principů vyrovnávání odchylek v plynárenské soustavě od 1. července 2016.

Posledním cenovým rozhodnutím vydaným úřadem pro oblast plynárenství bylo cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 6/2016 ze dne 25. listopadu 2016, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu, které stanovilo regulované ceny pro rok 2017.

Návrhy všech cenových rozhodnutí vydaných v roce 2016 byly v rámci samostatného veřejného konzultačního procesu, v souladu s ustanovením § 17e odst. 2 energetického zákona, zveřejněny na internetových stránkách ERÚ s tím, že připomínky k návrhům bylo možné uplatnit ve lhůtě stanovené ustanovením § 17e odst. 5 energetického zákona. Všechny doručené připomínky byly řádně vyhodnoceny a vypořádány podle § 17e odst. 6 energetického zákona. Všechny připomínky, které byly shledány jako relevantní, byly akceptovány a byly do cenových rozhodnutí zapracovány.

Cenové rozhodnutí ERÚ č. 6/2016 bylo provozovatelem přepravní soustavy napadeno třemi správními žalobami, kterými se provozovatel přepravní soustavy domáhal jeho zneplatnění. Všechny žaloby byly rozhodnutím správního soudu zamítnuty a cenové rozhodnutí je platné ve znění ze dne 25. listopadu 2016.

Energetický regulační úřad provedl stejně jako v minulých letech i v roce 2016 analýzu produktů specifických z hlediska svého uplatnění definovaných v cenovém rozhodnutí pro zákazníky využívající služby distribuční soustavy. Na základě vyhodnocených dat bylo zjištěno, že všechny produkty jsou účastníky trhu s plynem využívány v dostatečné míře a jejich existence je odůvodněná a přispívá k efektivnímu využívání plynárenské infrastruktury.

4.3.3 Regulované části ceny související s dodávkou plynu

Energetický regulační úřad v souladu s ustanovením § 17 odst. 6 písm. d) energetického zákona stanovil v roce 2016 cenu související služby v plynárenství podle § 19a odst. 1 energetického zákona. Související službou v plynárenství se rozumí cena služby přepravy nebo cena služby distribuční soustavy, které zahrnují i cenu za činnosti operátora trhu včetně poplatku za činnost Energetického regulačního úřadu.

Cena služby přepravy plynu

Pro rok 2017 klesly upravené povolené výnosy provozovatele přepravní soustavy proti roku 2016 o 14,7 procenta. Jedním z hlavních důvodů tohoto poklesu bylo omezení nákladů na flexibilitu související s implementací nových principů vyrovnávání odchylek. Další

pozitivní vliv na snížení upravených povolených výnosů proti předchozímu roku měla nižší hodnota parametru povolené tržby provozovatele přepravní soustavy, a také nižší hodnota korekčního faktoru pro službu přepravy plynu.

Cena služby přepravy plynu do domácího bodu je součástí regulovaných cen služby distribuční soustavy a tvoří přibližně 1-2 procenta z celkové ceny za službu dodávky plynu v závislosti na zařazení zákazníka do kategorie domácnost, maloodběratel, střední odběratel nebo velkoodběratel. Průměrná výše ceny služby přepravy plynu do domácího bodu klesla proti roku 2016 o 15,5 procenta na 15,83 Kč/MWh.

V cenovém rozhodnutí pro rok 2017 došlo k významnému snížení fixní i variabilní složky cen na výstupních hraničních bodech přepravní soustavy. Důvodem snížení těchto tarifů bylo zachování konkurenceschopnosti a zvýšení atraktivnosti české přepravní soustavy s cílem zajistit její dlouhodobé využití.

Poklesu variabilní složky ceny na výstupních hraničních bodech přepravní soustavy bylo dosaženo snížením koeficientu, kterým se stanovuje množství energie plynu potřebného na pohon kompresních stanic. Tento parametr byl stanoven na základě skutečných fyzických toků plynu v přepravní soustavě a skutečného množství plynu spotřebovaného k pohonu kompresních stanic. Subjekty přepravující plyn přes ČR by měly hradit pouze takové množství plynu na pohon, které je nutné k přepravení požadovaného množství plynu. Z údajů, o provozu přepravní soustavy je patrné, že došlo k reálnému poklesu množství plynu potřebného pro pohon kompresních stanic, přičemž se nejedná o krátkodobý trend, a bylo proto nutné odpovídajícím způsobem upravit také normativní koeficient plynu pro pohon. Proto úřad přistoupil k aktualizaci tohoto parametru. Koeficient bude každoročně nastavován tak, aby objektivně vyjadřoval skutečné potřeby a legitimní očekávání všech účastníků trhu s plynem.

Těmito kroky byly vytvořeny podmínky pro to, aby byla česká přepravní soustava cenově atraktivnější při porovnání s možnými konkurenčními trasami, a byl tak minimalizován negativní dopad na české spotřebitele vyplývající z nízkého využití této soustavy.

Ceny služby distribuční soustavy

Regulovaná cena služby distribuční soustavy může mít dvě formy. Jednou z forem je jednosložková cena, která je určena pro zákazníky se specifickým charakterem využití odběrného místa, kteří převážnou část svého ročního odběru spotřebují v několika dnech v průběhu roku. Druhou formou je dvousložková cena, která se skládá z variabilní a stálé složky ceny.

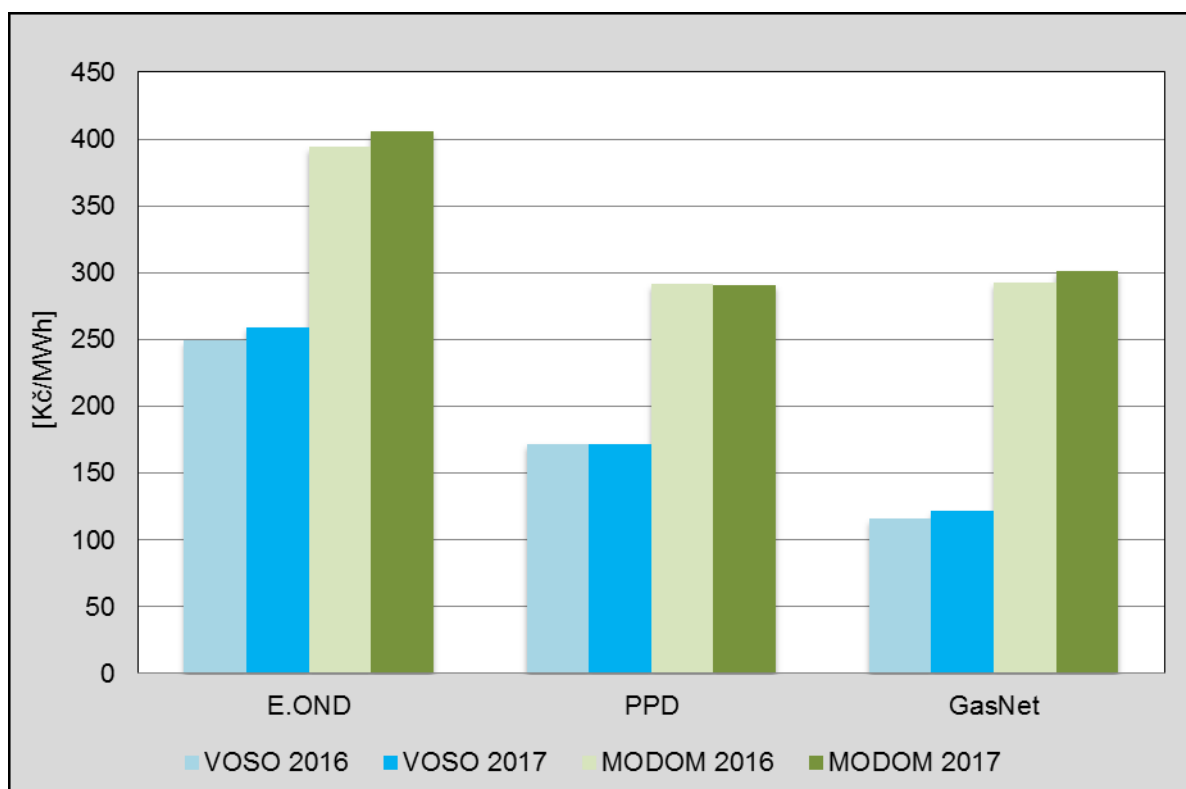
U dvousložkové ceny je variabilní část ceny služby distribuční soustavy stanovena pevnou cenou za distribuovaný plyn v Kč za MWh. Její výše je tedy závislá na množství spotřebovaného plynu. Stanovuje se zvlášť pro kategorie zákazníků maloodběratel a domácnost (MODOM), a zvlášť pro kategorie zákazníků velkoodběratel a střední odběratel (VOSO).

Cena služby distribuční soustavy zahrnující službu přepravy plynu do domácího bodu vzrostla pro všechny kategorie zákazníků pro rok 2017 proti předchozímu roku v průměru o 2,67 procenta. Negativně se na výši ceny služby distribuční soustavy projeví zejména nadprůměrně teplé zimy v minulých letech a obecný trend snižování spotřeby plynu. Pro rok 2017 měly na její zvýšení vliv zejména kladné hodnoty korekčních faktorů za činnost distribuce plynu, vycházející z rozdílu mezi plánovanými povolenými výnosy na rok 2015 a skutečnými tržbami za rok 2015, které se vyrovnávají s dvouletým odstupem. Pozitivní vliv

na cenu služby distribuční soustavy včetně služby přepravy plynu měl pokles upravených povolených výnosů provozovatele přepravní soustavy za činnost služba přeprava plynu a pokles nákladů souvisejících s pořízením plynu na krytí povoleného množství ztrát a vlastní technologickou spotřebu v distribučních soustavách.

Průměrné ceny služby distribuční soustavy včetně služby přepravy plynu do domácího bodu pro rok 2017 vzrostly téměř u všech kategorií zákazníků. Výjimku tvoří pouze průměrné ceny pro kategorii zákazníků MODOM provozovatele distribuční soustavy Pražská plynárenská Distribuce, a.s., člen koncernu Pražská plynárenská, a.s.

Graf č. 6 - Porovnání průměrných regulovaných cen za službu distribuční soustavy plynu (distribuce, přeprava, operátor trhu) v letech 2016 a 2017 podle provozovatelů distribučních soustav

Pozn.: E.ON – E.ON Distribuce, a.s.

PPD – Pražská plynárenská Distribuce, a.s., člen koncernu Pražská plynárenská, a.s.

GasNet – GasNet, s.r.o.

Ceny za činnosti operátora trhu v plynárenství

Pevná cena za zúčtování byla pro rok 2017 stanovena ve výši 1,06 Kč/MWh. Meziročně došlo k poklesu této ceny o 0,22 Kč/MWh. Pokles ceny byl způsoben snížením hodnoty odpisů na poloviční výši a snížením korekčního faktoru za činnosti operátora trhu.

K této ceně je přičítán poplatek na činnost ERÚ, jehož výši v souladu s § 17d odst. 3 energetického zákona stanovuje vláda svým nařízením. Pro rok 2017 se řídí sazba tohoto poplatku nařízením vlády č. 392/2015 Sb., o stanovení sazby poplatku na činnost Energetického regulačního úřadu. Jeho hodnota je pro rok 2017 stanovena ve stejné výši jako pro rok 2016, tedy na 1,34 Kč/MWh za množství spotřebovaného plynu. Celková cena za

činnost zúčtování operátora trhu v plynárenství je tedy pro rok 2017 stanovena ve výši 2,40 Kč/MWh.

Cenu za činnost poskytování údajů z evidence o obchodních transakcích na trhu s plynem organizovaném operátorem trhu, kterou hradí účastníci trhu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (REMIT), se pro rok 2017 zvýšila na 3 027 Kč/měsíc z 2 300 Kč/měsíc platných v roce 2016. Ostatní regulované ceny za činnosti operátora trhu, které jsou uvedeny v cenovém rozhodnutí, zůstaly ve stejné výši jako v roce 2016.

Cena dodavatele poslední instance

Energetický regulační úřad má kompetenci regulovat ceny dodavatele poslední instance (DPI), kdy formou věcně usměrňovaných cen určí maximální výši ceny dodavatele poslední instance, a to v případě, že o to dodavatel požádá.

V roce 2016 došlo ke třem případům, kdy původní dodavatelé ukončili dodávku plynu, a zákazníci těchto dodavatelů byli automaticky převedeni pod DPI. Ani v jednom z případů však dodavatel poslední instance nepožádal Energetický regulační úřad, aby pro něho cenu DPI stanovil.

4.3.4 Neregulované části ceny související s dodávkou plynu

Cena obchodu

ERÚ nemá pravomoc regulovat výši a strukturu cen služeb souvisejících s dodávkou plynu, které nabízejí jednotliví obchodníci s plynem, tj. ceny plynu jako komodity a souvisejících služeb obchodníka. Úřad v rámci svých kompetencí průběžně monitoruje stav hospodářské soutěže na velkoobchodním i maloobchodním trhu s plynem.

Na základě tohoto monitoringu dospěl k závěru, že cenové nabídky obchodníků pro zákazníky kategorie MODOM v roce 2016 byly ovlivněny poměrně nízkými cenami, za které bylo možné plyn pořídit na velkoobchodním trhu. Zákazníci aktivním přístupem a vhodným výběrem dodavatele mohli dosáhnout výrazně nižších cen než v předchozím roce. Těto možnosti na liberalizovaném trhu využili především zákazníci kategorií střední odběratel a velkoodběratel. Zákazníci kategorií maloodběratel a domácnost jsou v této oblasti mnohem méně aktivní a nevyužívají v takové míře možností, které jim liberalizovaný trh nabízí.

Úřad preferuje, aby byly ceny související s dodávkou plynu utvářeny na tržním principu v konkurenčním prostředí, nicméně vyhodnotil, že je žádoucí, aby měl ERÚ možnost tuto část ceny ovlivňovat v případě jejího nepřiměřeného vývoje. V této souvislosti ERÚ oslovil MPO s návrhem na příslušnou úpravu energetického zákona.

Cena za uskladňování plynu

Uskladňování plynu je další činností, která není ze strany ERÚ cenově regulována. Cena za uskladňování je tvořena tržně na základě výsledků aukcí skladovací kapacity. V rámci prováděného monitoringu trhu a prováděného přezkumu účinnosti regulace úřad sleduje rozvoj skladovacích kapacit, naplněnost zásobníků a především podmínky a výsledky aukcí na skladovací kapacitu.

Vyvolávací ceny v aukcích na skladovací kapacitu byly nižší než v roce 2015, což lze přičíst vlivu klesajících cen plynu na spotových trzích a minimálnímu rozdílu mezi letní a zimní cenou plynu v předešlé skladovací sezóně. Tento, pro provozovatele zásobníků plynu,

negativní trend, má ve své podstatě pozitivní dopad pro konečné spotřebitele v podobě nižších dodatečných nákladů pro obchodníky s plynem a eventuálně i koncových cen pro zákazníky.

4.3.5 Bezpečnostní standard dodávek

Energetický regulační úřad v rámci svých kompetencí dále sleduje a vyhodnocuje plnění bezpečnostního standardu dodávek (BSD) plynu v ČR. Na základě vyhodnocení dat od obchodníků s plynem zpracovává měsíční zprávy o vyhodnocení bezpečnostního standardu dodávky plynu v ČR, které jsou od zimní sezóny 2015/2016 pravidelně zveřejňovány na internetových stránkách ERÚ. V těchto zprávách úřad kromě jiného sleduje naplnění jedné ze svých hlavních priorit, již je identifikace všech faktorů, které by mohly tvořit překážku v zajištění bezpečných a spolehlivých dodávek plynu konečným zákazníkům v ČR.

BSD byl zajištěn v roce 2016 na zimní měsíce leden až březen a říjen až prosinec. Většina obchodníků s plynem využívala potvrzení o zajištění BSD jiným účastníkem trhu s plynem, což znamená, že jeden obchodník zajišťuje naplnění 30% hranice BSD prostřednictvím zásobníku plynu několika dalším obchodníkům.

Před zimní sezónou 2016/2017 vyzval ERÚ všechny obchodníky s plynem o zaslání veškerých podkladů a informací týkajících se povinnosti zajistit BSD. Úřad zjistil, že ze všech licencovaných subjektů zajišťovalo k 31. prosinci 2016 celkem 118 obchodníků s plynem BSD pro svoji činnost nebo pro jiného obchodníka s plynem.

4.3.6 Posouzení plánu rozvoje přepravní soustavy

Na základě ustanovení § 58k energetického zákona ERÚ posuzuje a svým rozhodnutím schvaluje Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy (TYNDP), který je každoročně vypracován a předkládán Úřadu provozovatelem přepravní soustavy.

Úřad v souladu s § 58k odst. 6 energetického zákona konzultoval předložený Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy, a za tímto účelem jej bez zbytečného odkladu po jeho obdržení zveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup po dobu 10 pracovních dnů.

Energetický regulační úřad, s ohledem na požadavky na transparentnost a v souladu s § 58k energetického zákona, klade důraz při svém rozhodování o předloženém plánu na konzultační proces vedený provozovatelem přepravní soustavy a konzultační proces vedený na úrovni ERÚ. Vychází přitom z § 58k odst. 9 energetického zákona, podle kterého má TYNDP zahrnovat opodstatněné požadavky na realizaci investic do přepravní soustavy. Společně s tím ERÚ posuzuje jeho soulad s platným Desetiletým plánem rozvoje evropské přepravní soustavy plynu, který připravuje Evropská síť provozovatelů plynárenských přepravních soustav plynu (ENTSOG).

Stávající nebo budoucí uživatelé soustavy, mj. velká zájmová sdružení (Teplárenské sdružení České republiky, Hospodářská komora České republiky, Svaz průmyslu a dopravy České republiky), ve svých připomínkách v rámci veřejného konzultačního procesu (VKP) vybízeli provozovatele přepravní soustavy k revizi TYNDP, neboť realizace předmětných projektů povede podle jejich vyjádření k navýšení ceny služby přepravy plynu.

ERÚ se na základě dostupných informací získaných při výkonu své činnosti odůvodněně domnívá, že u některých projektů není možné očekávat stav, kde pozitivní externalita a benefity převáží negativní externalita, a to zejména náklady spojené s realizací projektů, jež by měli hradit uživatelé soustavy v České republice.

Z tohoto důvodu úřad již v rámci VKP vedeného na úrovni provozovatele přepravní soustavy vyzval provozovatele přepravní soustavy k doložení informací, které by vyvrátily

uváděné tvrzení, a odvolal se přitom na ustanovení § 58k odst. 9 energetického zákona. Úřad současně požádal provozovatele přepravní soustavy o revizi a opětovné vyhodnocení potřebnosti zmíněných projektů.

Provozovatel přepravní soustavy v jím předloženém vypořádání připomínek neakceptoval připomínky stávajících nebo případných budoucích uživatelů přepravní soustavy, jejichž oprávněné zájmy mohou být desetiletým plánem rozvoje přepravní soustavy přímo dotčeny, stejně tak připomínky a výzvu ERÚ na doložení skutečností, které by svou povahou vyvrátily stanovisko ERÚ ke zmíněným projektům.

Úřad proto v souladu § 58k odst. 9 energetického zákona, podle kterého má TYNDP zahrnovat opodstatněné požadavky na realizaci investic do přepravní soustavy, vydal 22. prosince 2016 rozhodnutí, kterým nařídil provozovateli přepravní soustavy změnit jím předložený Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy v České republice 2017-2026.

V roce 2016 tedy nedošlo z důvodu probíhajícího správního řízení ke schválení Desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy 2017-2026.

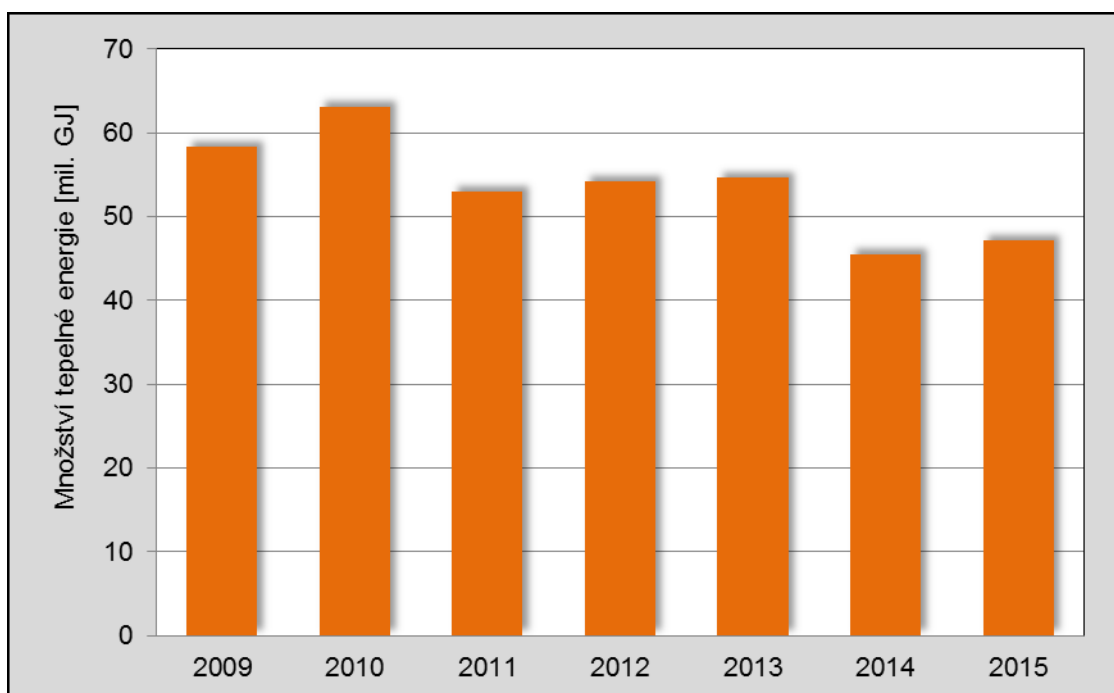
4.4 Teplárenství

4.4.1 Charakteristika trhu

Jednotlivé historické etapy vývoje teplárenství jsou určitým způsobem specifické. Na počátku rozvoje teplárenství (od 30. let 20. století) byly zejména pro průmysl charakteristické budované rozsáhlé parní uhelné soustavy. V pozdějších letech (v 70. a 80. letech 20. století) byly stavěny spíše blokové plynové kotelny a trendem současného teplárenství se stává kombinovaná výroba elektřiny a tepla, obnovitelné zdroje, využívání kotlů s vysokoúčinným spalováním a provozování tzv. účinných soustav zásobování tepelnou energií (do těchto soustav musí být dodáno alespoň 50 procent tepla z obnovitelných zdrojů, 50 procent tepla z druhotných zdrojů a 75 procent tepla z kombinované výroby elektřiny a tepla, nebo 50 procent tepla z kombinace uvedených možností). Od roku 2016 Energetický regulační úřad zveřejňuje podle zákona o podporovaných zdrojích přehled těchto účinných soustav, kterých bylo v roce 2015 evidováno 208 v 179 městech a obcích České republiky.

Teplárenství je energetickým odvětvím, pro které je charakteristická jeho rozmanitost. Jsou pro něj typické jak malé, tak velké tepelné zdroje, které se liší rozsahem soustav zásobování tepelnou energií a způsobem výroby tepelné energie. I v současné době můžeme říci, že lze teplárenské společnosti zpravidla pokládat za lokální monopoly. České teplárenství se vyznačuje vysokými podíly dodávek tepelné energie ze soustav zásobování tepelnou energií, a to jak různým podnikatelským subjektům, nepodnikatelským institucím, tak i domácnostem, kterých je centrálně vytápěno asi 1,6 milionů. Na průběh dodávky tepelné energie mají významný vliv zejména klimatické podmínky v kalendářním roce. Tepelná energie je v České republice dodávána obvykle po dvě třetiny kalendářního roku. Topná sezóna zpravidla začíná v září a končí v květnu. Z grafu č. 7 lze vyčíst vývoj dodaného množství tepelné energie pro konečné spotřebitele v letech 2009 - 2015, ze kterého je zřejmé, že za uvedené období bylo dodáno nejvíce tepelné energie v roce 2010, a to 63,148 mil. GJ, což bylo zapříčiněno zejména extrémně nízkými teplotami v průběhu uvedeného období, kdy prosinec roku 2010 byl zvlášť mrazivý. V následujících letech byly zimy spíše mírnějšího rázu, a to se odrazilo i v poklesu dodaného množství tepelné energie, kdy nejméně tepelné energie v uvedeném období bylo dodáno v roce 2014, a to jen 45,539 mil. GJ, což je o 27,89 procenta méně proti roku 2010.

Graf č. 7 – Dodané množství tepelné energie pro konečné spotřebitele v letech 2009 – 2015

4.4.2 Regulace cen tepelné energie

Cenovou regulaci v teplárenství ERÚ vykonává od 1. ledna 2001, kdy převzal kompetence od ministerstva financí. Cena tepelné energie je cenou regulovanou podle ustanovení § 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách. Regulace v teplárenství se provádí formou věcného usměrňování cen tepelné energie, kdy Energetický regulační úřad stanovuje podmínky pro kalkulaci a sjednání cen tepelné energie, které jsou závazné pro všechny dodavatele tepelné energie a jsou stanoveny v cenovém rozhodnutí ERÚ.

Pro rok 2016 vydal úřad změnové cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 4/2015 ze dne 6. listopadu 2015, kterým se mění cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 2/2013 ze dne 1. listopadu 2013, k cenám tepelné energie, ve kterém bylo provedeno několik formálních a legislativně technických úprav, např. se jednalo o upřesnění odpisování majetku, na než byla poskytnuta dotace, o úpravu pojmů pachtovného, a zejména došlo na základě novely energetického zákona ke stanovení limitní ceny ve výši 152,86 Kč/GJ bez DPH, kdy se na ceny tepelné energie kalkulované a uplatňované pod touto výší nevztahují podmínky věcného usměrňování cen tepelné energie. Dále byla do cenového rozhodnutí ze zrušené vyhlášky o způsobu regulace cen v energetických odvětvích a postupech pro regulaci cen přesunuta příloha č. 4, ve které je uveden postup pro dělení společných nákladů při kombinované výrobě elektřiny a tepla.

Způsob regulace cen v teplárenství, stejně jako v předchozích letech, tak i v roce 2016 umožňoval dodavatelům tepelné energie do ceny tepelné energie promítnout ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk související s výrobou a rozvodem tepelné energie a daň z přidané hodnoty. Výši těchto cen v jednotlivých cenových lokalitách Energetický regulační úřad přímo nestanovuje nebo neschvaluje. Stávající způsob regulace umožňuje v cenách tepelné energie odrazet technické a ostatní podmínky výroby a rozvodu tepelné energie, proto se může výše cen v jednotlivých lokalitách výrazně lišit.

4.4.3 Vyhodnocování cen tepelné energie

Držitelé licence na výrobu tepelné energie a držitelé licence na rozvod tepelné energie, jejichž celkový roční objem tržeb za všechny dodávky tepelné energie přesahuje 2 500 000 Kč bez DPH, předkládají Energetickému regulačnímu úřadu regulační výkazy na základě ustanovení § 20 odst. 6 energetického zákona. Náležitosti a členění regulačních výkazů včetně jejich vzorů a pravidel pro jejich sestavování jsou stanoveny vyhláškou č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví. Držitelé licence předkládají do 31. ledna příslušného kalendářního roku Výkaz cen a technických parametrů, v němž vykazují plánované hodnoty pro příslušný kalendářní rok a vždy do 30. dubna předkládají Výkaz cenové lokality a Výkaz aktiv a pasiv, ve kterých vykazují výsledné hodnoty předchozího kalendářního roku.

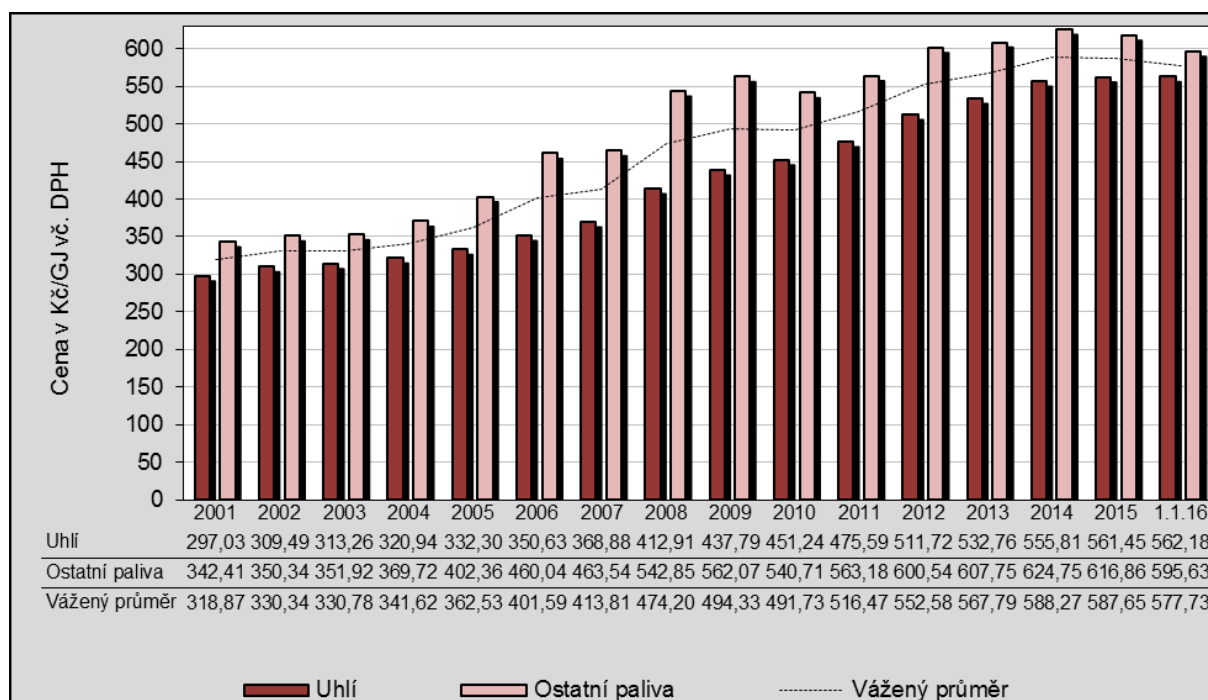
Energetický regulační úřad na základě vykázaných technických a ekonomických údajů zpracovává přehledy výsledných a předběžných cen tepelné energie, vyhodnocuje vývoj cen tepelné energie a přehledy těchto cen zveřejňuje na svých internetových stránkách včetně dalších údajů o dodávkách tepelné energie v jednotlivých cenových lokalitách. Zveřejňováním cen tepelné energie se zvyšuje povědomí veřejnosti o uplatňovaných cenách v jednotlivých lokalitách a umožňuje odběratelům tepelné energie srovnání a lepší postavení při sjednávání výše cen tepelné energie s dodavateli. Vykázaná data ERÚ využívá nejen pro informování veřejnosti, ale slouží i jako zpětná vazba nastavených podmínek regulace, podklad při provádění kontrolní činnosti a i k vyhodnocení finanční stability držitelů licencí. V roce 2016 Energetický regulační úřad obdržel Výkaz cen a technických parametrů, tj. výkaz s předběžnou cenou tepelné energie k 1. lednu 2016, celkem za 3 040 cenových lokalit.

4.4.4 Vývoj cen tepelné energie

Vývoj cen tepelné energie Energetický regulační úřad zpracovává a vyhodnocuje od roku 2001. Graf č. 8 znázorňuje vývoj průměrných výsledných cen tepelné energie, která byla dodávána konečným spotřebitelům (do odběrného tepelného zařízení) v období 2001 až 2015, včetně předběžných cen tepelné energie k 1. lednu 2016. Průměrné ceny za jednotlivé roky jsou stanoveny váženým průměrem, kde váhou je množství tepelné energie vyrobené z uhlí nebo z ostatních paliv (převážně plyn). Ve sledovaném období v případě tepelné energie vyrobené z uhlí je patrný pozvolný a vyrovnanější nárůst průměrné ceny tepelné energie. U tepelné energie vyrobené z ostatních paliv je zřejmý vysoký meziroční nárůst v letech 2005, 2006, 2008, 2012 a 2014. Vývoj cen tepelné energie je ovlivněn především změnou cen paliv a rovněž poklesem objemu dodávek tepelné energie. Na cenu tepelné energie měl také významný vliv růst sazby DPH, zavedení ekologické daně a nutný nákup emisních povolenek. Za celé sledované období (16 let) vzrostla pro konečné spotřebitele průměrná cena tepelné energie vyrobená z uhlí o 265,15 Kč/GJ (z 297,03 na 562,18 Kč/GJ), tj. asi o 89,27 procenta. Za totéž období se zvýšila cena tepelné energie vyrobená z ostatních paliv o 253,22 Kč/GJ (z 342,41 na 595,63 Kč/GJ), tj. asi o 73,95 procenta.

V roce 2015 byl meziroční nárůst průměrné ceny tepelné energie vyrobené z uhlí 5,64 Kč/GJ, tj. jednoprocentní, v případě tepelné energie z ostatních paliv se snížila průměrná cena o 7,89 Kč/GJ, což činí 1,26 procenta. K 1. lednu 2016 se zvýšila průměrná předběžná cena tepelné energie proti výsledné průměrné ceně tepelné energie za rok 2015 vyrobená z uhlí o 0,73 Kč/GJ (z 561,45 na 562,18 Kč/GJ), tj. o 0,13 procenta, v případě tepelné energie z ostatních paliv se snížila průměrná cena tepelné energie o 21,23 Kč/GJ (z 616,86 na 595,63 Kč/GJ), tj. o 3,44 procenta.

Graf č. 8 - Průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele v období 2001 až 2015 a k 1. lednu 2016 (včetně DPH)

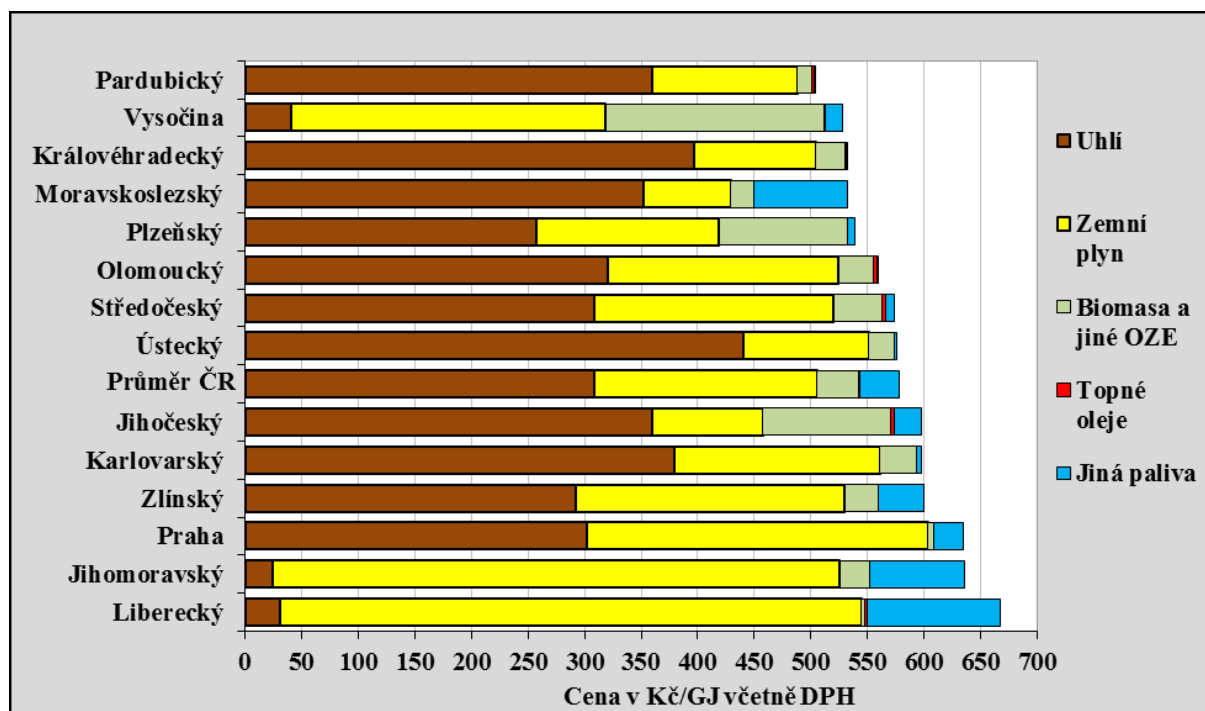
Tabulka č. 1 - Průměrné ceny tepelné energie (včetně DPH) pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2016 podle jednotlivých krajů

Kraj	k 1. 1 2016		
	Průměrná předběžná cena tepelné energie	Podíl uhlí	Podíl ostatních paliv
	[Kč/GJ]	[%]	[%]
Pardubický	503,46	71,43	28,57
Vysočina	528,21	7,73	92,27
Královéhradecký	531,82	74,71	25,29
Moravskoslezský	532,40	66,24	33,76
Plzeňský	538,68	47,86	52,14
Olomoucký	559,57	57,23	42,77
Středočeský	573,81	53,72	46,28
Ústecký	575,63	76,47	23,53
Jihočeský	598,09	60,06	39,94
Karlovarský	598,23	63,41	36,59
Zlínský	600,17	48,75	51,25
Praha	634,63	47,57	52,43
Jihomoravský	636,21	3,77	96,23
Liberecký	667,05	4,56	95,44
Průměr ČR	577,73	53,50	46,50

V tabulce č. 1 je uveden přehled průměrných cen tepelné energie uplatňovaných pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2016, který je členěn podle jednotlivých krajů, včetně uvedení podílu paliv použitých při výrobě tepelné energie. Nejnížší ceny tepelné energie jsou v krajích, kde jsou velké uhelné zdroje tepelné energie využívající kombinovanou výrobu

elektriny a tepla, a rozsáhlé tepelné sítě. Naopak nejvyšší průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele jsou v méně rozsáhlých soustavách zásobování tepelnou energií, které při výrobě tepelné energie ve velké míře využívají ostatní paliva (především plyn), a to v kombinaci s parními primárními rozvody. K 1. lednu 2016 byl mezi kraji s nejnižší průměrnou cenou (Pardubický kraj 503,46 Kč/GJ) a nejvyšší průměrnou cenou (Liberecký kraj 667,05 Kč/GJ) pro konečné spotřebitele rozdíl 163,59 Kč/GJ.

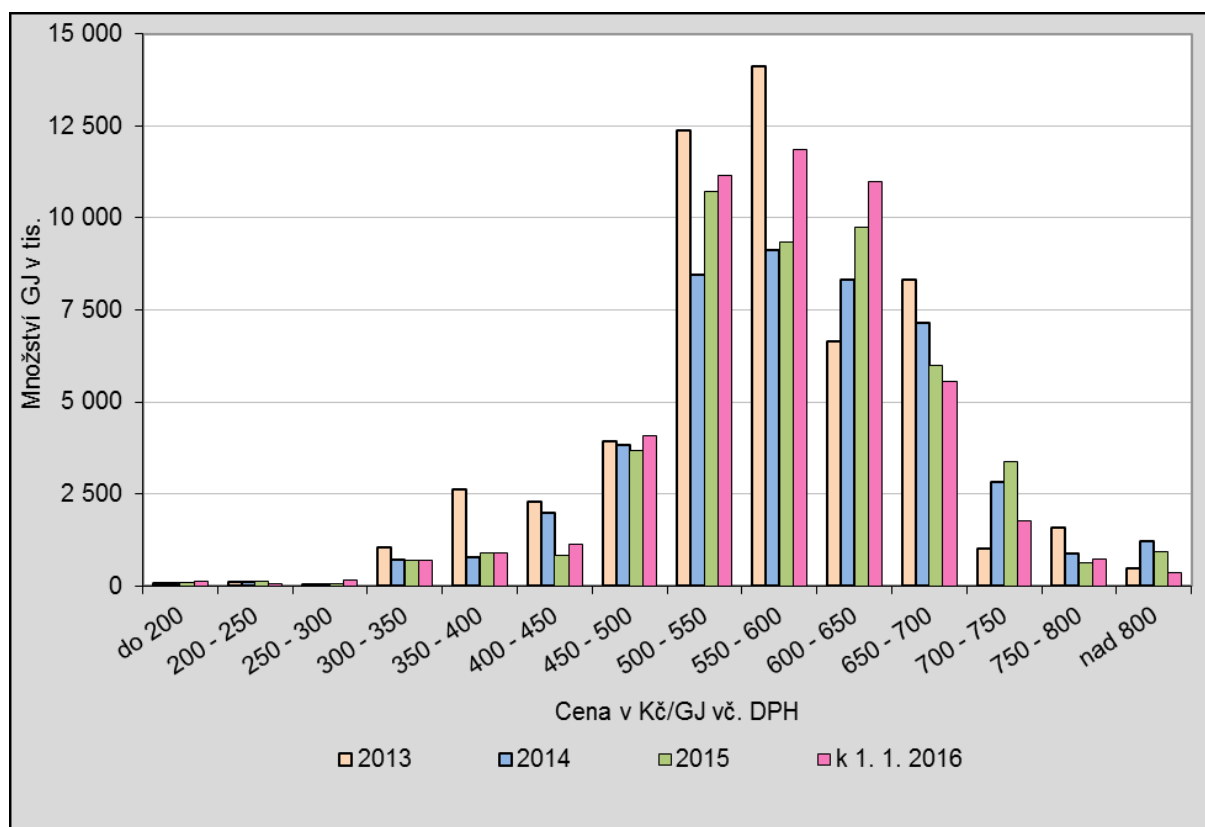
Graf č. 9 - Průměrné předběžné ceny tepelné energie (včetně DPH) se znázorněním podílu paliva pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2016

Z grafu č. 9 je patrné, že v krajích, kde je při výrobě tepelné energie využito nejvíce uhlí (kraj Pardubický, Královéhradecký a Moravskoslezský), je cena nejnižší. Naopak v krajích s výraznou převahou ostatních paliv, v daném případě plynu a topných olejů (kraj Jihomoravský a Liberecký), je cena tepelné energie nejvyšší. V těchto dvou krajích je vysoká cena ovlivněna rovněž tím, že v primárních rozvodech je jako teplotnosné médium využívána pára, což má za následek vyšší tepelné ztráty. V kraji Vysočina je příznivá cena tepelné energie z důvodu vysokého podílu biomasy při výrobě tepelné energie.

Z grafu č. 10 je zřejmé, že vlivem růstu cen tepelné energie dochází k posunům objemů dodávek do vyšších cenových pásem. Tepelná energie dodávaná konečným spotřebitelům za nízké nebo naopak za vysoké ceny tvoří jen malé podíly z celkových dodávek tepelné energie.

Graf č. 10 - Objemy dodávek v jednotlivých cenových pásmech u tepelné energie pro konečné spotřebitele v letech 2013 až 2015 a k 1. lednu 2016

Z tabulky č. 2 vyplývá, že k výrobě tepelné energie je z převážné části využíváno uhlí. Ostatní paliva, především plyn ze soustavy, jiné plyny a biomasa, se celkově podílejí na dodávkách tepelné energie asi z 1/3. Podíl uhlí výrazně převládá u velkých tepelných systémů. Naopak u malých systémů se zdroji při výkonu do 10 MW_t, a u domovních kotlen je převažujícím palivem plyn ze soustavy. Z množství uvedeného v tabulce je patrné, že největší objemy dodávek jsou realizovány na úrovni předání z primárních rozvodů tepelné energie. Dodávky tepelné energie z domovních kotlen bylo možné vyhodnotit pouze v případech, kdy je dodavatel tepelné energie z těchto zdrojů současně držitelem licence na výrobu nebo rozvod tepelné energie.

Tabulka č. 2 - Množství dodané tepelné energie v roce 2015 s rozlišením použitého paliva na jednotlivých úrovních předání tepelné energie

Úroveň předání tepelné energie		Uhlí	Plyn ze soustavy	Biomasa a jiné OZE	Topné oleje	Jiná paliva*	Celkem na jednotlivých úrovních předání
		Množství [mil. GJ]	Množství [mil. GJ]	Množství [mil. GJ]	Množství [mil. GJ]	Množství [mil. GJ]	Množství [mil. GJ]
Z výroby při výkonu nad 10 MW _t		16,252	3,766	1,286	0,141	5,544	26,989
Z primárního rozvodu		40,005	3,662	2,924	0,124	3,510	50,225
Z výroby při výkonu do 10 MW _t		0,128	1,706	0,636	0,003	0,332	2,805
Z centrální výměňkové stanice		2,885	0,559	0,083	0,006	0,227	3,760
Ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele	Pro centrální přípravu teplé vody na zdroji	0,049	0,693	0,016	0,000	0,009	0,767
	Pro centrální přípravu teplé vody na výměňkové stanici	4,899	0,776	0,307	0,012	0,442	6,436
	Z rozvodů z blokové kotelny	0,196	4,411	0,550	0,008	0,180	5,345
	Z venkovních sekundárních rozvodů	14,486	2,430	1,067	0,059	1,774	19,816
	Z domovní předávací stanice	5,009	4,539	1,105	0,037	0,796	11,486
	Z domovní kotelny	0,211	3,014	0,026	0,006	0,035	3,292
Celkové množství z jednotlivých paliv		84,120	25,556	8,000	0,396	12,849	130,921

* Jedná se především o jiné plyny, komunální a nebezpečné odpady a o jaderné palivo.

4.5 Podporované zdroje energie a jejich notifikace

V roce 2016 byla činnost ERÚ poznamenána procesy finalizace notifikačních schémat podpory, nebo-li rozhodnutími EU o slučitelnosti podpory s vnitřním trhem EU, na kterých se úřad významně podílel a které se promítly do počtu vydávaných cenových rozhodnutí ERÚ v průběhu roku 2016.

V srpnu 2016 byla finalizována notifikační oznámení EK **SA.43451 (2015/N)** *Provozní podpora malým bioplynovým stanicím s instalovaným výkonem do 500 kW*, a dále notifikační oznámení **SA.43182 (2015/N)** *Podpora výroby elektřiny z malých vodních elektráren*, které se týkaly výroben uvedených do provozu od 1. ledna 2016.

Na tato vyhlášená oznámení ERÚ reagoval vydáním dvou cenových rozhodnutí (CR), a to CR č. 4/2016 a č. 5/2016, ve kterých byly současně zapracovány závazky České republiky vyplývající z těchto oznámení. Jednalo se především o zohlednění souběhu provozní podpory s investiční dotací, výkonové omezení malých vodních elektráren (MVE) při volbě podpory formou výkupních cen, odepření podpory při minimálně šestihodinovém výskytu záporné tržní ceny silové elektřiny a nemožnost kumulovat podporu na vyrobenou elektřinu s jinou formou provozní podpory.

Cenové rozhodnutí ERÚ č. 4/2016, kterým se doplnilo cenové rozhodnutí č. 5/2015, bylo účinné od 1. října 2016 a umožnilo tak od tohoto data do konce roku 2016 nárokovat nově vyhlášenou podporu ještě v roce 2016 pro nově notifikovaná schémata podpory. Tato skutečnost se na základě výše citovaných notifikačních oznámení týkala MVE, výroben tepla ve smyslu zákonem definovaných bioplynových stanic (BPS) a tzv. reziduálních projektů, neboli výroben využívajících k výrobě elektřiny biomasu, vítr, případně geotermální energii, jejichž schéma podpory bylo podřazeno pod notifikační oznámení **SA.35177 (2014/NN)** *Podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie*.

Cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2016 bylo vydáno v zákonné lhůtě do konce září 2016. Stanovovalo podporu pro rok 2017 pouze pro v té době notifikovaná schémata podpory, tzn. pro výrobní OZE podle oznámení SA.35177, MVE podle SA.43182 a BPS podle SA.43451. V souvislosti s vypsáním podpory pro MVE uvedené do provozu od ledna 2017 ERÚ vycházel při stanovení výše podpory z aktualizovaných technicko-ekonomických parametrů daných vyhláškou ERÚ č. 266/2016 Sb., kterou byla v roce 2016 novelizována vyhláška č. 296/2015 Sb., o technicko-ekonomických parametrech. Vzhledem k zákonnému zastavení podpory pro elektřinu z OZE pro nové výrobní elektřiny uvedené do provozu po 1. lednu 2014 s výjimkou MVE a residuálních projektů a že podpora pro nové MVE a residuální projekty byla obnovena až od října 2016, promítla se tato skutečnost do významně nižšího počtu nově realizovaných výroben elektřiny s nárokem na podporu podle zákona č. 165/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve srovnání s předchozími roky.

Schéma podpory na výrobu elektřiny z OZE zahrnující nejvíce diskutovanou skupinu výroben elektřiny uvedených do provozu v období 2006 až 2012, neboli v době účinnosti zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, bylo notifikováno až v listopadu 2016 oznámením EK **SA.40171 (2015/NN)** *Podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie*. Toto notifikační rozhodnutí bylo důvodem k vydání první změny cenového rozhodnutí ERÚ č. 5/2016, a sice **cenového rozhodnutí ERÚ č. 9/2016**. Poslední cenové rozhodnutí roku 2016 - **cenové rozhodnutí ERÚ č. 11/2016**, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2016 ve znění cenového rozhodnutí ERÚ č. 9/2016, doplnilo podporu pro rok 2017 pro výrobní elektřiny z OZE uvedené do provozu do konce roku 2005, dále pro výrobní elektřiny využívající k výrobě elektřiny proces kombinované výroby elektřiny a tepla a také druhotné zdroje ve výrobnách uvedených do provozu do konce roku

2012, a konečně podporu pro veškeré výroby tepla z OZE, přičemž výše podpory je pevně stanovena zákonem č. 165/2012 Sb. ve výši 50 Kč/GJ. Podpory, které byly nově vyhlášeny v cenovém rozhodnutí ERÚ č. 11/2016, byly vypsány na základě společného stanoviska ÚOHS a MPO o tzv. existující podpoře, která nemusí být oznamována komisi, tzn. nemusí být notifikována.

Do konce roku 2016 tedy nebyla úřadem stanovena podpora pro ty výroby, které mají být podporovány podle schématu podpory s neukončeným notifikačním řízením. Jedná se o výroby elektřiny uvedené do provozu po 1. lednu 2013 využívající k výrobě elektřiny proces vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotné zdroje energie.

4.6 Licenční politika – vývoj

V oblasti udělování licencí byl rok 2016 třetím rokem, ve kterém se plně projevil vlivy omezení podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a zároveň prvním rokem, kdy se projevil změny související s novelizací energetického zákona, zejména odstranění nutnosti výroby elektrické energie na základě licence pro drobné zdroje výroby elektřiny do 10 kW. Celkem bylo úřadu doručeno 2122 žádosti o udělení/změnu/zrušení licence, což představuje proti roku 2015 nárůst o 5 procent. Ve zvýšené míře úřad řešil dotazy související s požadavky na licenci pro zkapalněný zemní plyn.

V roce 2016 v absolutním počtu přibýlo celkem 77 provozoven, z toho bylo 68 slunečních elektráren v kategoriích do 30 kW instalovaného výkonu a 10 vodních elektráren s instalovaným výkonem do 10 MW.

Celkový instalovaný výkon z OZE na konci roku 2016 vzrostl absolutně o 3,67 MW, přičemž podíl slunečních elektráren vzrostl o 4,26 MW (jedná se o momentální stav vzešlý z aktuálního průběhu soudních řízení v kauzách FVE žalovaných Nejvyšším státním zastupitelstvím, tento stav se neustále mění podle toho, jak rozhodují příslušné soudy). Výrazný vliv na růst výkonu neměly provozovny na výrobu biomasy při poklesu o 0,39 MW, vodní přečerpávací elektrárny beze změny a vodní elektrárny do 10 MW s nárůstem o 1,05 MW.

V roce 2016 se mírně snížil počet žádostí o uznání oprávnění k podnikání pro obchod s elektřinou a plynem uděleného příslušným orgánem jiného členského státu EU. V oblasti teplárenství se především z důvodů změny technologie, převodu majetku nebo v souvislosti s decentralizací zdrojů počet žádostí pohyboval zhruba na stejné úrovni jako v letech 2014 a 2015.

Tabulka č. 3 - Počet platných licencí za období 2008 až 2016 podle předmětu podnikání

Licence	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Výroba elektřiny	2 989	7 223	13 301	13 530	20 843	26 021	26 158	26 314	26 357
Distribuce elektřiny	281	281	300	307	315	319	299	294	254
Obchod s elektřinou	310	312	321	353	360	389	392	381	380
Zahraniční oprávnění pro obchod s elektřinou	-	-	-	1	4	12	17	26	27
Výroba plynu	14	15	15	15	15	15	14	13	14
Distribuce plynu	92	87	87	86	83	78	77	72	67
Obchod s plynem	103	105	122	143	172	196	201	213	213
Zahraniční oprávnění pro obchod s plynem	-	-	-	1	2	9	13	24	29
Uskladňování plynu	4	4	4	4	4	4	4	4	5
Výroba tepelné energie	655	641	627	619	627	656	672	669	673
Rozvod tepelné energie	699	689	675	663	653	653	663	654	658
Celkem	5 147	9 357	15 452	15 720	23 075	28 367	28 513	28 664	28 677

V roce 2016 bylo vydáno celkem 513 nových rozhodnutí o udělení licence pro všechna energetická odvětví. Dále bylo vedeno 1122 správních řízení o změně licence v souvislosti se změnami odpovědných zástupců, změnou výkonu nebo počtu provozoven.

Počet žádostí v návaznosti na fúze či rozdělení podniků a převod technologie na nové subjekty vykazuje v roce 2016 setrvalý stav. Docházelo také k častému převodu technologie na jiného držitele licence (zejména u fotovoltaických elektráren), a to převážně mezi rodinnými příslušníky či mezi fyzickými a právnickými osobami.

O 30 procent (na 487) se zvýšil počet správních řízení týkajících se zrušení licence, které byly vedeny nejčastěji na vlastní žádost držitele licence. Tento znatelný nárůst byl způsoben zvýšeným počtem žádostí o zrušení licencí v případech drobných zdrojů do 10 kW, a dále v souvislosti s aktivní kontrolní činností ERÚ.

Počet správních řízení, týkajících se udělení licencí, jejich změn a zrušení je uveden v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 – Počet licenčních řízení za období 2008 až 2016 (podle účelu žádosti)

Licenční řízení	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nové licence	1 420	5 159	6 997	560	8 051	5 698	625	615	513
Změny licencí	598	1 154	1 708	1 029	2 032	1 809	1 192	1 032	1 122
Zrušené licence	163	204	264	264	264	354	450	376	487

V oblasti obnovitelných zdrojů opět mírně poklesl počet žádostí o udělení licence na výrobu elektřiny z malých vodních elektráren a taktéž z důvodu novelizace energetického zákona poklesl počet žádostí o udělení licence na výrobu elektřiny ze slunečního záření. U ostatních druhů energie k výrazným změnám proti roku 2015 nedošlo - tabulka č. 5. *(Pozn.: statistiky jsou silně ovlivněny aktuálními rozhodnutími soudů ve věci zrušení licencí na výrobu elektřiny FVE)*

Tabulka č. 5 - Počet provozoven na výrobu elektřiny a instalované výkony za roky 2010 až 2016 podle využitých druhů energie z obnovitelných zdrojů

Provozovny		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
vodní	Počet	1 397	1 420	1 451	1 500	1 589	1 615	1 625
	Výkon [do 10 MW]	140,25	141,77	148,08	154,23	342,67	348,18	349,23
větrné	Počet	93	95	105	112	124	128	125
	Výkon [MW]	214,78	217,92	261,98	269,36	283,47	284,98	284,91
sluneční	Počet	12 861	13 019	21 925	27 956	28 127	28 276	28 351
	Výkon [MW]	1 952,70	1 952,70	2 072,07	2 125,91	2 126,06	2 122,90	2 127,16
s podílem bioplynu	Počet	180	264	415	430	431	428	423
	Výkon [MW]	103,02	167,97	306,04	333,68	335,51	334,79	333,52
skládkový plyn	Počet	61	63	66	70	70	69	68
	Výkon [MW]	22,63	56,50	57,20	58,67	58,67	58,65	58,46
s podílem biomasy	Počet	56	63	74	94	93	93	92
	Výkon [MW]	1 676,37	1 617,64	1 783,11	2 939,33	2 990,42	2 988,01	2 987,62

Přehled počtu držitelů licencí je čtvrtletně aktualizován na webových stránkách úřadu podle druhu licenčních oprávnění, zároveň je zde také přístupná aplikace, která umožňuje vyhledání údajů o určitém držiteli licence. Se souhlasem obchodníků s elektřinou a plynem jsou pro usnadnění vyhledání potenciálních dodavatelů elektřiny a plynu zveřejňovány jejich kontaktní údaje.

4.6.1 Uznávání odborné kvalifikace

V roce 2016 bylo přijato 11 žádostí o uznání odborné kvalifikace ve smyslu zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace, ve znění pozdějších předpisů. V 7 případech bylo rozhodnuto o uznání odborné kvalifikace. Ve 4 případech bylo rozhodnuto usnesením o zastavení správního řízení.

4.6.2 Energetický regulační fond

Energetický regulační úřad je podle § 14 odst. 10 energetického zákona povinen předložit audit fondu za příslušný kalendářní rok. V souladu s touto povinností byl proveden audit podle auditorských směrnic vydaných Komorou auditorů České republiky. Podle auditorské zprávy A-CONT, s.r.o. Jihlava, zastoupené jednatelem Ing. Jiřím Makajem z 20. února 2017, bylo účetnictví fondu vedeno v souladu s platnými právními předpisy a fond je věrně a pravdivě zobrazen v účetní uzávěrce ERÚ za účetní období r. 2016 – příloha č. 1.

Počáteční stav fondu byl k 31. prosinci 2015 ve výši 45 444,392 tis. Kč přesně. V průběhu roku 2016 nebyla z účtu fondu vyplacena žádná úhrada za prokazatelné ztráty z činnosti nad rámec licence. V roce 2016 nedošlo k žádným příjmům ani výdajům na tomto účtu energetického regulačního fondu.

Zůstatek na zvláštním běžném účtu fondu k 31. prosinci 2016 představoval částku ve výši **45 444,392 tis. Kč**.

4.6.3 Řízení ve věcech správních poplatků

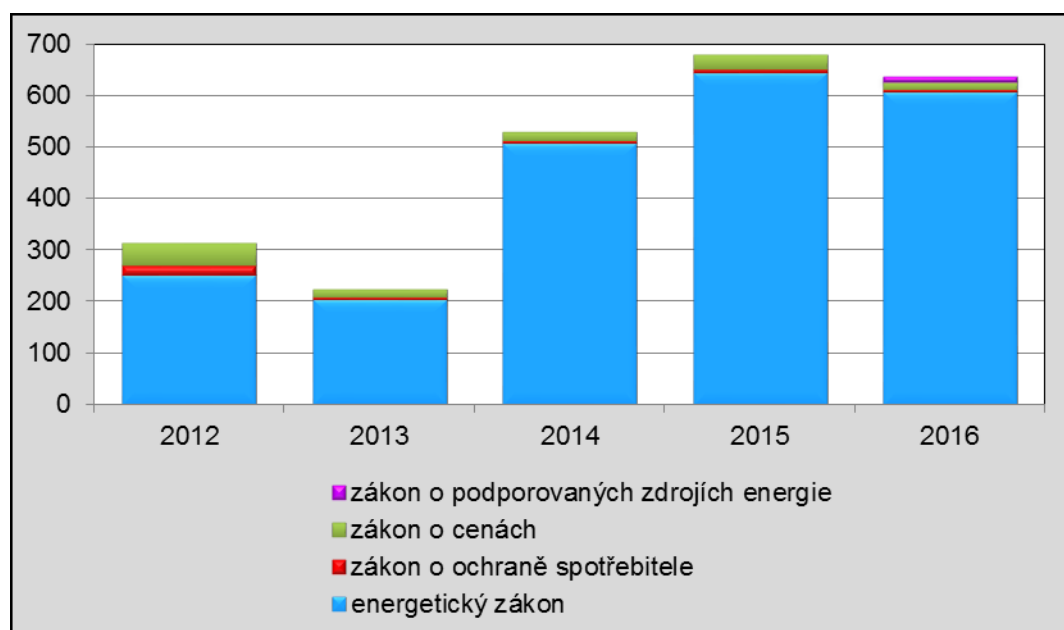
V souvislosti s řízením o udělení, změně nebo rušení licencí byla na poplatcích vybrána částka celkem 7 746 700 Kč.

O vrácení správního poplatku požádalo 26 subjektů, kdy 10-ti subjektům byla vrácena celková hodnota 10 500 Kč z účtu Energetického regulačního úřadu a 16-ti subjektům byla vrácena celková hodnota 16 500 Kč finančním úřadem místně příslušným podle sídla ERÚ, tedy Finančním úřadem pro Kraj Vysočina, Územní pracoviště v Jihlavě.

5 Kontrolní činnost úřadu

Energetický regulační úřad vykonává dozorovou činnost v energetických odvětvích v rozsahu působnosti dané ustanovením § 18 odst. 1 energetického zákona, tzn., že provádí kontrolu dodržování práv a povinností vyplývajících z energetického zákona ve všech oblastech energetických odvětví, tj. v oblasti elektroenergetiky, plynárenství, teplárenství a podporovaných zdrojů energie, a povinností stanovených zákon o ochraně spotřebitele pouze v elektroenergetice a plynárenství. Kontrola dodržování cenových předpisů, zákona o cenách a cenových rozhodnutí Energetického regulačního úřadu, je nejčastěji zahajovaná v oblasti teplárenství. Od roku 2016 Energetický regulační úřad provádí dozor nad dodržováním povinností zákona o podporovaných zdrojích energie.

Graf č. 11 – Přehled počtu zahájených kontrol v roce 2012 až 2016

V roce 2016 bylo dokončeno celkem 669 kontrol, přičemž porušení kontrolovaných povinností bylo zjištěno u 69 procent případů.

Tabulka č. 6 - Přehled zjištěných porušení kontrolovaných povinností

Ukončené kontroly	počet
bez zjištění porušení kontrolovaného ustanovení	208
se zjištěním porušení kontrolovaného ustanovení	461
Celkem	669

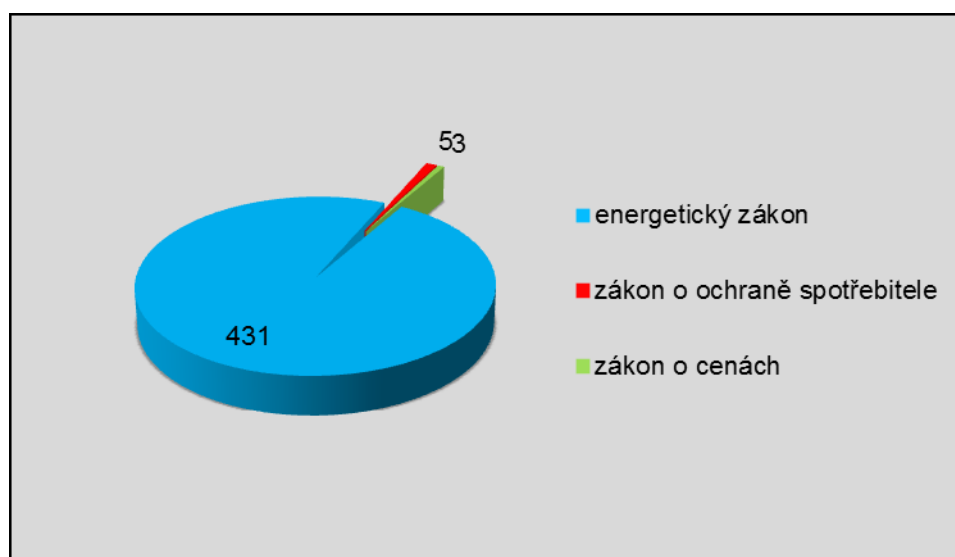
5.1 Kontroly v oblasti elektroenergetiky a plynárenství

V roce 2016 bylo odboru kontroly elektroenergetiky a plynárenství Energetického regulačního úřadu doručen celkem 481 podnět vztahující se k povinnostem v oblasti elektroenergetiky a plynárenství, týkající se podvodného jednání obchodních zástupců, užití nekalých praktik při uzavírání smluv, neakceptování požadavků na ukončení smlouvy či nezveřejňování ceníků či úplné ceny. Přijatá podání poukazují také na nesdělování dat ohledně ukončení dodávky, absenci náležitostí vyúčtování, nevracení přeplatků nebo záloh, nevyřizování reklamací či neměření spotřeby držitelem licence na obchod s elektřinou nebo

plynem. Významná část podnětů se týkala poškození energetických zařízení a narušení ochranných pásem těchto zařízení.

V odvětví elektroenergetiky a plynárenství bylo v roce 2016 zahájeno celkem 439 kontrol, a to jednak na základě vlastních poznatků z monitorování trhu, a dále po vyhodnocení podnětů, které Úřad obdržel od jednotlivých účastníků trhu popř. jiných subjektů. Ze 491 ukončené kontroly v roce 2016 bylo zjištěno v 83 procentech porušení kontrolovaných povinností.

Graf č. 12 – Přehled kontrol zahájených v roce 2016

Kontroly dodržování zákona o ochraně spotřebitele a zákona o cenách představovaly v roce 2016 nižší podíl z celkového množství prováděných kontrol, avšak týkají se zpravidla značného počtu zákazníků, poškozených jednáním držitelů licencí.

5.2 Kontroly v oblasti podporovaných zdrojů energie

ERÚ v oblasti kontroly POZE navázal v roce 2016 plynule na činnost, kterou v rámci působnosti úřadu zahájil v předchozím roce a svou činnost dále v souladu se změnou legislativy pro oblast POZE rozšířil o kontrolu ustanovení zákona o POZE. Činnost odboru zahrnuje dozor a kontrolu nad všemi druhy zařízení, které k výrobě energie používají obnovitelné nebo druhotné zdroje a ve vztahu k úřadu se jedná o licencované subjekty zpravidla čerpající na tuto vyrobenou energii státní podporu ve formě výkupních cen nebo zelených bonusů.

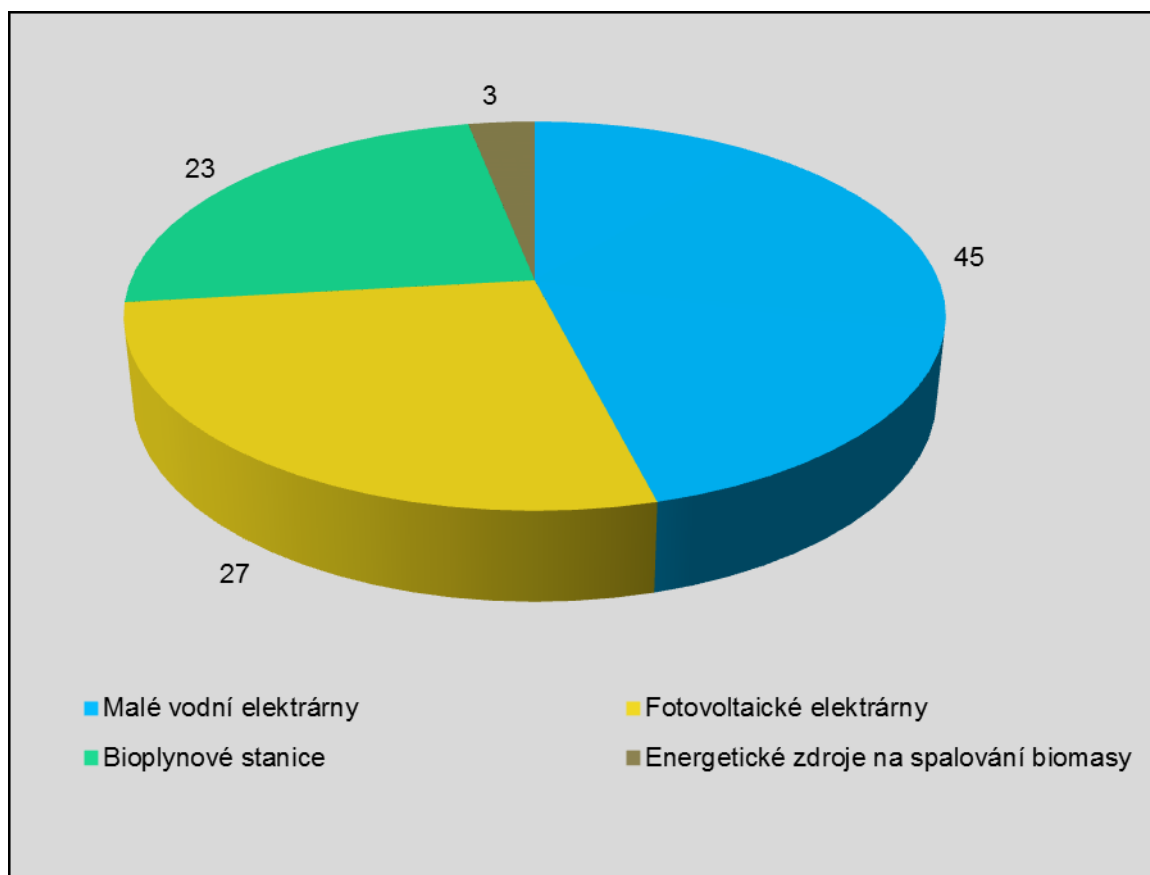
Odbor kontroly POZE byl v roce 2016 připraven na plynulé navázání na kontrolní činnost Státní energetické inspekce ve vztahu ke změně kompetence ke kontrolám podle zákona o POZE. Během roku byli za účelem provádění této kontrolní činnosti na odbor kontroly POZE postupně přijímáni noví zaměstnanci. Po jejich zapracování bylo ve druhé polovině roku započato s kontrolami podle zákona o POZE.

V roce 2016 bylo odborem kontroly POZE zahájeno celkem 98 kontrol. Předmětem byla kontrola dodržování ustanovení § 9 odst. 1 a odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. c) a písm. e) energetického zákona výrobcí z POZE. V souvislosti s těmito kontrolami bylo zjištěno porušení těchto právních předpisů především ve vztahu k povinnosti oznámit v případě rozšíření počtu provozoven změny technických parametrů stávajících provozoven nebo změny rozsahu vymezeného území neprodleně ERÚ, a dále porušení právních předpisů ve vztahu k doložení dokladu o tom, že k výkonu licencované činnosti je používáno technické

zařízení, které splňuje požadavky bezpečnosti a spolehlivosti stanovené právními předpisy a technickými normami.

V souvislosti s převzetím kompetence ke kontrolám podle zákona o POZE byla kontrolována ustanovení § 7 odst. 4 a odst. 5 a s těmito ustanoveními související povinnosti dané vyhláškou č. 477/2012 Sb., o stanovení druhů a parametrů podporovaných obnovitelných zdrojů pro výrobu elektřiny, tepla nebo biometanu a o stanovení a uchovávání dokumentů.

Graf č. 13 – Druhy a počet kontrolovaných provozoven 2016

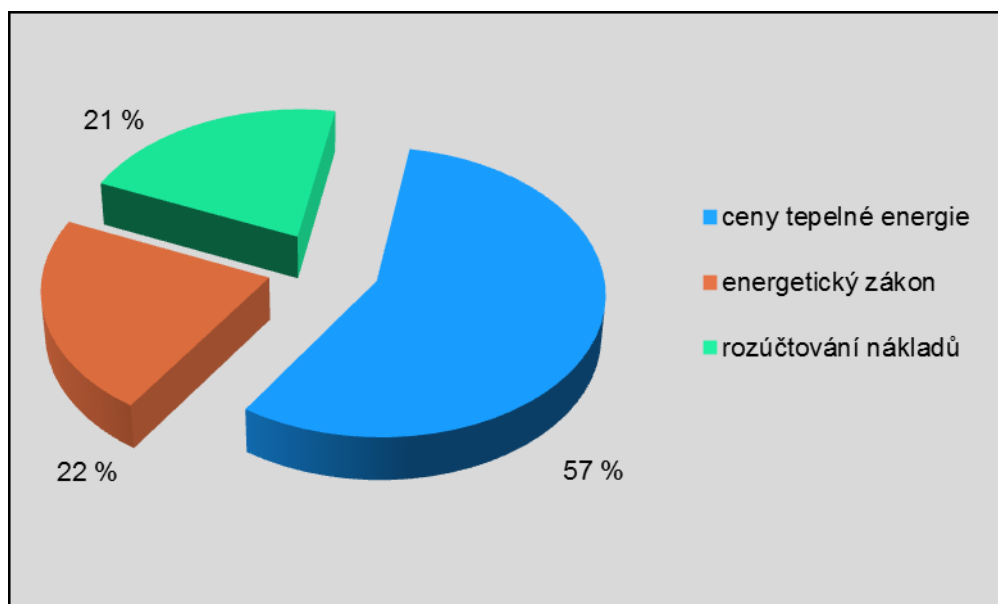

Do konce roku 2016 ukončil odbor kontroly POZE celkem 79 kontrol a do správního řízení předal 36 kontrolních spisů, z čehož 26 kontrolních spisů bylo předáno se zjištěním porušení kontrolovaného ustanovení a 10 kontrolních spisů bylo předáno do správního řízení k dalšímu řízení ve věci nalezené nesrovnalosti v rámci vyhodnocení kontrolních zjištění.

5.3 Kontroly v oblasti teplařenství

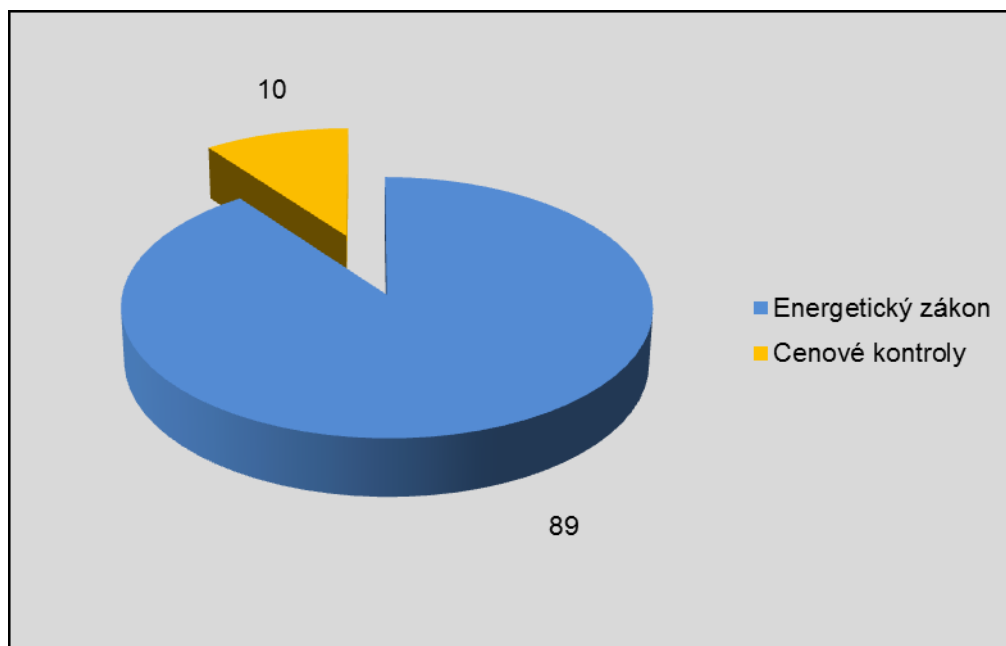
Odbor kontroly teplařenství se v roce 2016 zabýval podáními, která v průběhu roku zaslali odběratelé (např. bytová družstva, společenství vlastníků), ale i jednotliví koneční spotřebitelé tepelné energie. Z celkového počtu přijatých podání jich bylo vyřízeno téměř 80 procent, přičemž pouze ve čtyřech případech byla na základě těchto podání zahájena kontrola u dodavatelů tepelné energie. Více než 20 procent podání se týkalo rozúčtování nákladů na tepelnou energii, pro jejichž řešení má ERÚ zcela omezené kompetence.

Graf č. 14 - Zaměření podání v roce 2016

V roce 2016 odbor kontroly teplárenství Energetického regulačního úřadu zahájil 99 kontrol, a to jak kontrol nad dodržováním povinností vyplývajících z energetického zákona, tak ze zákona o cenách. Z 95 ukončených kontrol v roce 2016 bylo zjištěno ve 30 procentech porušení kontrolovaných povinností.

Graf č. 15 - Zaměření kontrol v roce 2016 v oblasti teplárenství

5.4 Kontroly nákladů

V roce 2016 úřad prostřednictvím odboru kontroly nákladů ukončil 4 kontroly regulovaných subjektů a zahájil z vlastního podnětu 2 kontroly. Předmětem kontroly u všech subjektů byly ekonomicky oprávněné náklady roku 2012 a 2013. Šetření jsou prováděna podle kontrolního řádu.

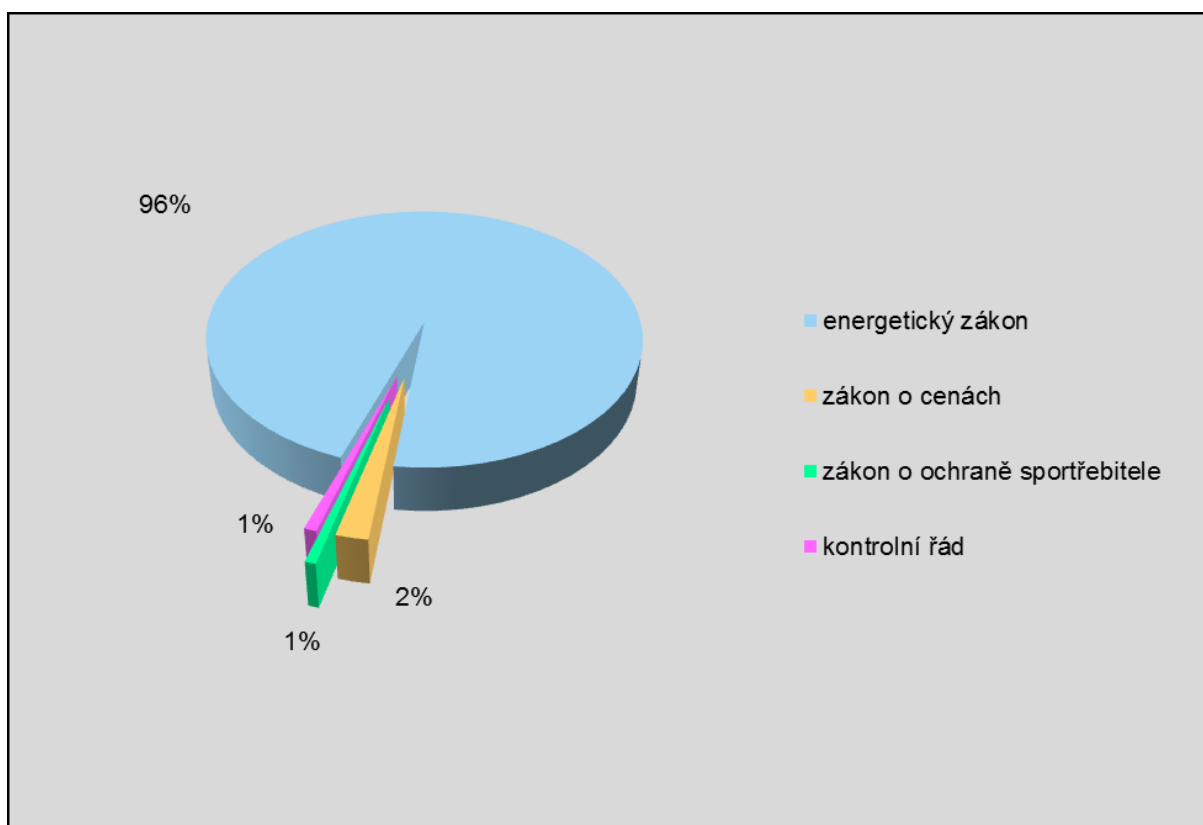
5.5 Správní řízení

Odbor správních řízení zajišťuje výkon činnosti Energetického regulačního úřadu ve věcech dozoru podle ustanovení § 18 odst. 3 energetického zákona. Úkolem odboru správních řízení je zejména vedení správních řízení a rozhodování o správních deliktech či přestupcích podle energetického zákona, zákona o cenách, zákona o ochraně spotřebitele a kontrolního řádu v prvním stupni.

Odbor správních řízení v roce 2016 obdržel celkem 1168 podnětů k zahájení správního řízení. Jednalo se jak o podněty na základě vlastních zjištění Energetického regulačního úřadu, tak podněty z vnějších zdrojů, mezi které patřily zejména výsledky šetření Policie České republiky.

V roce 2016 zahájil odbor správních řízení celkem 839 správních řízení pro podezření ze spáchání přestupků či jiných správních deliktů. Doručením příkazu podle ustanovení § 150 odst. 1 správního řádu bylo zahájeno 805 správních řízení. Doručením oznámení o zahájení správního řízení podle ustanovení § 46 odst. 1 správního řádu bylo zahájeno 34 správních řízení. Většina správních řízení byla vedena pro porušení energetického zákona (asi 95 procent případů). Nejčastěji byla porušována ustanovení § 68 odst. 3, § 23 odst. 2 písm. m) a § 15a odst. 1 tohoto zákona. Pro porušení zákona o cenách bylo zahájeno celkem 15 správních řízení, pro porušení zákona o ochraně spotřebitele celkem 6 správních řízení a pro porušení kontrolního řádu 5 správních řízení.

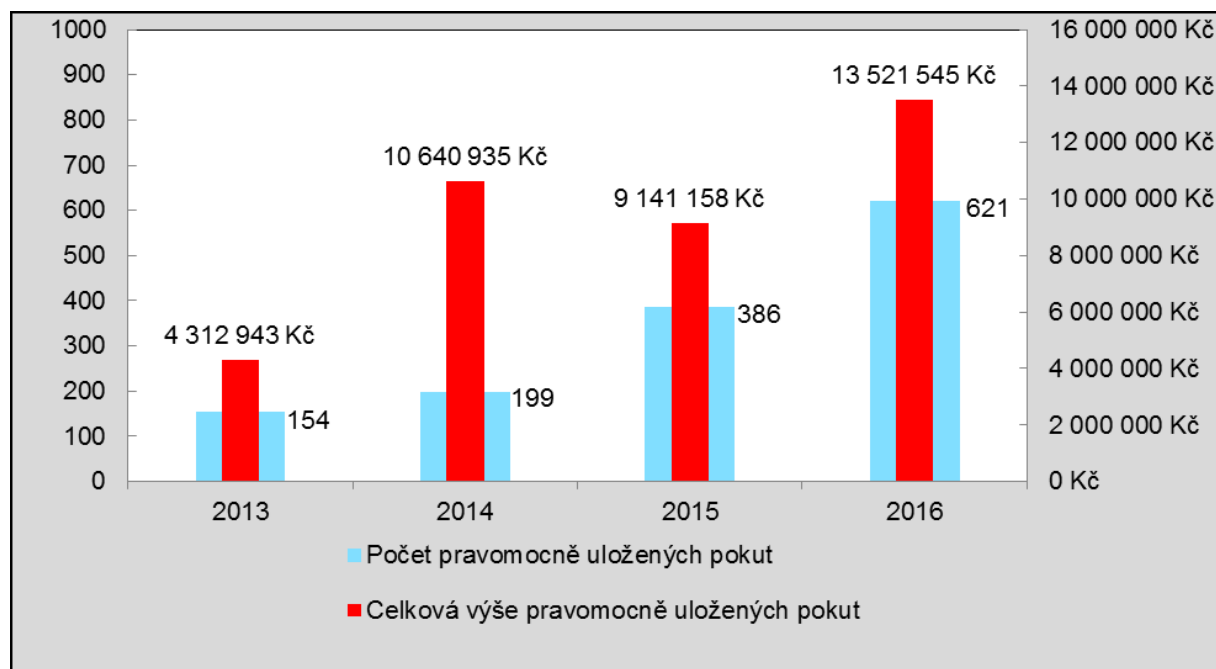
Graf č. 16 - Přehled zahájených správních řízení podle jednotlivých zákonů

Proti příkazům vydaným v roce 2016 podali účastníci řízení ve 200 případech odpor. Ve 33 případech pak účastníci řízení proti vydanému rozhodnutí brojili rozkladem. V těchto věcech pak odbor správních řízení zpracoval stanoviska k rozkladu a věc dále předal k rozhodnutí orgánu II. stupně.

Odbor správních řízení v roce 2016 ukončil pravomocně 637 správních řízení, výsledkem čehož bylo v 621 případech pravomocné uložení pokut v celkové výši 13 521 545 Kč, uložení náhrady nákladů řízení v celkové výši asi 570 000 Kč a více než 100 pravomocně uložených opatření k nápravě ve smyslu ustanovení § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona spočívajících v odstranění protiprávního stavu.

Graf č. 17 - Přehled pravomocně uložených pokut v letech 2013 až 2016

Odbor správních řízení zabezpečuje rovněž dodržování ustanovení § 17e odst. 1 písm. b) energetického zákona, které stanovuje povinnost Energetického regulačního úřadu zveřejňovat pravomocná rozhodnutí při výkonu dozoru v energetických odvětvích a dozoru v oblasti ochrany spotřebitele na úseku podnikání v elektroenergetice a plynárenství.

6 Mezinárodní vztahy

Energetický regulační úřad systematicky sleduje a vyhodnocuje evropské dění s relevancí pro činnost úřadu v roli národního regulátora.

Dne 30. listopadu 2016 představila Evropská komise balík komplexních legislativních návrhů s názvem Čistá energie pro všechny Evropany (balíček). Balíček má tři hlavní cíle: klást důraz na energetickou účinnost, zajistit vedoucí roli EU v oblasti obnovitelných zdrojů a zaručit spravedlivý přístup k zákazníkům. Předložená opatření EK by měla udržet EU konkurenceschopnou v období, kdy přechod na obnovitelné zdroje energií proměňuje globální energetické trhy.

6.1 Evropské aktivity

V období roku 2016 byla činnost v rámci pracovních skupin ACER a CEER zaměřena nejenom na pokračující práci k příslušným tématům plynárenství, elektroenergetiky, REMIT, a ochrany spotřebitele, související s tvorbou a novelizací evropské energetické legislativy a její implementací na národní úrovni, ale také na přípravu obsahu balíčku Čistá energie pro všechny Evropany.

Úřad také v souladu s čl. 38 směrnice 2009/72/ES, resp. čl. 42 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES, úzce spolupracoval s dalšími regulačními orgány na plnění regulačních úkolů s přeshraničním prvkem, a to jak na regionální, tak na bilaterální úrovni. Co se týká zahraničních regulačních orgánů, v roce 2016 ERÚ nejčastěji spolupracoval s německou Bundesnetzagentur, polským URE, slovenským ÚRSO a rakouským E-Control.

Úřad nadále rozvíjel spolupráci s regulačními orgány zemí V4. V rámci státní sféry ERÚ úzce spolupracoval s MPO, MZV i Úřadem vlády na společných úkolech souvisejících s mezinárodní problematikou.

6.1.1 Elektroenergetika

Rok 2016 byl pro pracovníky úřadu zapojené v činnostech pracovních skupin ACER/CEER pro elektřinu především ve znamení intenzivní práce na implementaci síťových kodexů pro přenosové sítě. V rámci příslušných pracovních skupin se tak odborné útvary aktivně podílely na jednáních týkajících se příprav ke schválení kodexu sítě pro požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě, kodexu sítě pro připojení spotřeby, kodexu sítě pro požadavky na připojení vysokonapěťových stejnosměrných soustav a nesynchronních výrobních modulů se stejnosměrným připojením k elektrizační soustavě, a rámcového pokynu pro přidělování kapacity na dlouhodobém trhu.

V rámci kontinuity, souběžně s těmito procesy, probíhala práce na implementaci již dříve schváleného síťového kodexu pro přidělování kapacity a řízení přetížení, přičemž související procesy týkající se podmínek či schvalování metodik vyžadovaných tímto nařízením představovaly podstatnou část práce odborů v průběhu celého roku. Činnost pracovníků úřadu v pracovních skupinách je dlouhodobě koordinována s dalšími subjekty v rámci České republiky za účelem dosažení maxima při prosazování českých zájmů a minimalizování potencionálních negativních dopadů. Pracovníci úřadu se aktivně podíleli a přispívali do činnosti skupin prostřednictvím průběžného poskytování relevantních informací, vyžádaných podkladů a zpětné vazby, mimo jiné včetně aktivního zapojení do monitoringu projektu pro propojení vnitrodenních trhů s elektřinou XBID a s tím

souvisejícího uspořádání mezinárodního setkání implementační skupiny projektu v září v Praze.

Ve věci dlouhodobého vývoje situace týkající se nebezpečné úrovně přetoků elektřiny přes českou přenosovou soustavu a s tím souvisejícího zdroje tohoto problému, německo-rakouské nabídkové zóny, zaměstnanci úřadu aktivně prosazovali české zájmy, zejména pak v rámci souvisejících jednání s ACER, již bylo rozhodnutí v této záležitosti předáno regulátory v květnu 2016.

6.1.2 Plynárenství

Plynárenské pracovní skupiny se primárně věnovaly monitoringu implementace síťových kodexů v jednotlivých zemích. Zaměstnanci úřadu se v rámci aktivní participace na činnosti těchto skupin zabývali zpracováním dotazníků a následně poskytováním relevantních podkladů o trhu s plynem v České republice. V průběhu roku 2016 byl připravován ke schválení síťový kodex harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn. Výsledkem konzultací k tomuto dokumentu bylo dosažení respektování specifického charakteru využívání přepravní soustavy v ČR a minimalizování negativních dopadů na naši republiku. Intenzivně probíhala bilaterální jednání připravující integraci trhů s plynem mezi Českou republikou a Rakouskem (podrobně v kapitole 4.3.1.). Strategickým úkolem majícím dopad na trh s plynem v národním i evropském kontextu bylo připomínkování materiálů souvisejících se záměrem EK novelizovat nařízení o bezpečnosti dodávek.

V rámci plynárenské pracovní skupiny jih-jihovýchod (pracovní skupina GRI SSE) došlo k posunu v nastavení priorit projektů s regionálním dopadem. Z pracovního plánu byly vypuštěny projekty zaměřené na včasnou implementaci síťových kodexů. Namísto toho byly zpracovávány projekty řešící konkrétní problematiku spolupráce. Česká a rakouská strana pokračovaly v diskuzích a pracích na integraci svých plynárenských trhů, přičemž do diskuze byl zapojen i slovenský provozovatel přepravní soustavy, jehož stávající přepravní infrastruktura by mohla být formou virtuálního plynovodu využita. Úřad se dále podílel na projektu zaměřeném na analýzu udělování licencí v rámci členských zemí, na dotazníku hodnotícím implementaci 3. balíčku a na hodnocení parametrů kvality plynu.

6.1.3 Spotřebitelé

ERÚ se na poli ochrany spotřebitele a maloobchodního trhu intenzivně zapojuje do činnosti jedné z prioritních oblastí CEER. Ten si klade za cíl zpřístupnit nejpočetnějšímu segmentu spotřebitelů nezbytnou orientaci na liberalizovaném trhu, především pokud jde o ceny energií a kvalitu dodávek komodity.

Z dokumentů, které byly v průběhu roku 2016 vypracovány v rámci CEER, je třeba zmínit Příručku k harmonizaci definic ukazatelů, která dává regulátorům návod na používání celkem 25 ukazatelů hodnotící tržní prostředí včetně pilotů od národních regulátorů včetně ERÚ. Dále byla vydána Zpráva či Poziční dokument k poplatkům za předčasné ukončení smlouvy s dodavatelem energie a Aktualizovaná nejlepší praxe u cenových srovnávačů.

Novou iniciativou CEERu na poli spotřebitele a maloobchodu je PEER Initiative (Partnership for Enforcement of Energy Rights). Jedná se o kooperaci napříč sektory a napříč autoritami na evropské úrovni pod vedením CEERu, a o posílení komunikace, výměnu informací a upevnění spolupráce mezi jednotlivými stranami za účelem identifikace a řešení kritických problémů souvisejících s právy spotřebitele energie a jeho ochranou.

Pokračovala i nadále spolupráce s ACER, a to při tvorbě Výroční monitorovací zprávy (Market Monitoring Report). V rámci EU spolupracuje ERÚ také se sítí NEON.

6.1.4 Spolupráce regulátorů v rámci zemí Visegrádské čtyřky

V roce 2016 se uskutečnilo jedno setkání regulátorů V4 na vysoké úrovni, a to 25. května v Bratislavě. ERÚ vedl expertní tým regulátorů V4, který v průběhu roku zpracovával analýzu cenových a necenových aspektů liberalizovaných a regulovaných trhů v zemích V4. ERÚ se také aktivně účastnil jednání plynárenského fóra V4 (*V4 Gas Forum*).

6.2 Nařízení REMIT

V souvislosti s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (REMIT), jehož účelem je zamezení zneužívání trhu a podpora spravedlivé hospodářské soutěže v důsledku zavedení regulačního rámce, byla zahájena povinnost oznamovat transakce agentuře ACER od 7. října 2015 pro standardní kontrakty a od 7. dubna 2016 i pro nestandardní kontrakty. K 31. prosinci 2016 bylo v registračním systému CEREMP zaregistrováno 396 uživatelských účtů a 323 účastníci trhu.

Za účelem zajistit kontinuální výměnu zkušeností mezi národními experty jak v oblasti monitorování trhu, tak při vyšetřování případů zneužití trhu nebo jiného porušení nařízení REMIT bylo uzavřeno mnohostranné Memorandum o porozumění formalizující regionální spolupráci mezi národními regulátory Rakouska, Maďarska, Chorvatska, Slovinska a České republiky.

S ohledem na pokračující implementaci nařízení REMIT komunikovali zaměstnanci ERÚ v roce 2016 s účastníky trhu, operativně zodpovídali dotazy a účastnili se tematických workshopů. Poslední workshop proběhl 24. března 2016 v Praze. Tématem byla diskuze a konzultace aktuálních témat týkajících se způsobů a formátů zveřejňování důvěrných informací, sběru dat agenturou ACER prostřednictvím RRM (Registered Reporting Mechanisms), aktualizace údajů účastníků trhu v národním registru účastníků trhu (CEREMP), prezentace dokumentu ACER Q&A v českém jazyce, usnadnění registrace subjektům velkoobchodního trhu s energií a následného reportingu dat.

V souvislosti s aplikací opatření podle nařízení REMIT pokračovaly činnosti expertů ve stálých výborech ACERu, jež se zaměřovaly na identifikaci osob, které v rámci své profese provádějí transakce (PPAT) a monitorování jejich povinnosti podle čl. 15 nařízení REMIT (stanovení a dodržování účinných opatření a postupů pro zjišťování zneužívání trhu). Pro podporu jednotného přístupu národních energetických regulátorů k problematice zneužívání velkoobchodních trhů s energií byl vypracován interní dokument Market Surveillance Strategy (Strategie dohledu nad trhem), který definuje základní společné principy pro provádění činností monitoringu a dohledu nad velkoobchodními trhy s energií. Zaměřuje se zejména na řešení problematiky účinného a efektivního rozdělení činností mezi NRAs, ACER a ostatní úřady, spolehlivý sběr dat z velkoobchodních trhů (udržování, rozvoj a soulad standardů pro reporting), rozvoj lidských zdrojů (sdílení znalostí, školení) a opatření ke koordinovanému pořizování analytických nástrojů Business Intelligence.

7 Vnitřní vztahy

7.1 Spolupráce s ústředními orgány státní správy a Parlamentem ČR

Energetický regulační úřad v souladu s ustanoveními energetického zákona a jiných právních předpisů spolupracuje především s MPO, Ministerstvem financí ČR (MF), MZV, Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, Ministerstvem životního prostředí ČR (MŽP), Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV), Českým statistickým úřadem (ČSÚ), Státní energetickou inspekcí a dalšími správními úřady v sektoru energetiky.

V roce 2016 nadále pokračovala kooperace s energetickými a právními experty MPO při hodnocení zkušeností s uplatňováním energetického zákona a zákona o podporovaných zdrojích energie jako základního rámce vytvářejícího prostředí pro činnost účastníků na energetických trzích. Z aplikace zákonů a příslušných prováděcích vyhlášek v praxi pak vycházela příprava novel prováděcích vyhlášek realizovaných jak ERÚ, tak MPO.

Zástupci vedení úřadu informovali i v průběhu roku 2016 členy Hospodářského výboru PSP a senátního Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu o zásadních rozhodnutích ERÚ, např. o analýze podpor pro POZE či o NTS (nová tarifní struktura).

V roce 2016 se zástupci ERÚ účastnili činnosti pracovní notifikační skupiny, kam dodávali požadované podklady a stanoviska v kompetenci úřadu.

Zástupce ERÚ se účastnil i jednání Mezirezortní koordinační skupiny pro boj s korupcí při Úřadu vlády ČR, kde úřad plnil úkoly plynoucí z Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017 a Akčního plánu boje s korupcí na rok 2016.

7.2 Vztah k veřejnosti a ke sdělovacím prostředkům

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen "zákon"), poskytuje úřad informace o své činnosti v oblasti zmiňované působnosti. V roce 2016 bylo Energetickému regulačnímu úřadu doručeno celkem 120 žádostí o poskytnutí informace ze strany žadatelů o informace.

Počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti:

Žádosti (§ 18 odst. 1 písm. a))

Počet podaných žádostí o informace:	120
Vyřízeno přímo:	120
Postoupeno:	0
Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí:	24
Počet podaných odvolání proti rozhodnutí:	8
Počet stížností podaných podle § 16a zákona:	3

Další informace vztahující se k uplatňování zákona:

Počty přijatých a vyřízených žádostí o informace v roce 2016 z hlediska působnosti ERÚ:

Oblast licencí:	18
Oblast regulace:	12
Oblast kontroly:	11
Oblast legislativně správní:	34
Oblast podporovaných zdrojů:	29
Ostatní:	16

Žádosti žadatelů směřovaly zejména na oblast legislativně správní a oblast podporovaných zdrojů energie a přípravu nové tarifní soustavy. Zájem byl o rozhodnutí Evropské komise k notifikaci podpory obnovitelných zdrojů energie uvedených v České republice do provozu mezi léty 2006 až 2012 i o investiční náklady spojené s výstavbou fotovoltaických elektráren a rozhodnutí o udělení licence. Značný zájem byl o novou tarifní strukturu v elektroenergetice.

Počet žádostí o informace v roce 2016 zaznamenal proti počtu žádostí o informace doručených na ERÚ v roce 2015 nárůst o 41 žádost, z čehož lze důvodně usuzovat, že zájem o oblast energetiky u občanů České republiky vzrůstá, stejně tak se zvyšuje odborná náročnost žádostí žadatelů, která si vyžaduje nezbytnou součinnost mezi jednotlivými organizačními útvary Energetického regulačního úřadu v souvislosti s vyřizováním této agendy.

Sdělovací prostředky

V roce 2016 opět narostl počet spotřebitelsky orientovaných textů, které slouží ke zvýšení obecné energetické gramotnosti občanů ČR. Kromě nové pravidelné rubriky v celostátním deníku vycházely články také na Facebooku ERÚ. Spotřebitelsky orientovaná byla ve velké většině témata stanovisek předsedkyně, která jsou pravidelně zveřejňována na webu ERÚ. ERÚ využíval také tradičních médií pro komunikaci aktuálních a pravidelných témat z oblasti energetiky pro informování laické i odborné veřejnosti. K tomu úřad využil i pozvání zástupců ERÚ k prezentaci daných témat na řadě konferencí a seminářů. ERÚ organizoval několik tiskových konferencí a v průběhu roku vydal téměř padesát tiskových zpráv.

Interní bulletin Náš úřad byl pravidelně vydáván i v průběhu roku 2016.

7.3 Publikační činnost

Energetický regulační úřad na základě znění energetického zákona vydává elektronicky prostřednictvím Portálu veřejné správy Energetický regulační věstník, který je následně zveřejňován i na webových stránkách ERÚ.

V průběhu roku 2016 bylo vydáno celkem třináct částek Energetického regulačního věstníku. Z toho v deseti částkách byla zveřejněna cenová rozhodnutí - tři k cenám elektřiny, tři k cenám plynu a čtyři k podpoře POZE. Mezi zveřejněnými dokumenty ve věstníku byla dále informace o dosažené hodnotě výroby elektřiny a tepla z jednotlivých druhů OZE v roce 2014, zpráva o hospodaření s prostředky Energetického regulačního fondu za rok 2015 a návrh rozpočtu fondu na rok 2016, a zpráva o dosažené úrovni nepřetržitosti přenosu nebo distribuce elektřiny za rok 2015.

V souladu s § 10 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, je ERÚ povinen cenová rozhodnutí zveřejnit v Energetickém regulačním věstníku, a podle § 2 odst. 1 písm. f) zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních

smluv, ve znění pozdějších předpisů, je ERÚ jako cenový orgán povinen vyhlášovat formou sdělení ve Sbírce zákonů vydání předpisů o regulaci cen (tedy cenových rozhodnutí), které již v Energetickém regulačním věstníku byly publikovány. Úřad tak činil i v roce 2016.

Na základě § 17 odst. 7 písm. m) energetického zákona úřad pravidelně zveřejňoval roční a čtvrtletní zprávy o provozu elektrizační soustavy ČR a roční a čtvrtletní zprávy o provozu plynárenské soustavy ČR.

Výstupy z databází ERÚ pravidelně přebírá ČSÚ, MŽP, MPO a některé krajské úřady.

Na základě znění energetického zákona (§ 17 odstavec 10) je úřad povinen prostřednictvím ministra průmyslu a obchodu každoročně předkládat Vládě ČR zprávu o činnosti a hospodaření ERÚ, která je následně projednávána Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR, která je dále zasílána Komisi a Agentuře.

Webová stránka ERÚ byla i v roce 2016 postupně aktualizována. Nově vznikla kategorie Vykazování v sekci Teplo – Statistika, v kategorii Média proběhla konsolidace podkategorií. Do horního menu byla pro lepší přístup přidána kategorie Volná místa, v sekci Poskytování informací – Boj proti korupci nově vznikla kategorie Poradenství, kde jsou zveřejňovány souhrnné seznamy poradců a poradních orgánů (poradenských, konzultačních a ostatních externích společností působících na základě mandátní či jiné smlouvy, a advokátů a advokátních kanceláří, které mají uzavřené smlouvy o poskytování právních služeb) jako prostředek posilující transparentnost ve veřejném sektoru. V průběhu roku 2016 byla v sekci Elektřina přechodně vytvořena kategorie Nová tarifní struktura (NTS), která byla průběžně doplňována aktuálními informacemi až do vyhodnocení veřejného konzultačního procesu, kdy pozbyla dalšího smyslu. Na konci roku úřad přidal na web do sekce O úřadu – Organizační struktura kategorie Kontakt na vedení a Životopisy na základě plněním úkolů z Akčního plánu boje s korupcí na rok 2016 a s úkoly z Interního protikorupčního programu ERÚ. Celkově se webové stránky úřadu rozrostly v roce 2016 o 1291 článků často obsahujících i několik příloh.

7.4 Účast ERÚ v programu BETA2 a THÉTA (pod vedením Technologické agentury ČR)

BETA2

Na podzim roku 2015 se ERÚ zapojil do nového programu veřejných zakázek v aplikovaném výzkumu a inovacích pro potřeby státní správy BETA2 v rámci Technologické agentury České republiky (TA ČR), který byl schválen usnesením vlády České republiky 30. března 2016. Cílem programu je podpora realizace výzkumných aktivit za účelem vývoje nových nebo zdokonalení současných postupů, regulačních mechanismů, dozorových činností, dovedností, služeb, informačních a řídicích produktů a postupů určených pro kvalitnější a efektivnější výkon státní správy. Schválený finanční objem čerpání prostředků na výzkumné potřeby ERÚ v letech 2017 – 2021 byl stanoven ve výši 25 mil. Kč, dále navýšená rezerva asi 24,26 procenta k navrženému celkovému objemu finančních prostředků. Celková alokovaná částka na projekty ERÚ je 31 066 200 Kč. Kompletní zajištění veřejných zakázek za účelem zajištění řešitele projektu zajišťuje TA ČR, která následně řešení projektu financuje. Za ERÚ byly do programu BETA2 definovány výzkumné cíle pro jednotlivé oblasti, které byly na základě dalšího projednání potřeb s odbornými útvary upřesněny:

- Výzkum a vývoj metodik regulace ve vztahu k aktuální situaci na energetickém trhu v Evropě a ČR s ohledem na rozvoj decentralní výroby.

Zaměření na elektroenergetiku, plyn, teplo (sekce regulace);

- Zpracování metodiky hodnocení efektivity investic s ohledem na ekonomické ukazatele a důrazem na měřitelnost, prokazatelnost kontrolovatelnost.
Zaměření na elektroenergetiku, plyn, teplo (sekce regulace);
- Výzkum a vývoj softwarového řešení: na monitoring maloobchodního a velkoobchodního trhu v energetice.
Zaměření na elektroenergetiku, plyn (sekce regulace);
- Výzkum a zabezpečení vývoje pro zapojení spotřebitelských asociací do konzultačních procesů v energetice a zvýšení energetické gramotnosti spotřebitelů;
- Výzkum a vývoj ohledně definice zranitelného zákazníka a energetické chudoby v rámci ČR a jejich praktická aplikace do praxe pro stanovení efektivních politik k vynakládání státních prostředků na podporu bydlení.

THÉTA

V rámci spolupráce s TA ČR se ERÚ společně s MPO a dalšími zainteresovanými stranami v roce 2016 podílel na přípravě nového projektu THÉTA. Vznik a zaměření programu vychází z aktualizované Státní energetické koncepce České republiky, která byla Vládou ČR schválena v květnu 2015. Základní myšlenkou programu THÉTA je koncentrovat podporu aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací pro sektor energetiky na „jedno místo“. To umožní lepší sledování dosavadních výsledků projektů výzkumu, vývoje a inovací, zajištění návaznosti, ale i lepší koordinaci vyhlašování jednotlivých veřejných soutěží. Program THÉTA umožní podpořit projekty aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací s cílem přispět ve střednědobém a dlouhodobém horizontu k naplnění vize transformace a modernizace energetického sektoru v souladu se schválenými strategickými materiály. Tohoto cíle bude dosaženo v rámci jednotlivých podprogramů, zaměřených na:

- podporu projektů ve veřejném zájmu,
- nové technologie a systémové prvky s vysokým potenciálem pro rychlé uplatnění v praxi,
- podporu dlouhodobých technologických perspektiv.

Program THÉTA byl 19. prosince 2016 schválen vládou, doba trvání programu se předpokládá v letech 2018 až 2025 a celkové výdaje ze státního rozpočtu na program činí 4 mld. Kč.

8 Rozpočtové hospodaření

8.1 Rozpočet kapitoly

Rozpočet kapitoly 349 – Energetický regulační úřad byl schválen jako součást zákona č. 400/2015 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2016 z 9. prosince 2015.

Původně schválený rozpočet pro kapitolu ERÚ v oblasti příjmů a výdajů celkem byl za období roku 2016 v oblasti výdajů celkem upraven jedním rozpočtovým opatřením v pravomoci Ministerstva financí ČR (MF) na výši 274 779,10 tis. Kč (rozpočet po změnách). Konečný rozpočet byl upraven třemi rozpočtovými opatřeními, která představovala povolené překročení výdajů kapitoly (zapojením nároků z nespotřebovaných výdajů), a jedním rozpočtovým opatřením, které představovalo vázání výdajů kapitoly, na výši 294 481,69 tis. Kč. Úřad provedl v roce 2016 celkově 9 úprav rozpočtu výdajů. Vlastní rozsah a detailní struktura rozpočtových opatření je podrobně rozpracována ve státním závěrečném účtu kapitoly za rok 2016.

8.2 Příjmy kapitoly

Pro kapitolu 349 – ERÚ byly pro rok 2016 rozpočtovány *příjmy celkem* ve výši **297 122,91 tis. Kč**, z toho *daňové příjmy* ve výši **286 822,91 tis. Kč** a *nedaňové příjmy* **10 300,00 tis. Kč**. Pro rok 2016 nebyly rozpočtovány finanční prostředky na závazném ukazateli příjmy z rozpočtu EU bez společné zemědělské politiky celkem.

Celkem k 31. prosinci 2016 byla v oblasti příjmů celkem vykázána skutečnost ve výši **293 471,61 tis. Kč**, tj. plnění na 98,77 procenta proti schválenému rozpočtu příjmů celkem a plnění na 127,21 procenta proti stejnému období roku 2015 (absolutně zvýšení o 62 780,14 tis. Kč).

U daňových příjmů došlo k 31. prosinci 2016 ke skutečnému plnění ve výši **281 126,50 tis. Kč**, tj. k plnění na 98,01 procenta proti schválenému rozpočtu a plnění na 132,14 procenta proti stejnému období roku 2015 (absolutně zvýšení o 68 385,27 tis. Kč). Tyto daňové příjmy byly naplňovány na základě výběru správních poplatků za udělování, změnu a obnovu licencí subjektům podnikajícím v energetice a dále především na základě poplatku na činnost Energetického regulačního úřadu.

U nedaňových příjmů došlo k 31. prosinci 2016 ke skutečnému plnění ve výši **12 345,10 tis. Kč**, tj. k plnění na 119,86 procenta proti schválenému rozpočtu a plnění na 68,77 procenta proti stejnému období roku 2015 (absolutně snížení o 5 605,14 tis. Kč). Tyto nedaňové příjmy byly naplňovány především na základě příjmů z udělování pokut v energetice naším úřadem a ostatními nahodilými příjmy.

8.2.1 Správní pokuty

V roce 2016 bylo uhrazeno 537 pokut uložených ve správním řízení plně a 9 pokut uhrazeno částečně v celkové výši **10 854,52 tis. Kč**, snížení proti roku 2015 o 6 538,60 tis. Kč, tj. o 37,59 procent.

V oblasti uložených pokut v právní moci bylo k 31. prosinci 2016 vykazováno 256 neuhrazených pohledávek v celkové výši **6 769,82 tis. Kč**, zvýšení proti roku 2015 o 2 471,03 tis. Kč, tj. o 57,48 procent. Tento nárůst výše neuhrazených pokut v právní moci byl především ovlivněn navýšením jejich celkového počtu ve vazbě na celkový nárůst objemu

udělených pokut v právní moci úřadem (v roce 2016 uděleny 793 pokuty, v roce 2015 uděleno 506 pokut).

8.3 Výdaje kapitoly

Výsledek skutečného čerpání za výdaje celkem a porovnání proti konečnému rozpočtu výdajů za rok 2016 je uveden v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7- Výsledky skutečného čerpání - výdaje celkem za rok 2016

Výsledky čerpání rozpočtu	Konečný rozpočet výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění [%]
Výdaje celkem	294 481,69	226 432,62	76,89
z toho:			
čerpání kapitálových výdajů	22 360,00	5 072,94	22,69
čerpání běžných výdajů	272 121,69	221 359,68	81,35

8.3.1 Úspory běžných a kapitálových výdajů

Při realizaci jednotlivých výdajů v roce 2016 byly finanční prostředky vynakládány s maximální efektivností, hospodárností a účelností, vždy ve vztahu k dosažení maximálního přínosu pro úřad a jeho činnosti. S ohledem na uvedené skutečnosti byly uspořeny finanční prostředky v rámci rozpočtu výdajů ve výši **68 049,07 tis. Kč**, a to zejména v těchto oblastech:

- oblast platy a ostatní osobní výdaje vč. pojistného a FKSP 24 200,00 tis. Kč,
- oblast programového financování EDS/SMVS 21 876,26 tis. Kč,
- oblast ostatních běžných výdajů (mimo EDS/SMVS, platy) 21 972,81 tis. Kč.

Tyto prostředky tak mohou být použity pro potřeby financování úřadu v průběhu roku 2017.

Celkové nároky z nespotřebovaných výdajů k 1. lednu 2017, tj. úspora za rok 2016 ve výši **68 049,07 tis. Kč** a zůstatek nároků z nespotřebovaných výdajů k 31. prosinci 2016 ve výši **50 784,13 tis. Kč**, jsou za kapitolu 349 vykazovány v souladu s platnou legislativou v celkové výši **118 833,20 tis. Kč**, z toho:

- profilující výdaje
(programové financování EDS/SMVS, prostředky na platy) 62 340,14 tis. Kč,
- neprofilující výdaje 56 493,06 tis. Kč.

8.3.2 Programové financování

V systému financování programů reprodukce majetku jsou zavedeny pro rok 2016 dva programy, a to program číslo 149 010 - Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ERÚ na období 2008 až 2017 (program č. 149 010) a program číslo 149 020 - Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ERÚ na období 2016 až 2020 (program č. 149 020). Každý program se skládá ze dvou podprogramů.

Základním cílem programů je zajistit vybudování odpovídající materiálně-technické základny úřadu s maximálním důrazem na oblast informačních a komunikačních technologií.

V rámci podprogramů č. 149 011 a č. 149 012 programu č. 149 010 je rozpracováno, sledováno, hodnoceno 8 schválených akcí (projektů). Finanční prostředky pro financování tohoto programu nebyly rozpočtovány ve schváleném rozpočtu na rok 2016. Program byl financován zapojením nároků z nespotřebovaných výdajů do rozpočtu kapitoly.

V rámci podprogramů č. 149 021 a č. 149 022 programu č. 149 020 je rozpracováno, sledováno, hodnoceno 5 schválených akcí (projektů). Schválený rozpočet pro program č. 149 020 byl stanoven na rok 2016 ve výši **14 400 tis. Kč** a konečný rozpočet výdajů ve výši **31 160 tis. Kč**, který byl splněn na 29,79 procenta při vykázané skutečnosti ve výši 9 283,74 tis. Kč, absolutně jde o úsporu proti konečnému rozpočtu výdajů ve výši 21 876,26 tis. Kč.

Tabulka č. 8 zachycuje hospodaření v roce 2016 podle podprogramů. V souladu s prioritami ERÚ byl pro rok 2016 vyčleněn největší objem finančních prostředků pro informační technologie (podprogram č. 149 011, 149 021 – ICT).

Tabulka č. 8 - Výsledné hospodaření podle podprogramů za rok 2016

	Konečný rozpočet výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění [%]
Programy č. 149 010, 149 020 celkem	31 160,00	9 283,74	29,79
z toho:			
podprogram č. 149 011, 149 021 – ICT	21 150,00	6 366,88	30,10
podprogram č. 149 012, 149 022	10 010,00	2 916,86	29,14

Informační a telekomunikační technologie v ERÚ

Vzhledem k tomu, že veškeré agendy, které úřad zajišťuje, jsou soustředěny v Jednotném informačním systému ERÚ (JIS), většina finančních prostředků v rámci podprogramu ICT č. 149 011 a č. 149 021 byla čerpána na jeho rozvoj a údržbu s cílem vytvořit kvalitativně nové podmínky pro zajištění hlavního poslání ERÚ, pro plnění nových úkolů vyplývajících z energetického zákona a ze směrnic EU a pro zvýšení kvality řízení úřadu.

Během roku 2016 byly realizovány tyto aktivity v oblasti ICT:

- projekt napojení Jednotného informačního systému na registr smluv, který byl včas ukončen a úřad tak splnil svojí zákonnou povinnost.

- úspěšně proběhl u úřadu dohledový audit podle normy ČSN ISI/IEC 2007:2013. Audit prováděl certifikační orgán CQS na pracovišti v Praze a Jihlavě. Úřad je tedy nadále oprávněn používat národní certifikační značku CQS a mezinárodní certifikační značku IQNet v oblasti systému řízení bezpečnosti informací (ISMS).

Dále byly připravovány k realizaci projekty na úpravy Jednotného informačního systému v celkové výši 5 800 tis. Kč, které odrážejí legislativní změny převážně ve spisové službě, archivaci, bezpečného uložení dat a přístupu k nim. Tyto projekty byly schváleny až ke konci roku 2016 a jejich realizace proběhne v roce 2017.

8.3.3 Výdaje na zahraniční pracovní cesty

V průběhu roku 2016 se uskutečnilo celkem 167 zahraničních pracovních cest zaměstnanců úřadu (v roce 2015 jich bylo 192), které zahrnovaly účast na zasedáních pracovních formací CEERu, ACERu, regionálních iniciativ, na mezinárodních jednáních, jednáních se zástupci partnerských regulačních úřadů, konferencích a studijních a jazykových pobytech v souladu s naplňováním poslání ERÚ v oblasti zahraniční spolupráce a se zapojením do činnosti mezinárodních struktur.

Výdaje za oblast zahraničních pracovních cest za rok 2016 dosáhly celkového finančního objemu **3 530,71 tis. Kč** (proti 4 623,77 tis. Kč v roce 2015). V porovnání s rokem

2015 došlo ke snížení počtu zahraničních pracovních cest o 13 procent. Celkové náklady se snížily v porovnání s minulým rokem o 24 procent, přičemž došlo i k výraznému poklesu nákladů na jednotlivou zahraniční cestu o 12 procent.

U několika zahraničních pracovních cest došlo k úspoře rozpočtových výdajů kapitoly z důvodu refundace nákladů na dopravu delegátů úřadu především na zasedání Rady regulátorů ACER v celkové výši 118,24 tis. Kč.

Na úhradu členských příspěvků za rok 2016 (rozpočtová položka 5532 – ostatní neinvestiční transfery do zahraničí) v organizaci CEER (894,96 tis. Kč = 32 939 EUR) a v organizaci NEON (138,40 tis. Kč = 5 094 EUR) byla k 31. 12. 2016 vynaložena částka ve výši **1 033,36 tis. Kč**.

8.3.4 Vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti hospodaření úřadu

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, v § 39 odst. 3 ukládá správci kapitoly soustavné sledování a vyhodnocování hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládání výdajů své kapitoly. Proto úřad s výše uvedenou povinností pravidelně vyhodnocuje vynakládání rozpočtových prostředků kapitoly na základě pravidelných čtvrtletních zpráv o hospodaření a souhrnného ročního vyhodnocení. Úřad rovněž zpracovává podle potřeby průběžné rozborů vybraných příjmových a výdajových rozpočtových položek. Na základě těchto dokumentů vyhodnocuje minulé období, provádí svá rozhodnutí a stanovuje opatření pro další rozvoj úřadu.

V souladu s příslušnou legislativou úřad vyhodnocuje kritéria účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti jak v rámci předběžné řídicí kontroly před vznikem a po vzniku závazku, tak i v průběžné a následné řídicí kontrole. Jedná se o kontrolu realizovanou podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), v platném znění, a příslušné prováděcí vyhlášky MF ČR č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., zákon o finanční kontrole, ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Veřejné zakázky byly zadavatelem (Energetickým regulačním úřadem) realizovány v souladu s platnou legislativou, tj. podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a od 1. října 2016 podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s vnitřní směrnicí k postupu zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a ostatními předpisy týkajícími se veřejných zakázek.

V oblasti veřejných zakázek malého rozsahu (mimo režim zmíněného zákona) bylo v roce 2016, v hodnotě přesahující limit 100 tis. Kč bez DPH, realizováno celkem 39 veřejných zakázek. Na tyto veřejné zakázky v oblasti dodávek a služeb reagovali dodavatelé v průměru dvěma nabídkami na jednu veřejnou zakázku. Finanční úspora u těchto veřejných zakázek je vyčíslena, ve vztahu ke stanovené předpokládané hodnotě, ve výši přesahující částku 1 251 tis. Kč bez DPH. Z uvedeného počtu bylo 5 veřejných zakázek zrušeno na základě rozhodnutí zadavatele či z důvodu nepředložení žádné nabídky.

Zadavatel se v roce 2016 rovněž účastnil centralizovaného nákupu, realizovaného v oblasti ICT ministerstvem vnitra.

V režimu zákona byla ve sledovaném roce realizována jedna nadlimitní veřejná zakázka zadávaná v užším řízení. Veřejná zakázka byla zahájena v roce 2015 a byla v souladu se zmíněným zákonem zrušena z objektivních důvodů na straně zadavatele, spočívající mimo

jiné v posouzení aktuálních požadavků zadavatele při zohlednění efektivně dostupných možností poptávaného řešení.

Zadavatel ve všech fázích zadávacího řízení uplatňuje zásadu účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti. Konkrétně se jedná o precizní vymezení předmětu veřejné zakázky, technických a obchodních podmínek v přípravné fázi. Zadavatel také preferuje hodnocení nabídek podle jejich ekonomické výhodnosti ve všech případech, kdy je to ve vztahu k předmětu veřejné zakázky vhodné. Je tedy posuzován vztah ceny a užitné hodnoty, což zajistí uplatnění výše uvedených zásad. Zadavatel pro realizaci zadávacích řízení důsledně využívá elektronické nástroje, kterými jsou v působnosti ERÚ profil zadavatele, elektronické tržiště či systém zveřejňování v Informačním systému pro veřejné zakázky (Věstník veřejných zakázek). Smluvní dokumenty jsou následně zveřejňovány v souladu se zákonem č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv.

V případě veřejných zakázek malého rozsahu je preferována forma otevřené výzvy, která umožní přístup všem dodavatelům ke zveřejněným zadávacím podmínkám bez omezení. Hospodářská soutěž tak není nijak omezena a výsledkem jsou efektivně vynaložené veřejné prostředky. Tento postup byl využit v 70 procentech realizovaných zakázek.

Tabulka č. 9 - Porovnání skutečných výdajů kapitoly 349 – Energetický regulační úřad za období 2011 – 2016

Ukazatel	Skut. 2011	Skut. 2012	Skut. 2013	Skut. 2014	Skut. 2015	Skut. 2016	Index 16/15
Celkové výdaje	111 291	168 384	177 125	194 074	217 982	226 433	103,88
v tom:							
- platy, ostatní platby, pojistné a FKSP	66 334	102 855	118 584	137 273	157 284	172 573	109,72
- výdaje na programové financování reprodukce majetku	20 811	30 052	25 919	21 425	21 483	9 284	43,22
- ostatní výdaje celkem	24 146	35 477	32 622	35 376	39 215	44 576	113,67
z toho:							
- převody do rezervního fondu (RF)	0	0	0	0	0	0	0
- ostatní výdaje bez rezerv. fondu	24 146	35 477	32 622	35 376	39 215	44 576	113,67
- použití nároků z nespotřebovaných výdajů	7 395	6 306	7 496	5 117	5 349	11 394	213,01
Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci	49 449	76 360	88 067	101 854	116 700	127 094	108,91
Platy zaměstnanců v pracovním poměru a státních zaměstnanců včetně předsedy	47 401	75 356	85 881	99 175	114 701	125 189	109,14
Počty zaměstnanců (průměrný přepočtený stav)	105	162	190	217	239	247	103,35
Průměrný měsíční plat	37 620	38 764	37 667	38 085	39 993	42 236	105,61
Mzdové a soc. výdaje na zaměstnance	632	635	624	633	658	699	106,23
Náklady program. financování na zaměstnance	198	186	136	99	90	38	42,22
Ostatní výdaje na zaměstnance	230	219	172	163	164	180	109,76
Výdaje celkem na zaměstnance	1060	1 039	932	895	912	917	100,55

Pozn.: Údaje jsou v tis. Kč (mimo počtu zaměstnanců, průměrného platu a indexů).

8.4 Lidské zdroje

Činnosti úřadu v oblasti personálních a organizačních činností byly v roce 2016 soustředěny na zajišťování zejména těchto úkolů:

Personální agenda

Schváleným rozpočtem na rok 2016 byl stanoven počet zaměstnanců úřadu ve výši 294. V průběhu roku byla schválena změna systemizace s účinností od 1. července 2016 a počet systemizovaných míst byl navýšen o 3 místa na 297 míst. Důvodem této změny bylo vytvořit podmínky pro převedení úřadu na nový systém řízení v roce 2017, kdy bude vytvořena Rada ERÚ. Dočasně tak vedle sebe existují místa předsedkyně úřadu a 4 místopředsedů (od 1. srpna 2017 budou tato místa použita na vytvoření pětičlenné Rady ERÚ) a místa ředitelů sekcí, která se postupně obsazují.

Hlavním úkolem na rok 2016 byla realizace nově vzniklých činností a povinností podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, které spočívaly především v následných činnostech v souvislosti s překlopením stávajících zaměstnanců úřadu do režimu státní služby. Jednalo se o celý proces „přesoutěžování“ pozic představených jak na pozicích ředitelů sekcí, tak především na postech ředitelů odborů a vedoucích oddělení. V řadě případů v důsledku odchodu vedoucích zaměstnanců či dalších personálních změn šlo o opakovaný proces.

Velmi rozsáhlá pak byla i agenda úřednických zkoušek, neboť vzhledem ke struktuře zaměstnanců úřadu měli 84 překlopení státní zaměstnanci povinnost nejpozději do 30. června 2017 složit obecnou část úřednické zkoušky. Tuto povinnost v roce 2016 splnili 82 státní zaměstnanci. Úřad zajišťuje zkoušku v oboru služby 37 – energetika nejen pro ERÚ, ale pro celou státní správu. V roce 2016 proběhlo celkem 8 termínů úřednických zkoušek, během nichž úspěšně složilo celou úřednickou zkoušku 18 státních zaměstnanců úřadu a dále 9 zaměstnanců z ostatních úřadů.

Celá oblast administrativního zajištění zákona o státní službě je zcela neúměrně administrativně a časově neúnosná. Je velmi komplikované najít vhodné uchazeče jak z titulu náročnosti předpisů a znalostí, tak i praktických dopadů zákona o státní službě vůči novým zaměstnancům. Problémem je vedle finančního pohledu i oblast náročných úřednických zkoušek.

Vzdělávací činnost

Vzhledem k narůstajícím agendám, většímu počtu nových zaměstnanců a z důvodu odborné přípravy zaměstnanců v souvislosti se zákonem č. 234/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bylo nutné realizovat větší množství vzdělávacích programů, a to i nad plánovaný rozsah pro rok 2016. Na vzdělání zaměstnanců byly opět vynaloženy značné finanční prostředky, a to ve výši 3 831,31 tis. Kč (z toho výdajové položky 5167 – služby školení a vzdělávání 3 661,31 tis. Kč, položka 5021 – ostatní osobní výdaje 40,00 tis. Kč, položka 5169 - nákup ostatních služeb 44,53 tis. Kč, položka 5176 - poplatky na konference 85,47 tis. Kč). Celkové výdaje na vzdělávání tak představují podíl 3,06 procenta ze skutečných nákladů na platy zaměstnanců v pracovním a služebním poměru (včetně platu předsedkyně úřadu), což je mírný pokles proti roku 2015 (podíl 3,36 % při objemu 3 849,89 tis. Kč).

Celou oblast vzdělávání lze rozdělit na následující části:

Vstupní vzdělávání

- a) Vstupní vzdělávání úvodní
- vstupní vzdělávání úvodní absolvovali 64 zaměstnanci.
- b) Vstupní vzdělávání následné

- vstupního vzdělávání následné absolvovalo 19 zaměstnanců.
- Celkem 82 státní zaměstnanci ERÚ vykonali obecnou část úřednické zkoušky:
 - 18 státních zaměstnanců ERÚ úřednickou zkoušku z oboru služby 37 – Energetika
 - 2 zaměstnanci z oboru služby 29 – Legislativa a právní činnost
 - 1 zaměstnanec z oboru služby 78 – Organizační věci státní služby a správa služebních vztahů státních zaměstnanců, příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků z povolání
 - 1 zaměstnanec z oboru služby 43 – Ochrana spotřebitele a trhu
 - 1 zaměstnanec z oboru služby 46 – Veřejné investování a zadávání veřejných zakázek.

Prohlubující vzdělávání

- a) prohlubující vzdělávání manažerské, vzdělávání představených
absolvovalo 13 vedoucích zaměstnanců a představených úřadu.
- b) jazykové vzdělávání zaměstnanců

Pro rok 2016 bylo stanoveno celkem 108 systemizovaných míst, u nichž je znalost jednoho světového jazyka kvalifikačním předpokladem. Od 1. listopadu 2016 byl tento počet výrazně upraven na 38 systemizovaných míst. U vybraných zaměstnanců, kteří zastupují úřad a jednají se zahraničními protistranami, proběhly v průběhu roku intenzivní zahraniční jazykové kurzy anglického jazyka.

Tabulka č. 10 - Jazykové znalosti zaměstnanců – stav k 31. prosinci 2016

	Počet vybraných míst, pro která byl stanoven kvalifikační požadavek standardizované jazykové zkoušky, seřazených podle úrovně znalostí				Celkový počet stanovených požadavků na pracovní místa
	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	
Anglický jazyk	36	2			38
Německý jazyk					
Francouzský jazyk					
Celkem	36	2			38

- c) ostatní prohlubující vzdělávání bylo zaměřeno na:
- školení k zákonu č. 500/2004 Sb.,
 - školení zaměřené na základy energetiky pro licencované činnosti – Energetika v kostce,
 - prekluzi ve správním řádu,
 - trestní odpovědnost úředních osob,
 - vybranou účetní problematiku a aktuální daňová a účetní legislativu v roce 2016,
 - školení k zákonu č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád),
 - školení k zákonu č. 134/2016 Sb.,
 - školení Etiky a protikorupčních opatření,
 - přípravu zaměstnanců na obecnou část úřednické zkoušky,
 - další průběžná školení podle jednotlivých oblastí vyplývající z legislativních změn.

Celkem se uskutečnilo 126 vzdělávacích akcí, což je o něco méně než v roce 2015, nicméně proškolen bylo v přepočtu 917 osob (v roce 2015 jich bylo proškolen v přepočtu 907).

Struktura výdajů na vzdělávání, školení a odborný rozvoj zaměstnanců v roce 2016 je uvedena v tabulce č. 11:

Tabulka č. 11 - Struktura výdajů na vzdělávání

Druh vzdělávání	Jazykové vzdělávání [tis. Kč]	Ostatní vzdělávání a školení [tis. Kč]	Celkem [tis. Kč]
Částka	941,89	2 889,42	3 831,31

Na jazykové vzdělávání bylo vynaloženo celkem 941,89 tis. Kč, což je mírný pokles proti roku 2015 (1 279,09 tis. Kč). Na zahraniční jazykové kurzy bylo vyčleněno 196,20 tis. Kč, na tuzemskou jazykovou výuku potom 745,69 tis. Kč. U ostatního vzdělávání se zvýšila částka výdajů proti roku 2015 (2 570,80 tis. Kč). Z objemu 2 889,42 tis. Kč, čerpaných v roce 2016, činily největší část následující školení – Energetika v kostce, které proběhlo ve třech kurzech a celkové náklady činily - 1 434,46 tis. Kč, dále Trestní odpovědnost úředních osob – 169,4 tis. Kč a Rekvalifikační kurz: Pracovník liberalizované energetiky – 101,64 tis. Kč.

Zaměstnanci

Schválený rozpočet na rok 2016 v oblasti závazného průřezového ukazatele Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci byl ve výši 142 279,37 tis. Kč. Konečný rozpočet byl ve výši 145 230,54 tis. Kč (splněn na 87,51 %), skutečnost **127 093,92 tis. Kč** – z toho závazný průřezový ukazatel - Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech – schválený rozpočet ve výši 28 861,92 tis. Kč, konečný rozpočet ve výši 30 661,92 tis. Kč byl splněn na 83,92 procent, skutečnost **25 731,02 tis. Kč** a závazný průřezový ukazatel Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě - schválený rozpočet ve výši **109 277,93 tis. Kč**, konečný rozpočet ve výši 110 429,10 tis. Kč byl splněn na 88,55 procenta, skutečnost 97 783,03 tis. Kč a závazný průřezový ukazatel Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů - schválený rozpočet ve výši 1 824,00 tis. Kč, konečný rozpočet ve výši 1 824,00 tis. Kč byl splněn na 91,81 procenta, skutečnost **1 674,68 tis. Kč**.

Rozpočtovaný průměrný plat na rok 2016 byl plánován ve výši 39 672 Kč (počítáno ze schváleného rozpočtu), skutečně dosažený průměrný plat byl ve výši 42 236 Kč, index 106,46 procenta. Při meziročním porovnání skutečně dosaženého průměrného platu 2016/2015 činí index 105,61 procenta, při meziroční inflaci 100,70 procenta.

V oblasti čerpání výdajů na ostatní platby za provedenou práci (podseskupení položek 502) bylo celkem vyplaceno:

- položka 5021- ostatní osobní výdaje: **1 905,19 tis. Kč**

Průměrný přepočtený stav za sledované období roku 2016 činil **247** zaměstnanců na plán 294 zaměstnanci (schválený rozpočet), což představuje plnění 84,01 procenta. Proti roku 2015 je to zvýšení o 8 zaměstnanců. Plánovaný průměrný přepočtený stav státních zaměstnanců (počítáno ze schváleného rozpočtu) ve výši 234 byl splněn na 81,20 procenta, skutečnost 190, průměrný plánovaný přepočtený stav zaměstnanců v režimu zákoníku práce (počítáno ze schváleného rozpočtu) ve výši 60 byl splněn na 95 procent, skutečnost 57.

Fyzický evidenční stav k 31. prosinci 2016 činil 254 zaměstnanci na plán ve výši 294 zaměstnanci (schválený rozpočet). Pro srovnání je to o 19 více proti stavu k 31. prosinci 2015. Plánovaný fyzický stav státních zaměstnanců v režimu zákona o státní

službě k 31. prosinci 2016 ve výši 234 byl splněn na 83,76 procenta, skutečnost 196 státních zaměstnanců, plánovaný fyzický stav zaměstnanců v režimu zákoníku práce k 31. prosinci 2016 ve výši 60 byl splněn na 96,67 procenta, skutečnost 58 zaměstnanců.

Celý rok 2016 probíhala opakovaná výběrová řízení s cílem obsadit volná systemizovaná místa. Úřad však opakovaně narážel na některé problémy vyplývající z platných ustanovení zákona o státní službě. K již známému problému a faktoru platových rozdílů (případně dalších zaměstnaneckých benefitů) mezi státní a privátní sférou, které se jen prohloubily s rostoucí ekonomikou a poptávkou privátní sféry po odborné kvalifikované síle, se navíc přidaly dopady aplikace zákona o státní službě. V celé řadě případů není pro nové uchazeče přijatelný systém nástupu, režim dob určitých, povinností skládat zkoušky z oborů služeb, s tím související platové zařazení. V konečném porovnání podmínek s privátní sférou není úřad schopný splnit jejich požadavky a očekávání. V praxi se tak začínají naplno projevovat negativní dopady v oblasti aplikace zákona o státní službě, na které regulační úřady opakovaně upozorňovaly v procesu přípravy a schvalování zákona o státní službě.

Přes velký počet opakovaných výběrových řízení v průběhu roku 2016 se řadu volných míst nepodařilo obsadit vhodnými kandidáty a v praxi to způsobuje vážné provozní problémy na některých odborných útvarech. Do 30. června 2016 byla vyhlášena 53 výběrová řízení („přesoutěžení“ podle § 188 odst. 6 zákona o státní službě) – 18 ředitelů odboru, 35 vedoucích oddělení. Z toho byla 52 výběrová řízení ukončena. Dále byla v roce 2016 vyhlášena a realizována 144 výběrová řízení na služební místa a 36 výběrových řízení na pracovní místa.

Úřad na rok 2016 nedostal požadovaný objem systemizovaných míst a ze schváleného objemu navýšeného počtu systemizovaných míst (celkem 40 míst) musel řešit systemizaci především činností spadající pod zákon o státní službě. Nedořešena zůstala oblast delimitace agendy kontroly POZE ze Státní energetické inspekce v souvislosti se zákonem č. 131/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Proto v průběhu roku 2016 úřad opakovaně vyzýval MPO a rovněž MF k uzavření delimitace agend jak v oblasti finanční části rozpočtu, tak i v oblasti systemizovaných míst. Veškerá opakovaná jednání však skončila neúspěšně díky odmítavému stanovisku MPO.

Vzhledem k výše uvedeným problémům při obsazování volných služebních míst v důsledku dopadů některých ustanovení zákona o státní službě úřad časově přehodnotil potřebu navýšení pro rok 2016 a navrhnul další nárůsty systemizovaných míst časově posunout do budoucích let a náběh agend časově rozložit. Pro ilustraci se jednalo o dalších 38 systemizovaných míst od roku 2017 a dále o dalších 46 systemizovaných míst od roku 2018. Celkem za roky 2016 až 2018 bylo požadováno navýšení o 124 systemizovaná místa, z toho v oblasti převodu agendy POZE od Státní energetické inspekce 75 systemizovaných míst.

V průběhu roku 2016 musel úřad dále využívat formy dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti na výkon prací, kde je to umožněno legislativou (především ve vazbě na zákon o státní službě) a musel zaměstnávat formou dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti další 24 zaměstnance (stav k 31. 12. 2016).

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem úřad jen velmi obtížně naplňuje volná systemizovaná místa. ERÚ velmi citelně pocítil situaci na pracovním trhu a obecný nedostatek vysokoškolsky kvalifikovaných pracovních sil v technických oborech. Jedná se o problém ve všech lokalitách, kde má úřad dislokovaná pracoviště. Rovněž jazykové požadavky sehrávají svou úlohu. Proto v závěru roku 2016 bylo přistoupeno k celkovému přehodnocení jazykových požadavků s cílem zmírnit náročnost parametrů u řady

systemizovaných míst. Z dřívějších 108 systemizovaných míst s kvalifikačním jazykovým požadavkem tak zůstalo pouze 38 systemizovaných míst na nejnutnějších pozicích.

Velmi obtížně a jen postupně se uspokojují nejnutnější potřeby úřadu jak z hlediska počtu, tak kvalifikace zaměstnanců v jednotlivých organizačních útvarech. Z výše uvedených důvodů však úřad musí řadu výběrových řízení provádět opakovaně a často tak jde o delší časové období, než se podaří zajistit vhodné kandidáty na volné pozice. Jak již bylo konstatováno v roce minulém, v okruhu zájemců o zaměstnání v úřadu je zcela patrný posun do oblasti mladých absolventů (především žen) bez odpovídající praxe.

Z celkového počtu 254 zaměstnanci k 31. prosinci 2016 mělo 79 zaměstnanců pracoviště (místo výkonu práce, služební působiště/dohoda o pravidelném pracovišti) v Jihlavě, 91 zaměstnanec měl pracoviště v Praze a 84 zaměstnanci v Ostravě.

Z pohledu odborných útvarů připadalo z celkově systemizovaných 297 míst (po navýšení od 1. 7. 2016) na úsek předsedkyně a 1. místopředsedy a auditu celkem 64 systemizovaná místa, na sekci regulace 47 míst, na sekci legislativně správní 37 míst, na sekci podporovaných zdrojů 36 míst, na sekci pro evropské záležitosti a strategii 27 míst, na sekci provozní 38 míst, na sekci kontroly 48 míst. Podrobněji viz příloha č. 2. - Organizační schéma úřadu k 31. prosinci 2016.

Procentuální zastoupení mužů a žen je vyvážené, ale stále sílí rostoucí trend nárůstu počtu žen - mimo jiné i z platových důvodů. V rámci představených a vedoucích zaměstnanců byla k 31. prosinci 2016 z celkového počtu 67 plánovaných pozic obsazena 61, z toho 19 ženami, tj. podíl 31,15 procenta.

Organizační činnosti

Rok 2016 byl podobně jako rok předešlý zcela mimořádný rovněž v oblasti organizační. V souvislosti s aplikací zákona o státní službě musely být přepracovány některé vnitřní normy a dále nově zpracovány vnitřní služební předpisy vyvolané tímto zákonem. V průběhu roku tak byly celkem vydány 43 vnitřní normy, z toho 38 opatření předsedkyně potřebných pro zajištění vlastního chodu úřadu, a dále 3 rozhodnutí předsedkyně úřadu v oblasti organizační struktury úřadu a 2 metodické upřesňující pokyny pro zlepšení a standardizaci postupů odborných útvarů úřadu.

8.5 Peněžní fondy

Převody z peněžních (vlastních) fondů do příjmů kapitoly 349 nebyly v roce 2016 realizovány.

Fond kulturních a sociálních potřeb byl průběžně vytvářen a čerpán v souladu s příslušnými předpisy, zůstatek na účtu k 31. prosinci 2016 byl ve výši 407,51 tis. Kč.

Stav rezervního fondu k 31. prosinci 2016 vykazuje nulovou hodnotu.

8.6 Údaje o majetku, pohledávkách a závazcích

Stav majetku ERÚ byl k 31. prosinci 2016 v pořizovací ceně **197 029,07 tis. Kč** a v zůstatkové ceně po provedených opravách k 31. prosinci 2016 ve výši **70 724,84 tis. Kč**. Celková hodnota majetku v roce 2016 proti roku 2015 v pořizovacích cenách vzrostla o 2 913,00 tis. Kč.

Celkové pohledávky jsou k 31. prosinci 2016 ve výši **11 887,88 tis. Kč**. Z této částky tvoří největší část ve výši 7 479,10 tis. Kč pokuty ve správním řízení vyplývající z kontrol

za subjekty podnikajících v energetice v dodržování platných zákonů a na dodržování cenových rozhodnutí Energetického regulačního úřadu účinných v kontrolovaném roce. Dále je tvořena poskytnutými provozními zálohami dodavatelům ve výši 447,21 tis. Kč, náklady příštích období ve výši 3 960,90 tis. Kč a pohledávkami za zaměstnanci ve výši 0,67 tis. Kč. Úřad nevede k 31. prosinci 2016 žádné pohledávky z obchodního styku.

Celkové závazky jsou k 31. prosinci 2016 ve výši **63 493,40 tis. Kč**. Tyto závazky jsou tvořeny závazky vůči zaměstnancům, závazky ze sociálního a zdravotního pojištění a z odvodu daně z příjmů ze závislé činnosti za zaměstnance v celkové výši 16 907,45 tis. Kč vyplývají z vyúčtování mezd za měsíc prosinec 2016, které byly uhrazeny ve výplatním termínu. Dále je tvoří energetický regulační fond ve výši 45 444,39 tis. Kč, výdaje příštích období ve výši 1 076,20 tis. Kč, zůstatek účtu platebních karet u ČSOB, a.s. ve výši 0,59 tis. Kč a vyúčtování přidělu fondu FKSP za rok 2016 ve výši 126,71 tis. Kč. Úřad neměl žádné závazky vůči dodavatelům – dodavatelské faktury, které přišly do úřadu do konce roku 2016, byly uhrazeny. Nebyl uhrazen dobropis ve výši 61,94 tis. Kč (uhrazen 2. ledna 2017). Úřad nevykazuje k 31. prosinci 2016 žádné závazky po lhůtě splatnosti.

8.7 Plnění závazných ukazatelů

Všechny stanovené závazné ukazatele byly splněny a v žádném z nich nedošlo k nepovolenému překročení plánovaného objemu finančních prostředků - tabulka č. 12.

Podrobný rozbor rozpočtového hospodaření včetně části lidských zdrojů je uveden v příslušných částech návrhu státního závěrečného účtu kapitoly 349 - ERÚ za rok 2016 včetně tabulkových příloh a sestav.

Tabulka č. 12 - Plnění závazných ukazatelů

Ukazatele	Schválený rozpočet [tis. Kč]	Rozpočet po změnách [tis. Kč]	Konečný rozpočet příjmů a výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění 4 ku 3 (2) [%]
	1	2	3	4	5
Souhrnné ukazatele					
Příjmy celkem	297 122,91	297 122,91	x	293 471,61	98,77
Výdaje celkem	273 219,27	274 779,10	294 481,69	226 432,62	76,89
Specifické ukazatele - příjmy					
Daňové příjmy	286 822,91	286 822,91	x	281 126,50	98,01
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	10 300,00	10 300,00	x	12 345,10	119,86
v tom: příjmy z rozpočtu EU bez SZP celkem	0,00	0,00	x	0,00	0,00
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy přijaté transfery celkem	10 300,00	10 300,00	x	12 345,10	119,86
Specifické ukazatele - výdaje					
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů ERÚ	273 219,27	274 779,10	294 481,69	226 432,62	76,89
Průřezové ukazatele					
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	142 279,37	143 430,54	145 230,54	127 093,92	87,51
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na pracovních místech	28 861,92	28 861,92	30 661,92	25 731,02	83,92
Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě	109 277,93	110 429,10	110 429,10	97 783,03	88,55
Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů	1 824,00	1 824,00	1 824,00	1 674,68	91,81
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	48 394,99	48 786,39	49 398,39	43 594,60	88,25
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	2 099,46	2 116,73	2 143,73	1 884,13	87,89
Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez SZP - celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0
v tom: ze státního rozpočtu	0,00	0,00	0,00	0,00	0
podíl rozpočtu EU	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	14 400,00	14 400,00	31 160,00	9 293,74	29,79

9 Vnitřní kontrolní systém

9.1 Vnější kontrola

V průběhu roku 2016 nebyla v Energetickém regulačním úřadu provedena vnější kontrola úřadu.

9.2 Vnitřní kontrola a interní audit

Energetický regulační úřad má v souladu se zněním a požadavky zákona č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vytvořené samostatné oddělení interního auditu, organizačně oddělené od řídicích a výkonných struktur, dispozicí v přímé podřízenosti předsedkyni úřadu. Plní specifickou funkci podpory určených řídicích úrovní úřadu jako nezávislý verifikační, hodnotící a poradenský prvek, který poskytuje objektivní informace pro efektivní řízení procesů a činností uvnitř úřadu a odborné konzultace především v oblasti finanční kontroly a veřejných zakázek, hodnocení vnitřního kontrolního systému a vedení spisové služby.

Oddělení interního auditu nebylo v roce 2016 pověřeno úkoly, které jsou v rozporu s nezávislým plněním jemu stanovených úkolů, a které by narušovaly jeho nezávislost.

Výkon činnosti oddělení interního auditu probíhal na základě ročního plánu interního auditu, schváleného předsedkyní úřadu a operativně stanovených úkolů na úrovni mimořádných auditů a kontrol.

V provedených auditních akcích byl kladen důraz zejména na oblast dodržování právních, služebních a vnitřních předpisů, promítnutí právních předpisů do vnitřních norem ERÚ, zajišťování ochrany veřejných prostředků proti rizikům a nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům, na prověřování hospodárného, účelného a efektivního využívání veřejných prostředků vynakládaných na činnost a výkon úřadu. Dále byly audity zaměřeny na hodnocení včasnosti a spolehlivosti informací o nakládání s veřejnými prostředky, na ověřování správnosti prováděných operací a procesů napříč ERÚ, správnost, úplnost a průkaznost účetnictví, dodržování postupů při zadávání a realizaci veřejných zakázek, na oblast bezpečnosti informací (ISMS), proces udělování licencí v energetických odvětvích a proces dodržování podmínek plynoucích ze zákoníku práce a zákona o státní službě. Na úrovni mimořádných auditů a kontrol byla prověřena oblast personální, oblast procesu dozoru v energetických odvětvích v kompetenci ERÚ a oblast služeb ICT. Jednotlivé auditní a kontrolní akce také ověřily a vyhodnotily plnění opatření přijatých na základě doporučení z provedených auditů předchozího období.

V auditech výkonu byla prověřena účinnost, spolehlivost a přiměřenost vnitřního kontrolního systému. Prostřednictvím řídicí kontroly byla vyhodnocena provozní, finanční, právní a jiná rizika související s plněním záměrů a cílů úřadu.

V roce 2016 bylo vykonáno celkem 7 plánovaných auditů, jedna plánovaná kontrola a 5 operativně zařazených auditních akcí na úrovni mimořádných auditů a kontrol.

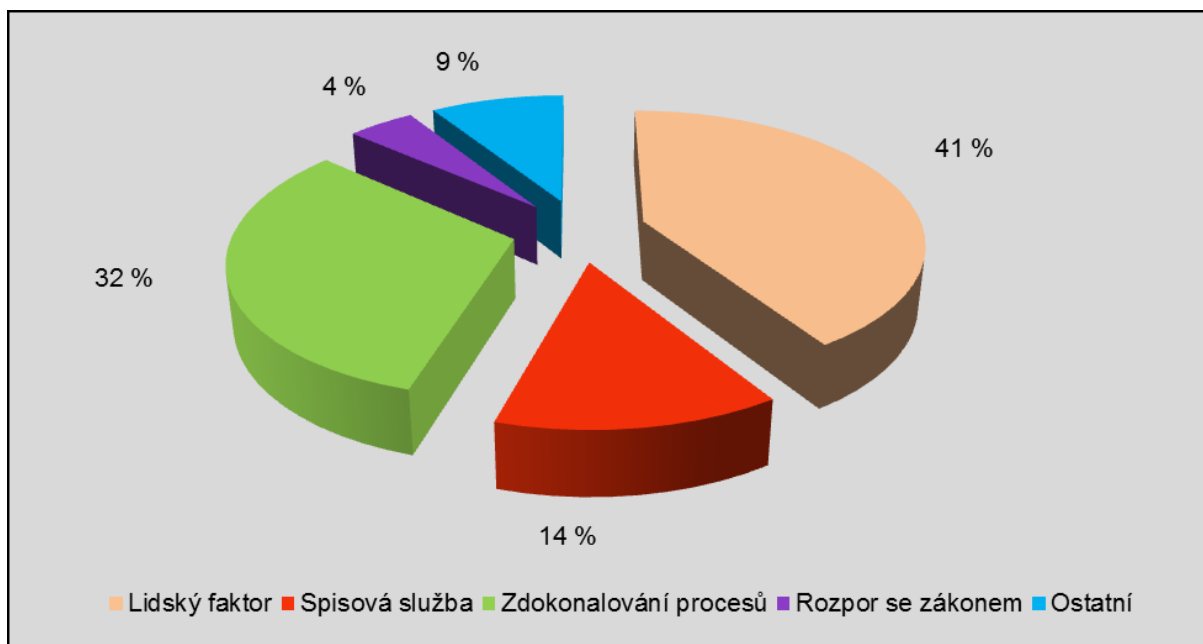
Z vykonaných auditů a kontrol byla navržena celkem 22 doporučení k odstranění zjištěných nedostatků. Všechna doporučení byla auditovanými stranami přijata ve shodě, schválena předsedkyní úřadu a transformována v konkrétní a adresná opatření s termíny jejich realizace.

Opatření nejčastěji směřovala k předcházení rizik, zkvalitnění řízení provozních, organizačních a finančních činností úřadu, zvýšení efektivnosti řídicích a kontrolních

mechanismů, k ochraně veřejných prostředků a ke zlepšování výkonů, procesů a postupů v jednotlivých činnostech úřadu. Dílčí zjištění z jednotlivých auditů a kontrol neměla vliv na fungování systému jako celku.

Činnost interního auditu napomohla svými zjištěními k účinnějšímu fungování finančního řízení a dodržování obecně závazných a vnitřních předpisů. Současně provedené interní audity a kontroly ukázaly, že zjištěné nedostatky neměly systémový charakter.

Graf č. 18 - Typy opatření k nápravě v roce 2016

Provedené interní audity a kontroly neidentifikovaly výskyt závažných nedostatků ve smyslu ustanovení zákona č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nebyly zjištěny závažné nedostatky, které by nepříznivě ovlivnily činnost úřadu, včetně nedostatků ve fungování vnitřního kontrolního systému, které by byly důvodem snížení finanční výkonnosti v činnosti úřadu.

Závažné nedostatky typu podezření na spáchání přestupku nebo trestného činu nebyly zjištěny. Nebyly zaznamenány možnosti vzniku korupce ani podvodu. V rámci mimo auditní činnosti bylo provedeno roční vyhodnocení Interního protikorupčního programu ERÚ a byla zpracována roční zpráva o jeho plnění a přijatých nápravných opatřeních.

Interní audit pravidelně vypracovává Zprávu o výsledcích finančních kontrol pro MF za příslušný rok, v souladu s ustanoveními výše uvedeného zákona, a příslušné prováděcí vyhlášky.

ERÚ má vytvořen odpovídající a funkční vnitřní kontrolní systém, ve své činnosti respektuje a dodržuje ustanovení zákona č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Provádí analýzu rizik, plánuje a realizuje interní audity, využívá tři stupně řídicí kontroly, rozděluje odpovědnost vedoucích pracovníků a představených v rámci jednotlivých operací vícestupňovým schvalováním a kolektivním rozhodováním. Zveřejňuje výsledky rozhodovacího řízení, smlouvy s hodnotou plnění nad 50 000 Kč v registru smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv, ve znění pozdějších předpisů, projednává doporučení interního auditu, přijímá opatření k odstranění zjištěných nedostatků, má nastaven systém prevence a detekce korupce, průběžně prověřuje a aktualizuje vnitřní řídicí dokumentaci

a učinil další kroky nezbytné k zavedení, udržování a prověřování účinnosti vnitřního kontrolního systému, k zajištění fungování řídicí kontroly a interního auditu.

Řídicí kontrola je realizovaná vedoucími zaměstnanci a představenými v rámci vnitřního řízení úřadu v procesu přípravy finančních operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečňovaných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následném prověření vybraných operací v rámci dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

Proces řídicích a kontrolních mechanismů je zakotven ve vnitřních a služebních předpisech. Jedná se o souhrn organizovaných, formalizovaných a stálých nástrojů a opatření, které jsou v úřadu zavedeny k zajištění dosažení stanovených cílů při splnění principů 3E (účelnosti, hospodárnosti, efektivnosti).

V roce 2016 se zvýšila účinnost a důraznost finanční kontroly a posílil se její podíl na prosazování řádného hospodaření s veřejnými prostředky a s majetkem.

Závěrem lze konstatovat, že zavedený vnitřní řídicí a kontrolní systém je dostatečně účinný, reaguje včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek, poskytuje přiměřené ujištění, že veřejné výdaje vykazované v rámci kapitoly 349 státního rozpočtu jsou čerpány v souladu s právními i vnitřními předpisy.

Zpráva auditora

o ověření fondu zřízeného dle ustanovení § 14 zákona č. 458/2000 Sb.,
o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích
a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Výrok auditora určený pro zřizovatele Energetického regulačního úřadu

Provedl jsem ověření fondu zřízeného dle ustanovení § 14 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to v jeho návaznosti na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno v souladu s Mezinárodními účetními standardy a týkalo se období roku 2016.

Za vedení účetnictví, jeho úplnost, pravdivost a správnost odpovídá statutární orgán účetní jednotky. Povinnosti auditora je získat veškeré informace pro ověření tvorby fondu a vazby na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno s ohledem na rozsah účetnictví kontrolou dokladů při respektování významnosti vykazovaných skutečností.

Dle mého názoru byla tvorba i čerpání fondu v souladu s platnými právními předpisy a fond je věrně a pravdivě zobrazen v účetní závěrce Energetického regulačního úřadu za účetní období roku 2016.

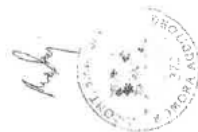
Příjemce zprávy: vedení Energetického regulačního úřadu
Název účetní jednotky: Energetický regulační úřad
Sídlo: Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava
IČO: 70894451
Ověřované období: rok 2016

A-CONT, s. r. o., zastoupená jednatelem

Ing. Jiří Makaj
auditor, osvědčení 1529

Příloha: Rozvaha

V Jihlavě dne 20. 2. 2017

A-CONT, s. r. o., se sídlem Přítná 4, 586 01 Jihlava, IČO 08483897, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně, oddíl C, vložka 12260 a v seznamu autorizovaných společností a kanceláří auditních ČR, pod číselným číslem 372

Příloha č. 2

Organizační struktura Energetického regulačního úřadu k 31. prosinci 2016

